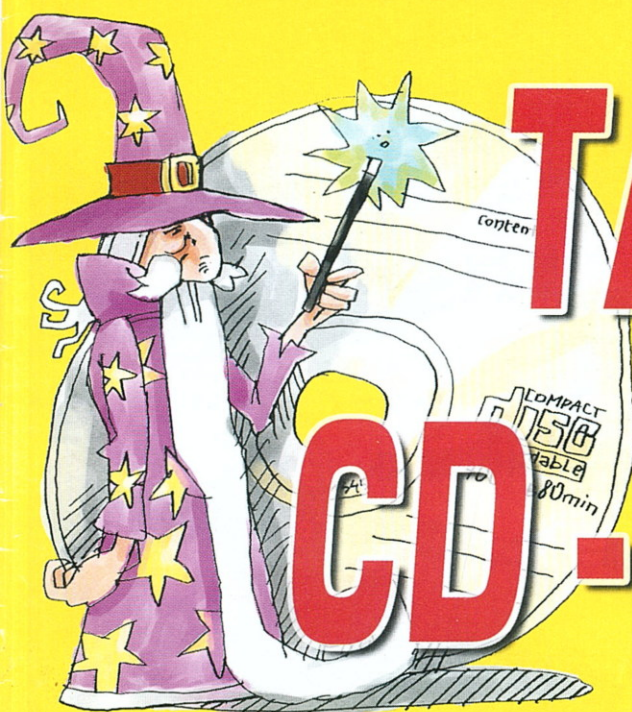

Windows.hu

2001. MÁRCIUS III. ÉVFOLYAM 3. SZÁM ÁRA: 395 Ft ELŐFIZETÉSEL: 295 Ft

TANÁCSOK ÍRÁSHOZ

Tippek

T

FrontPage 2000-fogások

Multimédia

M

DVD-szabványháború

Szabad világ
Névjegykészítés házilag

Az MGH Magyarország Lap- és Könyvkiadónál 27-féle McGraw-Hill kiadványra fizethet elő!

Access VB-SQL Advisor
A/C Flyer
Architectural Record
Aviation Week and Space Technology
Business and Commercial Aviation
Business Week European
Design ' Build
Dr. Dobb's Journal
e-Business Advisor

Electrical World
ENR
FileMaker Pro Advisor
FoxPro Advisor
Harvard Business Review
Healthcare Informatics
Hospital Practice
Information Week
Internet Security

Internet Week
Lotus Notes and Domino Advisor
Modern Plastic International
Network Computing
Network Magazine
Physician and Sportsmedicine
Power
Postgraduate Medicine
Tele.com

Bővebb felvilágosítás: Kertész Anita Tel.: 219-3234

**A magasan képzett, vezető
informatikusok rendszeresen
olvassák a**

számait.

**Ezt a Szonda Ipsos és a GfK Hungária
felmérése is igazolja.**

Nézze meg Ön is az eredményeket:

www.byte.hu

Tanácsok CD-íráshoz

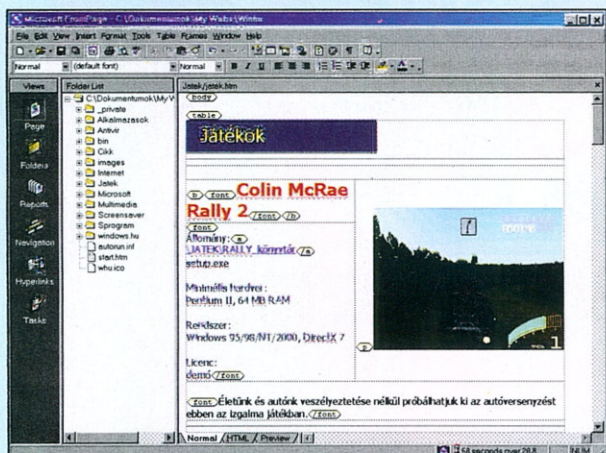
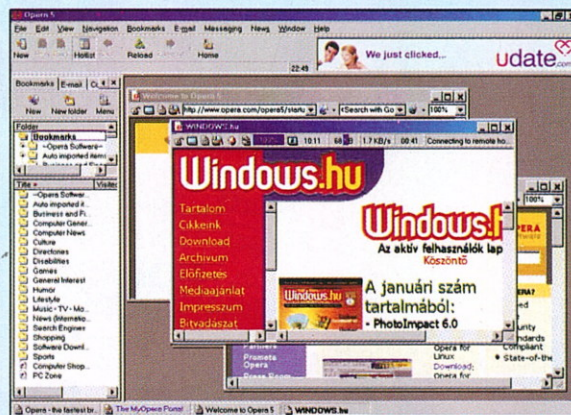
36

Mára olyan olcsókká váltak a CD-RW-meghajtók, hogy egyre többen engedhetik meg maguknak rendszerbe állítását.

Programajánlat Opera-barátoknak

17

Az Internet Explorer és a Netscape Communicator uralta böngészővilágban valóságos csoda, hogy léteznek alternatív böngészők, nem is akármilyenek.

FrontPage 2000-fogások

28

A Microsoft Office-csomag legkiterjedtebb változatához tartozó, egyszerűen kezelhető webtervező programmal szinte bárki elboldogulhat.

Super Audio Compact Disc

44

Először 1999 májusában Japánban mutatták be a Super Audio Compact Discet, augusztusban Európában és Észak-Amerikában is sikerrel szállt partra. Köszöntsük a hóditót?

Hírek, újdonságok . . . 7

DVD-ajánló 16

Szoftver

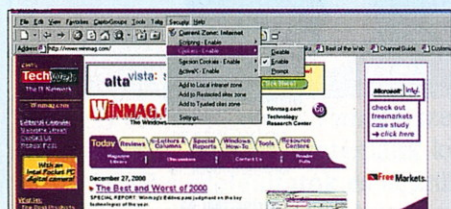
Programajánlat

Opera-barátoknak 17

Az Internet Explorer és a Netscape Communicator uralta böngészővilágban valóságos csoda, hogy létezik alternatív böngésző, nem is akármilyen.

Böngésző a böngészőben 18

Amikor szörfözés közben olyasmire bukkanunk, amiért érdemes később

visszatérni, két dolgot tehetünk: vagy megnyitunk egy új ablakot, vagy könyvjelzőként, illetve kedvencként elmentjük a helyet.

Optimalizáljunk

a Diskeeperrel 19

A rendszeres töredékmentesítés gyorsítja a számítógép működését, és kíméli a merevlemezünket.

Oszd meg, és uralkodj! 20

A LapLink.com új PCsync csomagjában minden megtalálható, amire állományok számítógépek közti vezetékes vagy internetes átviteléhez szükségünk lehet.

Hardver

Archiválás szalagra 22

Az USB-csatolós TapeStor Travannal olcsón készíthetünk tartalék másolatot merevlemezünkről.

Törpeszuper OmniBook 23

Kiemelkedő üzemidő, kis méret és remek bővíthetőség jellemzi a Compaq notesztét.

Aranytorkú Toshiba 24

Az asztali gépeket megsemmisítő hangzást kínálja a kiváló képességekkel felvértezett Satellite 2805.

A papírkönyv az igazi 25

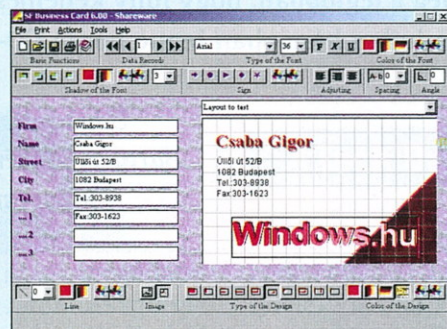
Az elektronikus könyvek megjelenését nagy felhajtás kísérte, mostanában azonban kevesebbet hallani róluk. És az a kevés is inkább rossz, mint jó.

Szabad világ

Névjegykészítés házilag 26

Összeállításunkban az igényes névjegykártyára vágyó, kreatív felhasználók

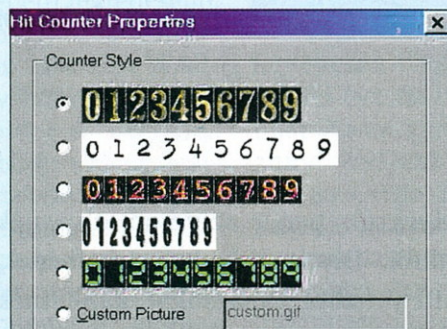

számára készült tervezőprogramok kínálatából szemezgetünk.

Tippek

FrontPage 2000-fogások 28

A Microsoft Office-csomag legkiterjedtebb változatához tartozó, egyszerűen

kezelhető webtervező programmal szinte bárki elboldogulhat.

Tanácsok CD-íráshoz 36

Mára olyan olcsókká váltak a CD-RW-meghajtók, hogy egyre többen engedhetik meg maguknak rendszerbe állítását.

Multimédia

DVD-szabványháború:

csak egy maradhat? 42

A szabványok nagyszerű dolgok, legalábbis amíg zsákcucnak nem bizonyulnak.

Super Audio Compact Disc 44

Először 1999 májusában Japánban mutatták be a Super Audio Compact

Discet, augusztusban Európában és Észak-Amerikában is sikerrel szállt partra. Köszöntsük a hódítót?

Játék

Majomparádé 46

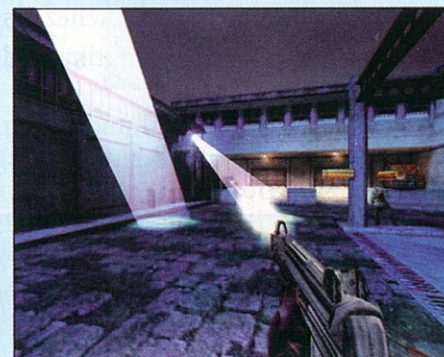
A legtöbb program folytatását egy-két új ötlet és az extra nyereség motiválja. Szerencsére van még néhány – a hőskorban indult – veterán sorozat, ahol

előbb megszületik a tökéletes játék, utána kiadják. Ilyen a Secret of the Monkey Island sorozat legújabb, negyedik tagja, az Escape from Monkey Island.

Sose halunk meg! 49

Változó világban élünk, egyedül az akciófilmséma fix. Van egy nagyon

rossz fiú, sok rosszfiú és egyetlen egy jó, aki persze mindenki mást hazavág. Őfelsége legújabb titkoltügynöke szerint sem él senki örökké, pontosabban: No One Lives Forever.

Előfizetőink figyelmébe!

Idei első CD-ROM mellékletünk áprilisi számunkban jelenik meg.

A Kiadó

Kedves Windows.hu-team!

Először tavaly novemberben került kezembe az újság, mikor is egy ismerősöm webböngészés közben elővette és a kezembe nyomta, hogy lapozzam át. Én lepődtem meg a legjobban, hogy mily kellemes meglepetés szerzett. Jó lenne ha minden hónapban lenne hozzá CD-melléklet.

Üdvözlettel

Bartucz Elemér

Budapest

Kedves Windows.hu!

A februári számukban megjelent Office-tippeket igen hasznosnak és alkalmazhatónak bizonyultak. Különösen örültem, hogy PowerPoint-tippekkal is szolgáltatok, mert bevallom, ez a program néha igen megnehezíti az életem. Jó lenne, ha írnátok máskor is erről a szoftverről.

Üdvözlettel

Kerekes Anikó

Debrecen

Tisztelt Szerkesztőség!

Keveset írnak manapság webhelyekről, pedig szívesen olvasnék ismertetések érdekes weboldalokról. Olyan helyek érdekelnének, ahonnan szoftvereket lehet letölteni, ahol tanácsokat kaphatnék nyaralásom megtervezéséhez, és ahol ingyenes hírlevelekkel informálnak a legfrissebb informatikai újdonságokról.

Köszönettel

Szűcs Mihály

Következő számunk április 2-án jelenik meg.

Előzetes a tartalomról:

- Hardvertippek
- Windows-ötletek
- Norton Internet Security
- Internetajánló
- Shareware-összeállítás
- DVD-ajánló

Windows.hu

AZ AKTÍV FELHASZNÁLÓK LAPJA

III. évfolyam 3. szám
2001. március

FŐSZERKESZTŐ
Mészáros Csaba
mcsaba@byte.hu

Olvasószerkesztő:
Róna Judit
ronaj@byte.hu

Munkatársak:
Gigor Csaba, Húvós Imre,
Hanáček István, Petrovics Péter

Borító és grafika:
Buttinger Gergely
buttinger@byte.hu

Információ és postaláda: posta@byte.hu

Webcím:

www.windows.hu

LAPIGAZGATÓ
Csobán Gyula
osoban@byte.hu

Médiamenedzser:
Gazdag Erzsébet
gazdag@byte.hu
Kertész Anita
kerteszh@byte.hu

**Terjesztési és
nyomdai ügyintéző:**
Szabó Enikő
szabo@byte.hu

Szerkesztőségi és kiadói titkár:
Karsay Lajosné
karsaye@byte.hu

FELELŐS KIADÓ
Bellavics István
ügyvezető igazgató

Szerkesztőség és kiadó:
MGH Magyarország Lap- és Könyvkiadó Kft.
1082 Budapest, Üllői út. 52/B
Telefon: 303-8937, 303-8938. Fax: 303-1623
E-mail: posta@byte.hu

Nyomdai előkészítés:
Szabó Sándor, Király Emese
PCFim Stúdió, Kecskemét

Nyomda: Szolnoki Nyomda Kft.
Felelős vezető: Gephart Tamás ügyvezető igazgató

HU ISSN: 1585-2865

Windows is a trademark or registered trademark of Microsoft Corporation and the title Windows.hu is used by MGH Publishing House Ltd. under license from owner. Windows.hu is an independent publication not affiliated with Microsoft Corporation. Microsoft Corporation is not responsible in any way for the editorial policy or other contents of the publication.

A Windows név a Microsoft Corporation regisztrált védjegye. A Windows.hu címet az MGH Magyarország Lap- és Könyvkiadó Kft. a védjegy tulajdonosával kötött licen szerződés alapján használja. A Windows.hu független kiadvány, nem a Microsoft Corporation csatolt vállalkozása. A Microsoft Corporation a szerkesztőségi politikáért, a kiadvány tartalmáért semmi módon nem felelős.

A lapban található írások és illusztrációk másodközlésével, a lap másolásával kapcsolatos minden jogot fenntartunk. A lapból értesítéseket átvenni csak a lapra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség a felkérés nélkül beküldött kéziratokat és leveleket is körültekintően gondozza, de megőrzésüket vagy visszaküldésüket nem vállalja. A lapban megjelenő cikkek tartalmát ellenőrizzük, ám forrásaink tévedéseiről felelősséget nem vállalhatunk. A szerkesztőség a lapban megjelentetett hirdetéseket a legnagyobb körültekintéssel gondozza, de azok tartalmáért a felelősséget a hirdető viseli.

Lapunk megvásárolható a hírlapüzletekben és a kiadóban. Előfizetés egy évre 3540 Ft.

Az aktuális előfizetési lehetőségekről és kedvezményekről a kiadóban, valamint weboldalainkon található bővebb információ. Látogasson el gyakran a **www.windows.hu** címre!

Netscape mikroböngésző

Az America Online és a Nokia január 18-án megkötött licencmegállapodása értelmében a Nokia WAP-os mikrokeresőjének Netscape márkanévvel és továbbfejlesztett AOL funkciókkal ellátott változatát, amely a mobil kommunikációs eszközök széles skáláján alkalmazható, az America Online fejleszti ki és dobja piacra. A többéves együttműködés keretében az America Online a Nokia technológiájára támaszkodva fejlett mikroböngésző-technológiát visz piacra, valamint népszerűsíti a mobil-adatforgalmat előmozdító vezeték nélküli szabványokat, így a WAP-ot is. Az AOL

Wireless elnöke, *Dennis Patrick* szerint „A megállapodás a vezeték nélküli stratégiánk kulcsfontosságú eleme. A WAP a szolgáltatók és készülégyártók által világszerte legjobban elfogadott, vezeték nélküli szabvány, ezért logikusnak tűnik annak támogatása. Nagy örömünkre szolgál, hogy olyan vezető céggel dolgozhatunk, mint a Nokia. WAP-böngésző forráskódjuk licence révén a már megalapozott technológiával gyorsan beléphetünk a WAP piacra. Emellett a vezeték nélküli és vezetékes internettechnológiák összefonódása felé haladva az America Online továbbra is az élen kíván járni a felhasználók számára a lehető legteljesebb, vezeték nélküli élmény nyújtó technológiák és szabványok fejlesztésében.” „Az AOL fontos vásárlója WAP-böngésző forráskódunknak – nyilatkozta *Pertti Lounamaa*, a Nokia alelnöke. – Boldogok vagyunk, hogy az AOL a vezeték nélküli mikroböngésző-szolgáltatások területén megtett első lépései nyílt globális szabványokon és a már kipróbált technológiákon alapulnak.” A megállapodással a Netscape első ízben lép a mikroböngészők piacára. Ez a lépés támogatja az America Online AOL Anywhere stratégiáját, aminek célja, hogy a nem PC-s eszközök széles skálájáról az internetet használó ügyfelek számára bárhol és bármikor elérhetővé váljanak az AOL szolgáltatásai. A Nokia jelenleg gyártóknak, lapkaforgalmazóknak, szolgáltatóknak és operációsrendszer-fejlesztőknek kínálja WAP-böngészője forráskódjának licencét.

Ismét akciócskek

Februártól ismét elindítja akciócskek-kampányát a Portocom Rt. Minden olyan vevő, aki legalább nettó 200 ezer forint értékben vásárolt a cégnél, hat darab akciócskeket kap ajándékba. Ezeket bárkinek tovább

lehet adni, akiről a vevő úgy gondolja, hogy szeretne hordozható számítógépet vásárolni. Ha a vevő ismerőse a csekkel érkezik a Portocom telephelyére noteszgépet venni, megpörgetheti a szerencsekereket, és 1, 2, 3, 4 vagy 5 százalékos vásárlási kedvezményt nyerhet. A kedvezmény a számítógép és a kiegészítők árát csökkenti. Jól járnak a régi vevők is: az ismerős elköltötte összeg 2 százalékát kapják meg, ami új termék vásárlásánál, szervizszolgáltatás igénybevétele-nél bármikor felhasználható.

PORTOCOM

A Portocom a hordozható személyi számítógépek, elsősorban a mobil számítógépek, idegen szöveg "többszöveg"-ok leggyorsabb megismerésére. Kiválóan alkalmas a mobil keresési lehetőségekre, mobil szövegeknek a szövegkijelölés, a nagy 24 karakteres folyamatosan fenntartott a jól információt és a kommunikáció képességét.

Akció viszonteladókna

Újdonság!

128 - 512 Mb RAM
PIII 650 - 1000 MHz CPU processzor
6 GB - 20 GB merevlemez
1 év - 3 év garancia
CD ROM - DVD

Ár: 678 000,- Ft - ÁFA-tól

Portocom-Matávnet
1000 processzor

Tech Data-támogatás

A Tech Data Magyarország Kft. a február 1. és 6. között megrendezett 32. Magyar Filmszemle hivatalos webhelyének, a magyar.film.hu-nak helyszíni technikai támogatására vállalkozott. A vállalat 12 kölcsönszámítógépet adott a nagyközönségnek a sajtótájékoztatóknak, a büféknek és az internetes résznek helyet adó szemléközpont helyszínén, a Mammut melletti Ganzcsarnokban. A közönségdíjas filmnek ítélt számítógépet is a Tech Data ajánlotta fel.

Kétmillió letöltés

Egyévesen egymillió, másfél évenként, 2001. január 20-án már kétszer annyi letöltést regisztrált az Origo Szoftverbázis. A látogatók egyre gyakrabban keresik fel a Matávnet portáljának programtárát, ahol közel három ezer szoftverből válogathatnak. A Matávnet másfél évvel ezelőtt, 1999 augusztusában indította el az Origón magyar nyelvű szolgáltatását, a Szoftverbázist. A látogatók száma naponta 6-8 ezer, a letöltött oldalak száma naponta összesen 53-58 ezer, ami látogatónként öt-nyolc oldal megtekintését, azaz havi átlagban 120-150 ezer programletöltést és 1 millió 650 ezer oldalletöltést. A felhasználók jelenleg 2880 szoftverből válogathatnak. A legnépszerűbb programok a McAfee VirusScan, a Mario (PC-s játék) és az Internet Explorer, de folyamatosan nő az igény a képernyőkímélők, a játékok és a kézigépes alkalmazások iránt is. A Matávnet meggyőződése, hogy a kiugróan magas látogatottság

az ingyenes szoftverek elérhetősége mellett a folyamatosan bővülő kínálat eredménye, ezért a szoftverbázison fellelhető programok számát a szolgáltatás második születésnapjára a cég négyezer fölé kívánja növelni. Az Origo Szoftverbázis a www.origo.hu/szoftverbazis címen érhető el.

Árcsökkentés a Matávnethálón

Február 1-jétől a Matávnethálón leg többek által használt Hobbis csomagja a 25 százalékos árcsökkentés következtében ezentúl havonta nettó 2000 forintba kerül. Ráadásul az időkorlátos csomagok túllépési díjait mostantól a megkezdett órák helyett percalapon számolják. A havi húsz óra internetelérést és e-mailcímet nyújtó Hobbis csomag 1998 óta kapható, az ezt választók száma a Matávnethálón előfizetőinek számával arányosan, folyamatosan emelkedett, és jelenleg eléri a 35 ezret. A Hobbis csomag előfizetőinek átlagéletkora 36 év, ennél a Matávnethálón összes ügyfelének átlaga néhány évvel kevesebb. A cég ügyfeleinek nemek szerinti megoszlása hozzávetőleg 70–30 százalék a férfiak javára, ami egyébként tükrözi a magyar internetes közönség arányait is. Ezzel szemben a Hobbis csomag esetében a nemek szerinti megoszlás sokkal egyenletesebb, körülbelül ugyanannyi nő és férfi használja a szolgáltatást. A Start a dolgozó felnőttek, az Otthon pedig inkább a tanulók csomagja, a Hobbis viszont a statisztikák szerint kortól és nemtől függetlenül egységesen használja minden előfizetői réteg. Az időkorlátos Start, Hobbis és Otthon csomagok időtúllépési díjait ezentúl percalapon számítja a Matávnethálón, ami az eddiginél sokkal pontosabb elszámolást tesz lehetővé. A túllépés díja csomagtól függően percenként 5–6 forint.

Microsoft–Sun-megegyezés

Megállapodással zárult a Sun Microsystems és a Microsoft között 1997 októberében a Java technológia microsoftos alkalmazása kapcsán kirobbant, több mint három éve húzódó pereskedés. A Microsoft 1996-ban speciális licencszerződést kötött a Sun technológiájának alkalmazásáról, ami feljogosította arra is, hogy azt Windows-platformra optimalizálja. A kereset oka az volt, hogy a Sun szerint a Microsoft Java-átalakítása túlmutat az optimalizálás keretein. Jelen megállapodás értelmében a technológiára szóló korábbi licencmegállapodás érvényét veszti. A Microsoft – 20 millió dollár fejében – további hét évig értékesítheti mindazon termékeit, amelyekben Java-technológiát is alkalmaznak. A szerződés nem teszi lehetővé a Microsoft számára a

„Java-kompatibilis” logó használatát – ezt azonban a szoftvergyártó 1998 óta egyébként is felfüggesztette. A Microsoft a Java 1996-os licencelésével azt kívánta garantálni a fejlesztőknek, hogy Microsoft-platformon futó alkalmazásait az általuk választott programnyelven fejleszthessék. A Microsoft a következő generációs .NET termékeiben a Java helyét a C# programnyelvet használja.

Nobel-díjasok a weben

A Nobel Alapítvány a Cisco Systemset választotta partneréül a Nobel e-múzeum internetes technológiai támogatásához. A Cisco így hozzájárulhat ahhoz, hogy a Nobel Alapítvány 100. évfordulóján valóban világméretű közönséget érjen el. A Nobel e-múzeumot 1995-ben alapították azzal a céllal, hogy a tudomány és a kultúra virtuális tárháza legyen: a webhelyen megtalálható az elmúlt évszázad mintegy 700 Nobel-díjasának munkája. Az alapítvány a Cisco-t bizta meg a múzeum (www.nobel.se) továbbfejlesztésével és bővítésével. Az együttműködés keretében a Cisco technológiát és berendezéseket szállít az alapítványnak, bővíti hálózati kapacitását, és tanácsadással is segíti munkáját annak érdekében, hogy a Nobel e-múzeum látogatói világszínvonalú szolgáltatás keretében férhessenek a legkülönbözőbb információkhoz, például az online oktatóanyagokhoz, a videofilmekhez és a minőségi webes publikációkhoz.

Új terméknevek

A Microsoft közzétette a közeljövőben megjelenő asztali operációs rendszerének, valamint népszerű irodai alkalmazáscsomagjának nevét. A korábban Office tíz kódnevet viselő termék neve Office XP lesz, a Whistler kódneven emlegetett operációs rendszer neve pedig Windows XP. A terméknevekben található XP az angol eXPerience (élmény) szó rövidítése. A korábbi, év alapú terméknevezéstől való eltérés a Microsoft stratégiájának része. A szoftvergyártó ezzel a lépésével is hangsúlyozza, hogy mind az Office XP, mind a Windows XP teljesen új felhasználói élményt nyújt majd, és meghatározó lépés lesz a Microsoft .NET megvalósulása irányában. Az Office XP és a Windows XP jelenleg béta-fázisban vannak. Az Office XP megjelenésére 2001. első fél évének végén lehet számítani, míg a Windows XP a tervek szerint 2001. második felében lesz kapható.

Menedzserdíjak

A hazai informatika fejlődése nem választható el az informatikában működő vállalkozások nélkül. Ezeket a kisebb nagyobb vállalkozásokat szervezi szövetségbe az Informatikai Vállalkozások Szövetsége, amely idén negyedszer adta át az Év Informatikai Menedzsere díjait. Az átadóünnepséget *Sík Zoltán* informatikai kormánybiztos nyitotta meg, aki méltatta az informatika szerepét a gazdaságban. Ezt követően *Gyurós Tibor*, az IVSZ elnöke köszöntötte a résztvevőket. A vándordíjat idén három kategóriában szavazta meg a médiumok képviselőiből álló, 12 fős bírálóbizottság, mely *Faklen Pálnak*, az Új Alaplap főszerkesztőjének elnökletével döntött a 35 jelölés minősítésében. A kiosztott díja közül az Év Informatikai Menedzsere 2000 oklevelet *Keresztesi János*, a Sun Microsystems Magyarország Kft. ügyvezető igazgatója kapta a világcég hazai képviselőjének élén végzett sikeres munkájáért. További díjazottak *Nemes Dániel*, a Telnét Magyarország Rt. ügyvezető igazgatója és *Kenyeres Judit*, az ICL Hungary Kft. projektvezetője lett az Év Fiatal Informatikai Menedzsere 2000, illetve az Év Informatikai Projekt Vezetője 2000 kategóriában.

nú informatikai rendszerintegrációs vállalattá vált a magyar piacon. 2001-ben is az informatikai rendszerintegrációs piac várható 15-20 százalékos növekedésénél nagyobb ütemben kíván fejlődni.

Új Microsoft-ügyvezető

2001. február 7-től *Vityi Péter* a Microsoft Magyarország ügyvezető igazgatója. A korábban nagyvállalatokért felelős kereskedelmi igazgató 1994 óta dolgozik a hazai leányvállalatnál, és 2000. november 17-e óta a megbízott ügyvezetői feladatokat is ellátja. *Vityi Péter* 1965-ben született Budapesten, a Budapesti Műszaki Egyetemen végzett 1989-ben, a Villamosmérnöki Karon. 1989-1991-ig Svédországban, az Asea Brown Boverinél dolgozott, majd 1991-1994-ig a Digitalnél folytatta pályáját. 1994-től dolgozik a Microsoft Magyarország Kft.-nél.

Jön a termékaktiválás

A világ összes országában bevezeti termékaktiválási rendszerét a Microsoft, ami a várakozások szerint jócskán csökkenti majd az illegális szoftverek terjedését. A termékaktiválási rendszer lényege, hogy az újonnan telepített szoftvereket operációs rendszernél harminc napon belül, alkalmazásoknál az ötvenedik indítás előtt aktiválni kell, különben a rendszer csökkentett üzemmódra vált. Az aktiválást a felhasználó az interneten keresztül vagy telefonon végezheti. Az aktiváláshoz semmilyen személyes adatot vagy személyhez köthető információt nem kell megadni: a művelet az interneten keresztül egyetlen gombnyomással elvégezhető, míg a telefonos aktiváláshoz mindössze a termékazonosító kódot kell bediktálni. A termékazonosító kód fejében a felhasználó megkapja az adott szoftverre vonatkozó egyedi aktiváló kódot, amelynek begépelésével a csökkentett üzemmódra váltás elkerülhető, illetve a csökkentett üzemmód megszüntethető. Azok a vásárlók, akik a Microsoft szoftverhez új számítógéppel jutnak, valószínűleg már aktivált szoftvert kapnak, de időnként előfordulhat, hogy a vásárlónak kell a számítógépre telepített szoftvert aktiválni. A szoftvereiket mennyiségi licenc formájában beszerző vállalatok termékenként egyetlen vállalat-specifikus aktiváló kódot kapnak, ami annyi telepítésre jogosít, ahányra a licenstszerződés szól elkerülve az aktiválás telefonos, vagy internetes procedúráját. *Vityi Péter*, az Microsoft Magyarország ügyvezető igazgatója elmondta, hogy a termékaktiválás bevezetésének célja a legális vásárlók védelme, a vállalatok informatikai vezetőinek támogatása, a legális viszonteladók versenyképességének megőrzése és nem utolsósorban a Microsoft szellemi tulajdonának védelme. Az új technológiával a hazai felhasználók az Office irodai alkalmazáscsomag közeljő-

Megtámadott Microsoft

Január végén hackertámadás célpontja volt a Microsoft: a szoftvergyártó webhelyét a hálózati forgalomirányító berendezések túlterhelésével próbálták elérhetetlenné tenni. Ennek eredményeként a Microsoft néhány internetes oldala, beleértve a Microsoft.com-ot és az MSN.Com-ot, elérhetetlenné vált a felhasználók számára. A cég hálózatfenntartó részlege rövid időn belül megállapította, hogy a támadás teljesen független a korábbi, egy karbantartó technikus gondatlanságából adódó hálózati üzemkimaradástól. A támadók kilétének megállapítására a Microsoft az FBI-hoz fordult. A cég a kimaradás okozta kellemetlenségért valamilyeni felhasználója elnézését és megértését kéri.

Sikeres KFKI-csoport

Eredményes évet zárt a 2000-ben tízéves KFKI Számítástechnikai Csoport: az árbevétel 53 százalékkal nőtt az 1999-es adatokhoz képest. A befektetési tevékenységet nem tartalmazó árbevétel 15,8 milliárd forint, az adózás előtti eredmény 1,35 milliárd forint volt. A csoport ezzel az eredménnyel a legnagyobb hazai tulajdo-

vőben megjelenő új verziójában találkozhatnak először, ezután pedig bekerül a Windows operációs rendszer és a Visio rajzoló- és diagramkészítő program következő verzióiba is. A termékaktiválási rendszer két

éve sikeresen működik a világ hat országában, ez idő alatt mintegy hatmillió aktiválást dolgoztak fel. A bejelentés kapcsán tartott sajtótájékoztatón **Temesvári Tibor**,

a Microsoft Magyarország terméktámogatásért felelős vezetője elmondta, hogy ügyfélszolgálatuk felkészült a termékaktiválási rendszer bevezetésére, a további műszaki fejlesztések és létszám bővítések tervezésénél pedig már figyelembe vették az új rendszert igazodva a várható szoftverértékesítésekhez. A Microsoft várakozása szerint a termékaktiválási rendszer és a korábban már bevezetett, hologramos felületű CD-k rövid távon is jócskán csökkentik majd az illegális szoftverhasználatot – az előbbi az alkalmi másolást, az utóbbi pedig a vásárlók megtévesztésére irányuló szoftverhamisítást hivatott visszaszorítani. Az illegális szoftverhasználat az International Planning and Research felmérése szerint világviszonylatban 13 milliárd dollár, Magyarországra vetítve 38 millió dollár bevételkiesést okozott 1999-ben.

Négyszerezett a Kirowski

Magyarország egyik vezető internetes szolgáltatásokat nyújtó vállalata, a Kirowski az elmúlt évben négyszerezte, közel 240 millió forintra növelte bevételeit. Közben a teljes ma-

gyarországi piac a cég vezetői szerint 2000-ben két-háromszoros gyarapodást könyvelhetett el, a Kirowski kiemelt ügyfélkörének teljes körű kiszolgálásával érte el az átlag feletti növekedést. A vállalat alapítói és vezetése – magyar magánszemélyek – tulajdona. A növekedéshez szükséges pénzügyi háttérrel a hosszú távú megbízások és a projektek megbízható teljesítése teremtette meg. Ez lehetővé tette, hogy a Kirowski tanácsadói, ügyfélkapcsolati, projektmenedzseri, tervezői, fejlesztői és kreatív szakembergárdája mind szakmailag, mind létszámában dinamikusan fejlődjön. A jelenleg hatvan főt foglalkoztató vállalathoz számos nemzetközi cég magyarországi vállalatának felső vezetéséből érkeztek és érkeznek szakemberek. A tervek között szerepel a hazai és multinacionális ügyfélkör bővítése, valamint a regionális megbízások nyugat-európai szintű teljesítéséhez a bázis megteremtése. A vállalat célja,

hogy a magyarországi üzleti-marketing-technológiai szakemberállomány legjava egy vezető iparágban, értéket képviselő márkanév égisze alatt nyújtson nemzetközi színvonalú szolgáltatásokat azon vállalatoknak, amelyek lehetőséget látnak az internetes technológiában saját tevékenységük fejlesztésével versenyképességük növelésére.

Online bróker az Origón

Az Origo és Magyarország piacvezető internetbrókerre, a ConCorde Direct közös internetes brókeri szolgáltatást indított az *origo.cd.hu* webcímen. Az Origo látogatói már eddig is olvashattak a befektetési világ híreiről, ám ezentúl a tőkepiacok aktív résztvevőivé válhatnak. Az online brókerszolgáltatáson keresztül magyar és külföldi részvények, állampapírok és több mint tucatnyi befektetési alap papírjai adhatják-

vehetik, valamint az ügyfelek folyamatosan nyomon követhetik számlájuk egyenlegét és tájékozódhatnak az aktuális piaci hírekről és információkról. A befektetési döntések meghozatalában segítenek az oldalon található elemzések, a vállalati kommentárok, a részvény-, illetve alapkereső szolgáltatások, valamint a historikus árfolyam- és pénzügyi adatbázisok. A tranzakciók biztonságát garantálja, hogy az összes fontos adat a legmodernebb, 128 bites SSL technológiára épülő titkosítással kódolódik. A központi gép kényes információit pedig tűzfal védi a behatolással próbálkozó illetéktelenektől, ráadásul a ConCorde Directet üzemeltető Concorde Értékpapír Rt.-nél a hivatalos számlavezető rendszer az internetről teljesen függetlenül működik.

Népszámlálás az interneten

1990 óta először tartanak népszámlálást Magyarországon. A tíz esztendő alatt sok minden változott, például az, hogy minden tizedik magyar eléri az internetet. A Marketing Centrum Országos Piackutató Intézet és együttműködő partnerei, a legjelentősebb hazai internetszolgáltatók úgy döntöttek, hogy a népszámlálással egy időben számba veszik, kik a magyar internetezők. Ennek keretében 2001. február 5–18. között nagyszabású felmérésorozat zajlott CyberScope Hungary néven. A vizsgálat célja, hogy a népszámlálással egy időben arról is képet kapjunk, kik az internet rendszeres és kevésbé rendszeres látogatói, kik a magyar netpolgárok. A CyberScope Hungary nem arra vállalkozott, hogy mind a tízmillió magyartól vagy a közel egymillió internetezőtől megkérdezze, használja-e és miként a

világhálót. A cél az volt, hogy minden magyar internetezőnek lehetőséget teremtsenek arra, hogy részt vegyen a felmérésben. Két héten át több mint húsz, nagy látogatottságú weboldalon volt elérhető az a kérdőív, amely a magyar internetezők társadalmi-demográfiai megoszlásáról, internethasználati szokásairól tartalmazott kérdéseket. Ma már mindenki tisztában van azzal, hogy az internet a jövő médiuma, de kevesebben tudnak arról, hogy ma, a hőskorban kik használják ezt a médiumot. A Marketing Centrum adatfelvételei szerint a 18 évnél idősebbek közel 10 százaléka fér hozzá az internethez a munkahelyén, otthon vagy egyéb módon. A tipikus internethasználó az átlagosnál magasabb jövedelműnek érzi magát, diplomás, 29 évnél fiatalabb, nagyvárosban él, véleménye szűkebb környezetében befolyással bír.

Cisco-eredmények

A világszerte az internetes hálózati megoldások vezető szállítójának számító Cisco Systems közzétette második negyedéves eredményeit a 2000. január 27-vel lezárult időszakra. A 2001-es pénzügyi év második negyedévében a nettó értékesítés értéke 6,75 milliárd dollár volt, szemben az elmúlt év azonos időszakának 4,36 milliárd dolláros forgalmával, ami 55 százalékos növekedést jelent. A pro forma nettó bevétel, amely nem tartalmazza a felvásárlásokkal kapcsolatos költségek hatását, a részvényopciók érvényesítésével kapcsolatos béradót, és a kisebbségi beruházásokon realizált nettó nyereséget, 1,33 milliárd dollár, illetve részvényenként 0,18 dollár volt a 2001-es pénzügyi év második negyedévében, szemben a 2000-es pénzügyi év második negyedévének 897 millió dolláros, illetve részvényenként 0,12 dolláros pro forma nettó bevételével, ami 48 százalékos, illetve a részvényenkénti nyereség esetében 50 százalékos növekedés. A 2001-es pénzügyi év első felében a nettó értékesítés 13,27 milliárd dollár volt, szemben a 2000. pénzügyi év első felének 8,27 milliárd dolláros adatával, ami 60 százalékos növekedés. A pro forma nettó bevétel 2,69 milliárd dollár vagy részvényenként 0,36 dollár volt a 2001. pénzügyi év első felében, szemben a 2000. pénzügyi év első felének 1,71 milliárd dolláros vagy részvényenkénti 0,23 dolláros pro forma nettó bevételével, ami 57 százalékos, valamint a részvényenkénti nyereség esetében szintén 57 százalékos növekedés. „Továbbra is bízunk a következő három-öt éves időszakban előttünk álló piaci lehetőségben. Ez a bizalom az internet termelékenységére gyakorolt hatásának folyamatosságán alapul, és azon a tényen, hogy mennyi munkát kell még elvégezni, amíg minden vállalat elektronikus vállalat, és a világ országainak nagyobbik része elektronikus ország lesz” – mondta John Chambers, a Cisco Systems elnöke és ügyvezető igazgatója.

Egymillió Windows 2000 Szerver

A Windows 2000 Szerver eladásai február végén meghaladták az egymilliót. A csaknem egy évvel ezelőtt bejelentett Windows 2000 család iránt tanúsított komoly piaci érdeklődés a termékek szolgáltatásain kívül annak is tulajdonítható, hogy a Windows 2000 a Microsoft .NET platformjának alapköve, így azon vállalatok számára, amelyek jövőbeli szolgáltatásaik versenyképességét a Microsoft .NET Enterprise szervereivel óhajtják garantálni, ma már nélkülözhetetlen a Windows 2000 Szerver. Magyarországon a multinacionális nagyvállalatok már a termékbejelentés után megkezdtek az átállást, ám a kis- és középvállalatoknál a hagyománytisztelet érezhető: náluk az első javítócsomag megjelenése után indult el látványosabb migrációs hullám.

Compaq: 40 milliárd

Tartva az évek óta tartó lendületet, 40 milliárd forintos összbevétellel zárta 2000-es pénzügyi évét a Compaq Computer Magyarország Kft. A mostani eredmény az 1999. évhez viszonyítva mintegy 30 százalékos növekedés, és tovább erősítette a houstoni központú cég hazai leányvállalatának piaci részesedését. „A 2000. év értékelésekor talán a legfontosabb a bevétel összetételének alakulása: idén a magyar leányvállalat több mint 70 százalékra növelte az úgynevezett nem PC jellegű (nagyvállalati technológiák, szolgáltatások, rendszerintegráció) bevételeinek arányát, vagyis a Compaq mára végérvényesen maga mögött hagyta a PC-gyártó titulust – nyilatkozta dr. Beck György, a Compaq Computer Magyarország Kft. vezérigazgatója. – Ez a bevételi struktúra lényegében pontosan azt az arányt mutatja, amelyet az anyavállalatunk hosszú távú célként kitűzött maga elé, vagyis ismét sikerült előbb célba érünk.” Az is tény azonban, hogy a Compaq 2000-ben a PC-piacon is jó teljesítményt mutatott, közel negyvenezer eladott géppel a piac mintegy 20 százalékát tudhatja magáénak, s ez összességében közel 11 milliárd forintos forgalmat eredményezett a cégnek. A forgalom mintegy fele termelődött közvetlen értékesítéssel, a másik fele pedig viszonteladók, rendszerpartnerek keresztül talált gazdára, vagyis a Compaq mintegy 20 milliárd forintos bevételhez segítette a hazai informatikai viszonteladókat. Jelentős, közel egymilliárd forintos bevétel termelődött a Compaq Depón keresztül annak indulása óta, vagyis az ország első informatikai online boltja mára közkedvelt kereskedelmi eszközzé vált.

Outlook Mobile

Világszerte megkezdődött a Microsoft Outlook Mobile Manager béta-tesztelése. A szoftvergyártó termékével a Microsoft Exchange mintegy 68 millió használója tarthatja kézben mobilkommunikációját az e-mailek intelligens szűrésével és prioritizálásával. A Mobil Manager szorosan együttműködik majd a nagyobb biztonságot és több szolgáltatást nyújtó Microsoft Mobile Information 2001 Serverrel, valamint az év első felében megjelenő Office XP-vel. A Microsoft mobilstratégiájának szerves részét adó Mobile Manager a Mobile Information Serverrel együtt hatékony mobiléletstílust tesz lehetővé: együtt garantálja az információk elérését és a mobil eszközön érkező információ intelligens kezelését. A Microsoft Mobile Manager azon technológiák és eszközök innovatív példája, amelyekre a mozgásban lévő felhasználóknak és a vezeték nélküli kommunikációt használó szervezeteknek – kommunikációs rendszereik bonyolultabbá és terheltebbé válásával – mindinkább szükségük lesz. A Mobile Manager Windows 98 SE, Windows Millennium Edition, Windows NT Workstation 4.0 Service Pack 3 vagy Windows 2000 Professional operációs rendszert igényel. Szükség van továbbá az Outlook 97-es vagy újabb verziójára mint személyes információkezelő alkalmazásra, amelynek a Microsoft Exchange Server 5.5-höz vagy Microsoft Exchange 2000 Serverhez kell csatlakoznia.

Application Center 2000

Hamarosan elkezdődik a Microsoft Application Center 2000 sorozatgyártása. A Microsoft .NET Enterprise Servercsaládjának kulcsfontosságú terméke, a Windows 2000 operációs rendszerre épülő alkalmazások telepítési és felügyeleti eszközeként megkönnyíti a szoftverek méretezhetőségét. Az Application Center eszközei adják a webes alkalmazások kezelését, ellenőrzését, valamint az egyenletes terheléelosztást. Ráadásul jócskán egyszerűsítik bevezetését az újabb alkalmazások szerverfürtökön.

Olcsó ADSL-telefonvonalon

A Matávnet február 15-től ADSL alapú internetszolgáltatását kedvezőbb feltételekkel kínálja, hogy még több ember érje el a jövő internetes technológiája. Az új ADSL Otthon csomag korlátlan és nagy sebességű internetelérést nyújt hagyományos telefonvonalon is, már havi bruttó 12 900 forinttól. Ez az összeg tartalmazza a Matáv háttérszolgáltatásának díját, és a szolgáltatáshoz továbbra sem kapcsolódik telefondíj. Az ADSL Otthon csomag az eddigi hagyományos modemmel elérhető sebességnél közel hétszer gyorsabb, 384 kbps-os letöltési sebességet kínál. Az új technológiával telefonköltség nélkül, korlátlanul internetezhetünk a hagyományos telefonvo-

nalon mint átviteli közegen a telefon vagy fax párhuzamos használata mellett. Mint ismeretes, a Matávnet negyedik hónapja kínál ADSL alapú internet-hozzáférést, amely a Matáv NetExpressz szolgáltatásának igénybevételén alapult. A februárban induló akció újdonsága nem csupán a csökkentett ár, hanem az is, hogy az akciós ajánlat megrendelői minden, az ADSL alapú internetezéshez szükséges eszközt és szolgáltatást a Matávnet-től kapnak. Lényeges változás az is, hogy megszűnik a csomag időbeli korlátozottsága, azaz mostantól az előfizetési díjban foglalt szolgáltatás akár napi huszonnégy órán át is igénybe vehető. A szolgáltatáshoz nem kell ISDN-vonalat használni, az ADSL-kapcsolat hagyományos analóg telefonvonalon is megvalósítható – amennyiben a vonal minősége megfelel a technológiai követelményeknek. Nem változott a szolgáltatási terület: jelenleg Budapest legnagyobb részén elérhető a szolgáltatás, de hamarosan több vidéki nagyvárosban is megteremtik az ADSL-technológia alapjait. Az ADSL telepítésének feltétele, hogy a számítógép tartalmazzon hálózati kártyát (az eszköz és annak telepítése igény szerint a Matávnet-től is megrendelhető). Az egyéb eszközök (ADSL modem és splitter) díja benne van a szolgáltatás díjában. Az ADSL Otthon csomag ára versenyképes vagy jobb a többi normál és nagy sáv szélességű hazai internetszolgáltatás árához képest. A telefonkapcsolaton alapuló korlátlan csomagok telefonköltséggel együtt hasonló (habár előre nem kalkulálható) költséget eredményeznek jóval kisebb sáv szélesség mellett. A kábeltéves hálózatokon elérhető internetszolgáltatások ára egyes esetekben alacsonyabb, ugyanakkor az ADSL technológiai előnyei (felhasználószámától független, állandó sebesség, kiépített telefonhálózat használata) jobb ár/teljesítmény-arányt képviselnek. Az ADSL Otthon csomag február 15-től március 31-ig akciós áron rendelhető meg. A szolgáltató arra készül, hogy azok is megrendelhessek a forradalmian új szolgáltatást, akik lakóhelyén jelenleg nem építhető ki a technológia. Ezért március 1-jétől április 30-ig egy, a Matávnet honlapján található online kérdőív kitöltésével bárki regisztrálathatja igényét, s amennyiben az ADSL itt is működőképesé válik ez évben, a kérdőív kitöltői a március végéig érvényes akciós áron rendelhetik meg a szolgáltatást.

XP, az új Windows

Nagy érdeklődés mellett mutatta be *Bill Gates* a Microsoft legújabb operációs rendszerét, a korábban Whistler kódnévet viselő Windows XP-t. A Windows 2000-re épülő operációs rendszernek teljesen új a felülete, melynek kialakításakor figyelembe vették a felhasználói, kutatási és fejlesztési tapasztalatokat. Az új operációs rendszer két változatban jelenik meg: üzleti célú felhasználásra a Windows XP Professionalt javasolja a szoftvergyártó, otthoni alkalmazásra pedig a Windows XP Home Editiont. A Windows XP 2. béta-verziójának megjelenése a következő márciusra várható, a termék 2001 második felében lesz kapható a boltokban.

Újdonságok

Cisco-routerek

Megjelentek a 12000-es sorozatú internet router család legújabb tagjai: a Cisco 12410 és a Cisco 12416. E platformokkal a szolgáltatók a hálózataikat az optikai gerinchálózatok sebességére gyorsíthatják és garantálni a sávszélességet a következő generációs IP-szolgáltatósokhoz. Az új platformokkal együtt a Cisco bemutatott egy egyportos OC-192c/STM-64c Packet over SONET /SDH (POS) vonali kártyát, egy négyportos OC-48c/STM-16c POS vonali kártyát, miközben a platform kapacitása 320 Gbit/másodpercre bővült. A magútválasztók (core router) közül a legnagyobb méretezhetőséget és teljesítményt kínáló Cisco 12400-as routerek harmonikusan illeszkednek a Cisco IP+Optical stratégiájába. Mind a Cisco 12410, mind a 12416 olyan megközelítést nyújtanak a gerinc- és szél- (edge) hálózatok terén, amely egyesíti az optikai hálózatok sávszélesség- és költségelőnyeit az IP nyújtotta szolgáltatások és tartalom bőségével.

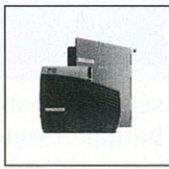
1 GHz-es Portocom notesz

A gyors processzor mellett a Multivision nevű gép különlegessége az 1400x1050 képpontos felbontású, 15 hüvelykes kijelző. A kifogástalan megjelenítést az új Rage Mobility M3 AGP 2x vezérlő és a 16 MB SGRAM videomemória garantálja. A Multi-Vision sokoldalúan használható más video eszközökkel együtt is. Képe megjeleníthető az S-video-kimeneten keresztül televízión, és a más eszközökből származó képi információk feldolgozhatók a MultiVision segítségével akár az analóg RCA videobemeneten, akár a digitális IEEE 1394-es porton keresztül.

Compaq miniprojektor

Az új MP2800 Microportable Projectort kifejezetten arra fejlesztették ki, hogy megkönnyítse az üzleti élet szereplőinek logisztikai problémáinak megoldását, amikor prezentációikhoz utazniuk kell vagy különböző helyszíneken, rövid időn belül előadást tartaniuk. Az MP2800 mindössze 1,4 kg és 18x6,9x22,1 cm (térfogata 1937 köbcentiméter), fényereje 1000 ANSI lumen. Beépített zoom-funkcióval, multimédia-adapterrel, 8 W-os hangszóróval és távirányítóval szerelték fel. Magnéziumtokozásának köszönhetően remekül ellenáll az üzleti utazások

viszontagságainak, hiszen tartósabb, mint a műanyag, ugyanakkor könnyebb, mint az alumínium. Magyarországon várhatóan márciusban kerül forgalomba.

Lapos monitor

Az üzleti felhasználóknak szánt új monitor a flat paneltechnológia előnyeit – a vibrálás- és torzításmentes, kiváló képminőséget, valamint a helytakarékos kialakítást – kedvező árral ötvözi. A TFT 7010 üzembe állítása és karbantartása roppant egyszerű. Az egység elülső részén található érintőgombok, valamint a képernyő virtuális kezelőmenüje segítségével a vizuális jellemzők a memóriában tárolhatók, így az eszköz bekapcsoláskor automatikusan felveszi a beállított értékeket. A kiegészítők (mozgókaros vagy falra szerelhető kialakítás, opcionális USB-hub) tovább növelik az eszköz értékét. A 17 hüvelykes képátlójú megjelenítő képpont-távolsága 0,26 mm, felbontása 1280x1024 képpont. A 160 fokos látószögnek köszönhetően bármely irányból jól látható. A TFT 7010 a digitális és az analóg technológiával egyaránt kompatibilis, így a régebbi beszerzésű hardverekkel és a jövő új digitális eszközeivel egyaránt képes együttműködni. Az egyidejű analóg és digitális kapcsolat kialakítását támogató kettős bemenet nagy rugalmasságot garantál.

Tv merevlemez videóval

A Panasonic új 91,44 cm (36 hüvelyk) képátmérőjű, beépített 30 GB kapacitású merevlemez videomagnóval rendelkező TH-36DH100 modellje nagy felbontású üzemmódban 2,5 órányi, szabványos digitális üzemmódban ötórányi, analóg üzemmódban pedig 25 órányi felvételt tud rögzíteni/lejátszani. Az egyszerűen kezelhető, gazdag funkciójú tévé újabb lépés az igény szerinti filmetöltést kínáló audiovizuális környezethez. Az újszerű Track & Play (kövesd és játszd le) funkció segítségével a program felvétel közben is visszajátszható, a korszerű keresési funkció pedig azonnal megtalálja és lejátszsa a kívánt felvételeket. A helytakarékos forma, az alkalmazkodóképesség és a művészi kialakítás szintén természetes velejárója az új HDTV-modellnek. A televízióknál még szokatlan Metal Art Form design a Panasonic által nemrég kifejlesztett szupervékony képcső eredménye, amely a legvékonyabb nagy felbontású képcső az iparágban egy mindössze 45 cm mélységű tévében. A készüléknek 750 vonalas progresszív áramköre is van, amely nemcsak az 525i és 525p képeket tudja 750p kimenetűre konvertálni, hanem a szabványminőségű BS digitális tévéközvetítéseket és a földi sugárzású analóg közvetítéseket is jó mi-

nőségben reprodukálja. Saját beépített i.LINK (IEEE 1394) illesztőterminálján keresztül kapcsolódik a különféle egyéb AV-komponensekhez, például a D-VHS kazettás videomagnókhoz, a DVD házimozzi-hangrendszerekhez és a DV formátumú kamkorderekhez. Így a tévéhez kapcsolt valamennyi komponens a képernyőn megjelenő grafikus vezérléssel, távirányító segítségével működtethető. SD memóriakártyája is van: ugyanazokkal, a képernyőn megjelenő parancsokkal biztosítja az állóképek (JPEG formátumban) és a hangadatok egyszerű mentését és visszakeresését.

Kis fogyasztású lapkák

Két olyan kis fogyasztású mobil-processzorcsalád első tagjait mutatta be az Intel, amelyeket kifejezetten a nagy teljesítményt és alacsony energiafogyasztást igénylő, 3 fontnál (1,36 kg) könnyebb és egy hüvelyknél (2,54 cm) vékonyabb noteszgépekhez terveztek. Az 500 MHz-es ULV (Ultra Low Voltage, igen kis tápfeszültségű) mobil Pentium III processzor a maximális teljesítmény eléréséhez az Intel SpeedStep technológiát alkalmazza. A processzor a telepekről való működést támogató üzemmódban (Battery Optimized Mode) 300 MHz-en 1 V alatti tápfeszültséggel működik, és átlagfogyasztása kevesebb mint 0,5 watt. Bemutatták az 500 MHz-es, szintén ULV technológiájú mobil Celeron processzort is, amely árkategóriájában az egyik legjobb teljesítményt kínálja. „Kimagasló teljesítmény, kompatibilitás és a lehető leghosszabb idejű, telepről való működés, ezek kritikus szempontok minden hordozható PC-nél – jelentette ki *Frank Spindler* alelnök, az Intel Mobile Platforms Group részlegének a vezetője. – Mi most nagyobb teljesítményű Pentium és Celeron processzorral, a QuickStart és az Intel SpeedStep technológia alkalmazásával segítjük vékonyabb, könnyebb, ventilátor nélkül is kevésbé melegedő és a telepekről hosszabb ideig működő mobil-PC-k építését.” Ezerdarabos mennyiségben az ULV technológiájú mobil Pentium III és Celeron processzor ára darabonként 208, illetve 118 dollár.

A/3-as színes nyomtató

Megkezdte az A/3-as formátumú, színes másolásra és nyomtatásra egyaránt alkalmas DiALTA Color CF 2001 többfunkciós eszközeinek forgalmazását a Minolta Magyarország Kft. A főként vállalati felhasználók igényeit kielégítő, számos technikai újdonságot tartalmazó termék a világ más országaival egy időben jelenik meg a magyar piacon. A Minolta DiALTA Color CF 2001 az eddigi berendezésektől elsősorban a tandem LED technikával nyújt többet: a négy alapszín egyszerre viszi fel és A/3-as méretet is nyom-

tat, illetve másol - akár kifutóra (lapszélíig) is. A színes nyomtatás és másolás percnkénti húszoldalas sebessége megfelel a jelenlegi csúcscnormáknak. A termék sokoldalú hasznosíthatóságára utal továbbá, hogy a hagyományos papírfajták mellett fóliára, borítékra, címkére is nyomtathatunk vele. Használata pedig ugyanolyan egyszerű, mint az átlagos irodai fekete-fehér nyomtatóké. Az opcionálisan megvásárolható Fiery Z4 vezérlő segítségével a nyomtató hálózati környezetben működtethető. A 304 MB-os alapkapasitású tároló lehetővé teszi közepes méretű, 30-40 főt foglalkoztató irodák kiszolgálását. A Minoltánál úgy tartják, hogy a CF 2001 lehet az első olyan gép, amelynek alkalmazásával a hivatalok és a cégek a fekete-fehér megjelenítésről átválthatnak a sokkal hatásosabb és impozánssabb színes dokumentációra. Ezt a folyamatot, mint *Papp Zoltán*, a Minolta Magyarország ügyvezető igazgatója elmondta, csereakciókkal és hosszú távú kedvezményekkel kívánják gyorsítani. Ennek keretében az új színes Minolta termékcsaládhoz a cég egy évig költségmentesen adja a fekete tonert.

Drót nélkül

A 802.11b szabvány előírásainak megfelelő, Cisco-féle Aironet 350-es vezeték nélküli helyi hálózati (WLAN) termékek között megtalálható a nagy sebességű hozzáférési pontok, hálózati hidak és ügyfél adapterek új termékcsaládjá. A Cisco hang-, video- és integráltadat-architektúráján (AVVID) alapuló új technológiának segít-

ségével a vállalatok mobil hálózati hozzáférést nyújthatnak és növelhetik alkalmazottaik produktivitását kiterjedt, sokfelhasználós környezetekben. „A vállalati WLAN piac folytatja gyors ütemű növekedését és ennek mozgatórugója nagyrészt a végfelhasználó lesz, aki továbbra is kielégíthetetlen igényeket támaszt a nagy sebességű hálózati összekapcsolhatóság iránt. A WLAN megoldások bevezetése szempontjából komoly szerep hárul a hagyományos hálózatberendezés-szál-

lítókra, közöttük a Cisco-ra, mivel a vállalati felhasználók szigorú követelményeket támasztanak, különösen a biztonság területén – mondta *Bob Egan*, a Gartner Group kutatócég alelnöke. – A vállalati ügyfelek körében a vezeték nélküli hálózatok iránt növekvő igény kielégítéséhez éppen egy olyan vezeték nélküli hálózati megoldás szállítására van szükség, amely integrálható egy végpontok közötti vezeték nélküli hálózattal, és robusztus hálózati biztonságot, kezelhetőséget és teljesítményt nyújt.” A Cisco Aironet vezeték nélküli hálózati biztonsági keretrendszernek köszönhetően a vállalatoknak most először nyílik lehet egy szabványos, központosított biztonsági keretrendszer alkalmazásával felhasználók ezereinél lehet bevezetni a vezeték nélküli rendszereket.

Összekötő kapocs

Az SMC2652W elérési pont vezeték nélküli hálózatokban használható, ugyanakkor összekötő kapocs lehet a vezeték nélküli hálózat felé. Zökkenőmentesen illeszkedik a 10 Mbit/s-os ethernet hálózatokba, ahol bármilyen eszközt csatlakoztathat a hálózathoz, amelyben vezeték nélküli PC vagy PCI adapter van. Az adapter teljes mértékben megfelel az 802.11-es vezeték nélküli szabványnak. Az interferenciák elleni védelem érdekében a Direct Sequence Spread Spectrum jelzésrendszert használja, és beépített vagy külső antennája van. Legnagyobb adatátviteli sebessége 11 Mbit/s, de automatikus átvitelsebesség-illesztő funkciója is van, amellyel zajos környezetben az adatok sérülésének elkerülésére automatikusan illeszkedik a 11, 5, 2 és 1 Mbit/s átviteli sebességekhez. Az SMC2652W biztonságát a 40-bites RC4 (vagy 40-bites WEP) vezeték nélküli adattitkosítás garantálja. Az RC4 olyan titkosítóalgoritmus, amelyet celluláris hálózati környezetben lehet használni.

eBolt-újdonságok

Az áruházban elsőként vezették be a részletfizetési lehetőséget, ehhez a hitelt is az interneten lehet igényelni. Az áruhitelt a Credigen Rt. nyújtja, a kérelemhez elegendő egy online adatlapot kitölteni. A hitel elbírálása legfeljebb egy óráig tart. A részletfizetést a Budapesten és környékén élők vehetik igénybe, de tervezik országos kiterjesztését. Folyamatos a termékbővítés, naponta új akciók várják a vevőket, akik külföldről is megke-

The screenshot shows the eBolt website interface. At the top, there's a search bar with 'KERESÉS:' and a search button. Below it, navigation links include 'regisztráció', 'kosár', 'információ', 'sitemap', 'ajándékok', 'akciók', 'áruhitel', and 'e-mail'. A 'Hírek' section features a news item about online bank card payments. A 'Napi akció' section highlights a 'SONY MDR-IF300 FEHALLGATÓ' with a price of 13.520 Ft + ÁFA. An 'Ajándékötletek' section promotes a 'PYRO BASIC DV 1394 - DIGITÁLIS VIDEÓSZERKEZTŐ CSOMAG' for 18.103 Ft + ÁFA. The bottom right corner shows a shopping cart icon and a 'Kosárba tesz:' button.

resik az áruházat. Az áruház új szolgáltatásai: ajándékküldés, online bankkártyás fizetés, műszaki szótár, termékek összehasonlítása, mobiltelefon-előfizetői csomagok, WAP-os vásárlás, „konfigurátor” PC-vásárlóknak és minden rendelés nyomon követhető. Az áruház keretrendszerét a német Hybris cég elektronikus áruházi rendszerének licencére alapozva az Arco Systems Kft. fejlesztette. Havonta 40 ezer látogatóval a második leglátogatottabb áruház a magyar interneten. A törzstőkét 3 millió forintról 40 millióra emelték. Az áruház főbejárata a www.ebolt.hu címen található, további portálbejáratok vannak az Origo, a Prim Online, az MTI, a Byte és a Windows.hu oldalakról.

Egylapkás MPEG-4

W-CDMA, PDC (personal digital cellular), PHS és egyéb mobiltelefonokhoz fejlesztett ki MPEG-4 rendszerű, multi-codec2 technológiát alkalmazó egylapkás kódolót/dekódolót a Panasonic. Bár az MPEG-4 szabványnak megfelelő kódolás és dekódolás már korábban is megoldható volt egyetlen lapkán, ez az első olyan megoldás, amely videofolyamok egyidejű multi-codec feldolgozását is támogatja. Ezzel lehetőség nyílik arra, hogy a videotelefonok és egyéb internetes böngészésre alkalmas eszközök használói fejlett videokommunikációt folytathassanak – azaz egyszerre több mozgóképet is egymásra vetíthessenek, illetve szintetizálhassanak, valamint egy időben jeleníthessenek meg és játszhasanak vissza mozgó- vagy állóképeket. Az új MPEG-4 LSI technológiát hivatalosan a San Franciscóban 2001. február 5. és 7. közötti nemzetközi szilárdtest-áramköri konferencián (International Solid-State Circuits Conference 2001) mutatták be. A DRAM közvetlen lapkába ágyazásának köszönhetően a grafikus és videoképek MPEG-4 kódolása-dekódolása, illetve szintézise külső memória és LSI perifériák bevonása nélkül bonyolítható. A Panasonic által kifejlesztett képhibahelyreállító, sebességszabályzó és zajtörő technológiák a vezeték nélküli környezetekben elkerülhetetlen torzulások mérséklésével nagymértékben javítják a videokép-minőséget.

DVD-ajánló

Zűrös természet (Erin Brockovich) (Romantikus/vígjáték, 2000 – USA)

Ára: 6750 Ft

Erin Brockovich egy reggel felkelt, és elindult munkát keresni. És mivel elég makacs volt, nagyszájú és talpraesett, talált is: adminisztratív munkatárs lesz egy jól menő ügyvédi irodában. Attól a naptól az iroda élete megváltozik. A munkatársaknak hozzá kell szokniuk egy minden lében kanál titkár nő jelenlétéhez, akinek kihívó szoknyáinál már csak túlféltet igazságérzete kibírhatatlanabb. Amikor pedig egy ingatlanügy iratai között furcsa orvosi leletekre bukkan, nyomozni kezd. Nem érdekli, hogy ő csak tanulatlan irodai alkalmazott, utánajár az esetnek. És szörnyű titokra bukkan... A film forgatókönyvét az élet írta, mégis minden perce izgalmas, fordulatos, humoros akár maga Erin, akit Julia Roberts alakít (formás idomai külön figyelmet érdemelnek). Az ezüst színű korongra igen jó minőségű anyag került, a kép kifogástalan, azonban a hang inkább csak az első csatornákat használja ki. Julia Roberts-rajongók egy percig se tétovázzanak.

Rendezte: Steven Soderbergh. Főszerepben: Julia Roberts, Albert Finney, Aaron Eckhart, Peter Coyote.

DVD extra: eredeti mozielőzetes, alkotói filmográfiája, Így készült... , kimaradt jelenetek, Az igazi Erin Brockovich; külön zenei hangsáv; DD 5.1 angol, német és magyar felirat.

Értékelés

Film: ★ ★ ★ ★ ★
Kép: ★ ★ ★ ★ ★
Hang: ★ ★ ★

A holtak útja (Bringing Out the Dead) (Akció/thriller/művész, 1999 – USA)

Ára: 5500 Ft

Három éjszaka a pokolban: egy mentőorvos rohamkocsijában New York éjszakai utcáit járja. Prostitúáltak, kábítószer-kereskedők, sebészek, betegek, haldoklók között él. Képtelen aludni, képtelen megnyugodni. Halottak kísértik. Álom, rémálom és rémes valóság folyik össze a szeme előtt... Martin Scorsese egyik legkülönösebb filmjében a fekete humor keveredik a krimik feszültségével és a film noir elemeivel. Van, akinek tetszik, van, aki nem bírja végignézni (én az utóbbi csoportba tartozom). Mind az angol, mind a magyar hangsáv érdekes. A művészi hatás fokozására a szereplők hangja visszhangzik, s nem igazán érthető, egy idő után pedig igazán idegesítő. Magyar feliratot ne keressünk a lemezen. Az egyetlen pozitívum a hibátlan kép, amely élethűen adja vissza Big Apple sötét utcáinak minden apró részletét.

Rendezte: Martin Scorsese. Főszerepben: Nicolas Cage, Patricia Arquette, John Goodman, Ving Rhames, Tom Sizemore.

DVD extra: rövid werkfilm, teljes, vágatlan verzió, DD 5.1 angol, Dolby Surround magyar.

Értékelés

Film: ★ ★
Kép: ★ ★ ★ ★ ★
Hang: ★ ★

Pop, csajok satöbbi (High Fidelity) (Vígjáték, 2000 – USA)

Ára: 5500 Ft

Rob Gordon a csekély népszerűségnek örvendő chicagói lemezbolt, a Championship Vinyl tulajdonosa, mely intézmény leginkább arról ismerszik meg, hogy a népszerű számok kizárólag ódivatú fekete bakelit korongokon kaphatók. Rob nem mindennapi zenemánias fazon, és két alkalmazottja, Dick és Barry sem különbözik sokban tőle. Amintez mit sem segít Robnak, amikor barátnője, Laura egy nap faképnél hagyja, ő pedig kétségbeesetten szeretne egyenesbe jönni magával és rendbe szedni életét. Nick Hornby nagyszerű regényéből a rendező, Stephen Frears nagyszerű filmet rendezett. Szórakoztató, elgondolkodtató. A DVD angol és a magyar hangsávja is igazán nagyszerű, a film betétdaljai fantasztikusan szólnak. A magyar szinkron igazi remekmű! A kép digitális formátumra konvertálása már nem sikerült hibátlanul, néha apró szemcséket, még csíkokat is észrevehetünk a képernyőn (persze csak másodsorra, amikor már a részletek megfigyelésére is van időnk).

Rendezte: Stephen Frears. Főszerepben: John Cusack, Lisa Bonet, Catherine Zeta-Jones, Joan Cusack, Tim Robbins.

DVD extra: Eredeti előzetes, kimaradt jelenetek, interjú Stephen Frearsszel, a rendezővel és John Cusackkal, DD 5.1 angol, Dolby Surround magyar, magyar felirat.

Értékelés

Film: ★ ★ ★ ★ ★
Kép: ★ ★ ★ ★ ★
Hang: ★ ★ ★ ★ ★

A Sakál napja (The Day of the Jackal) (Akció/thriller/krimi, 1973 – angol-francia)

Ára: 6750 Ft

Egy földalatti, félkatonai szervezet merényletet tervez a francia elnök ellen, tiltakozásul az algériai háborúban játszott szerepe miatt. A profi testőrség által kiemelten védett de Gaulle meggyilkolása lehetetlen feladatnak tűnik, de akad egy bérgyilkos, aki ennek ellenére vállalja a munkát. A titokzatos Sakált senki nem látta még, igazi személyazonosságát senki nem ismeri. A Sakál napja a filmtörténet egyik legismertebb, műfajteremtő klasszikusa, Frederick Forsyth regénye alapján készült. Nem áll messze a valóságtól sem, hiszen De Gaulle ellen valóban több merényletet kíséreltek meg elnöksége idején. A DVD-re gyönyörű kép került, a film szinte újjászületett. A hangsávval azonban többet is dolgozhattak volna. Talán elveszték az eredeti masteranyagok, a mono hang igen lehangoló. Tisztán szól, ám a dinamika igen szegény. Legalább egy stereo szinkront kaptunk volna! Ennek ellenére megéri az árát (amely nem kevés).

Rendezte: Fred Zinnemann. Főszerepben: Edward Fox, Michael Lonsdale, Cyril Cusack, Maurice Denham.

DVD extra: Eredeti filmelőzetes, mono angol, francia, német és magyar felirat.

Értékelés

Film: ★ ★ ★ ★ ★
Kép: ★ ★ ★ ★ ★
Hang: ★ ★

Petrovics Péter
petrovics@byte.hu

A filmeket a Serco Kft.-től kaptuk.

1066 Budapest, Ó utca 46., Telefon: 311-2266, www.serco.hu

Programajánlat Opera-barátoknak

Az Internet Explorer és a Netscape Communicator uralta böngészővilágban valóságos csoda, hogy létezik alternatív böngésző, nem is akármilyen.

Az Opera mindig is kellemes kis böngésző volt, és vonzó tulajdonságait a legújabb változatban is megőrizte. Az Opera 5 kicsi, gyors, megbízható, élvezet használni. Fejlesztője, az Opera Software arra is megesküszik, hogy mindenben igazodik az internet szabványaihoz (a Windowséhoz már nem annyira). Noha tesztjeink ezt nem teljesen támasztották alá, tény, hogy a legtöbb weboldal megjelenítésekor nem tapasztaltunk semmiféle hibát. Ez komoly előrelépés az Opera korábbi változataihoz képest.

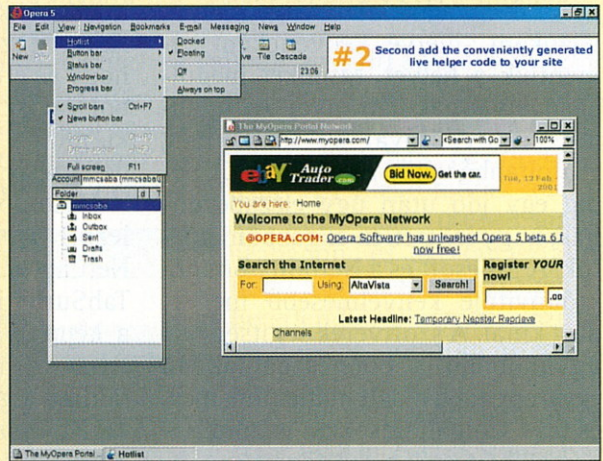
A legújabb verzióban lényegesen bővült a program szolgáltatásvalasztéka. Az Opera immár több egyszerű böngészőnél: üzenhetünk, levelezhetünk és kereshetünk is vele. Az Eudora Email ingyenes változatához hasonlóan az Opera is tartalmaz egy integrált hirdetésablakot, amelytől a regisztrációs díj befizetésével szabadulhatunk meg.

A programnak két változata létezik: egy javátlan és egy javás. Aki

az előbbire voksol, megússza egy nem egészen 2 MB-os telepítő letöltésével; teljes telepítés esetén az Opera könyvtára körülbelül 15 MB-ot foglal el a merevlemezen. És ami egészen meghökkenítő, van egy lecsontozott változat, amely akár hajlékonylemezről is futtatható.

Ósdi felület

Mi az, ami nem tetszett a programban? Például a felület, amely még mindig úgy néz ki, mintha tíz éve tervezték volna. Az Opera többdokumentumos felületet használ, ami lehetővé teszi, hogy egy böngészőpéldányon belül több ablakot használjunk. Sajnos a felülettel volt egy apró problémánk: amikor először elindítottuk az Opera 5-öt, sehova sem tudtuk begépelni a címeket, mert nem volt megnyitótáblak. Se megnyitótáblak, se címmező. Az elinduláshoz a File menü New tételével létre kell hoznunk egy új böngészőablakot; aki ezt nem tudja, már az elején megfeneklik a böngészővel. Viszont dicséretére legyen mondván, az Opera 5 Tálca stílusú megoldással mutatja, melyik ablak van nyitva. Mellesleg az egész program a Windows 3.x-t idézi. Biz-

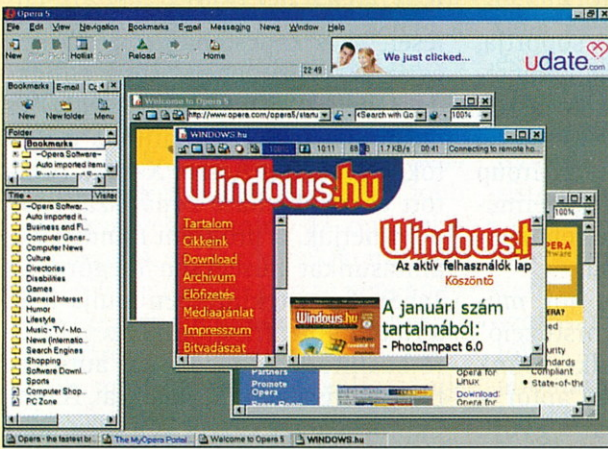

A View menü parancsaival nagymértékben testre szabható a program

tos bennünk van a hiba, de nem különösebben élveztük ezt az időutazást.

A negatívumok közé tartozik a rémséges új hirdetésablak, amely a képernyő tetejére került, és csúnyán belekuszál az eszköztárba. Az Opera Software-nek nyilván nagy szüksége van a regisztrációs díjából befolyó összegre, és igazán nem is irigyeljük tőle azt a kis pénzt, amit ilyenformán kicsikar a felhasználóktól, de azért ezt a hirdetésablakot jobban is el lehetett volna helyezni. Talán majd a következő változatban; annak előkészítési munkálataiban azonban nem ártana bevonni egy felülettervező szakembert, aki ezt-azt rendbe tesz a programon.

Az Opera rengeteget fejlődött az első változat óta, és aki ilyen vagy olyan okból nem szereti az Internet Explorert, annak mindenképpen érdemes kipróbálni. Aki pedig a Netscape 6-ot használja, annak pláne, mert az Operával majdnem minden szempontból kellemesebb a böngészés.

Az Operában egyszerre több webhelyet böngészhetünk. A képernyő tetején látható a hirdetésablak, balra a könyvjelzők listája, rengeteg készen kapott hivatkozással

Böngésző a böngészőben

A TabSurf 2000 és a NetCaptor böngészőbővítővel kényelmesebb az internetezés.

Amikor szörfözés közben olyasmire bukkanunk, amire érdemes később visszatérni, két dolgot tehetünk: vagy megnyitunk egy új ablakot, vagy könyvjelzőként, illetve kedvencként elmentjük a helyet. Mindkét megoldásnak vannak hátrányai. Az új ablak megnyitásával az asztal még zsúfoltabbá válik, a könyvjelzők pedig egy idő után úgy elszaporodnak, hogy lehetetlen eligazodni közöttük. A Stilesoft és a Netbility böngészőbővítője kényelmesebb megoldást kínál. A szoftverek segítségével ugyanabban a böngészőablakban egyszerre több oldalt nyithatunk meg, és más szolgáltatásokkal is gördülékenyebbé teszik a szörfözést.

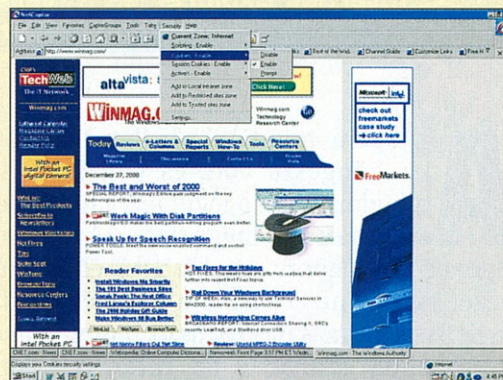
A Netbility TabSurf 2000 programja nem teljesen új, de állja a versenyt a riválisokkal. A program érthető, könnyen használható. Gyorsan letöltődik, és még gyorsabban települ. Az indítás után megjelenő képernyő nagyon hasonlít az Internet Explorerre, a legfontosabb különbség, hogy a böngészőablak tetején egy szegélycímkes kezelőfelület húzódik, s mindegyik füle egy-

jébe közvetlenül beírhatjuk a kívánt hely címét, vagy odahúzzhatunk élőkapcsokat. Az egyik fülön állandó honlapot is létrehozhatunk. Összesen harminc füllel gazdálkodhatunk, úgyhogy az érdekesnek tűnő címekből valószínűleg előbb fogyunk ki, mint a megnyitásukhoz rendelkezésre álló helyből.

Hasonló elven működik a Stilesoft webhelyéről letölthető NetCaptor. A program felülete a TabSurfét idézi, a fülek azonban a képernyő alján vannak, és a felület néhány lenyíló menüt is tartalmaz. Egyszerűen tudunk új füleket létrehozni: csak kattintunk a programfelület tetején lévő New ikonon vagy a File/New Browser parancs kiválasztásával elindítjuk a jelenlegi oldal másolatát, új üres oldalt, illetve új honlapot. A leggyorsabb azonban a harmadik módszer: a jobb gombos menü egyik tétele lehetővé teszi, hogy egyetlen egérgattintással létrehozzunk az élőkapocshoz egy új „ablakot”, vagyis egy új fület.

A TabSurfhoz hasonlóan a NetCaptor is tartalmaz előre beállított füleket, a CaptorGroupokat. Ha kattintunk valamelyiken, megnyílik a helyek egy csoportja, mindegyik a maga fülén. Hat témájú – hírekkel, szórakozással, kereséssel, szoftverek letöltésével foglalkozó stb. – CaptorGroup közül választhatunk, de természetesen magunk is létrehozhatunk saját kollektívákat.

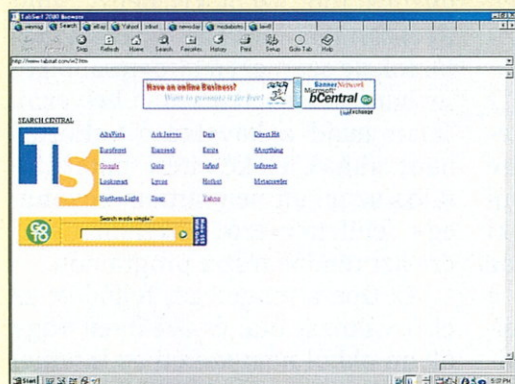
Figyelemreméltóan jól működik a program „gyorstüzelő” eszköze. Amikor felkeresünk egy webhelyet, a NetCaptor a háttérben kulcsszavakat gyűjt, amelyekkel a későbbi kereséseinket gyorsítja fel. Az egyik internetes fórumon egy látogató például jogtala-

A biztonsági szolgáltatásokkal pontosan beállíthatjuk, mi az, amit elfogadunk egy webhelyen, és mi az, amire már nem tartunk igényt

nul használta a Stallone nevet. Csak kattintottunk a sárgával kijelölt néven, és máris változatos menü tárult elénk olyan élőkapcsokból, amelyek Stallone-nal kapcsolatos anyagokra mutattak a weben.

Nagyszerűek a NetCaptor 6.2 biztonsági szolgáltatásai is. A program jóval rugalmasabban kezeli a biztonsági zónákat, mint az Internet Explorer. Nem kell kötődnünk az IE beállításaihoz, a NetCaptor főfelületének lenyíló biztonsági menüjével bármelyik helyet megbízhatóvá minősíthetjük (ezzel tehát engedélyezzük a sütiket, Active X-eket és Java forogatókönyveket). Ugyaninnen teljesen ki is kapcsolhatjuk a sütiket, és az aktuális menetet sütik elfogadása nélkül csinálhatjuk végig, és hasonlóképpen letilthatjuk a forogatókönyveket és Active X-eket. A tiltott és megbízható zónát szabadon bővíthetjük, a program minden beállításunkat hűségesen megőrzi. A TabSurf egy tekintetben múlja felül a NetCaptor: frissítőeszközeivel előre beállított időközönként automatikusan frissíthetünk oldalakat. A NetCaptorban ezt kézzel kell megoldanunk, nincs rá automatikus lehetőség. Ettől eltekintve a NetCaptor a célratörőbb, funkcionálisabb program. ■

Telepítéskor az egyik fülre egy keresőrendszer került egy lehetséges webhelynek felel meg. Ezeket a helyeket anélkül nyithatjuk meg, hogy új böngészőablakot is nyitnunk kellene. A fül címező-

Optimalizáljunk a Diskeeperrel

A rendszeres töredékmentés gyorsítja a számítógép működését, és kíméli a merevlemezünket.

Az Executive Software töredékmentesítő programja, a Diskeeper számos elsőség büszke birtokosa. Ez volt az első töredékmentesítő segédprogram, amelyik a Windows NT alatt működött, az első, amelyik a Windows 2000 alatt – ami azt illeti, egyszerűsített változata szerepelt is a Windows 2000 csomagjában – és az volt az első NT/2000 segédprogram, amely rendszerállományokat és könyvtári metaadatokat is töredékmentesített. Egy szó mint száz, a Diskeeper valamennyi kiadása úttörő volt a maga nemében.

A legújabb Diskeeper-változatban a fejlesztő megtartotta mindazt, ami korábbi verziókban bevált, és csak olyan apróbb módosításokra szorítkozott, amelyek a végfelhasználók és rendszeradminisztrátorok tetszését egyaránt kivívhatják. A termék magja ugyanaz: egy viszonylag gyors és jó felépítésű töredékmentesítő program, amelyek a lemezműveletek felgyorsítására és optimalizálására tervezték. A Diskeeper 6.0 nem csak Windows NT és 2000, hanem minden más Windows-változat alatt is fut, és jobb munkát végez, mint az operációs rendszerek saját töredékmentesítői. (Az NT esetében ez persze nem nagy kunszt, ott egyáltalán nincs beépített töredékmentesítés.)

És most lássuk a 6.0 változat újdonságait.

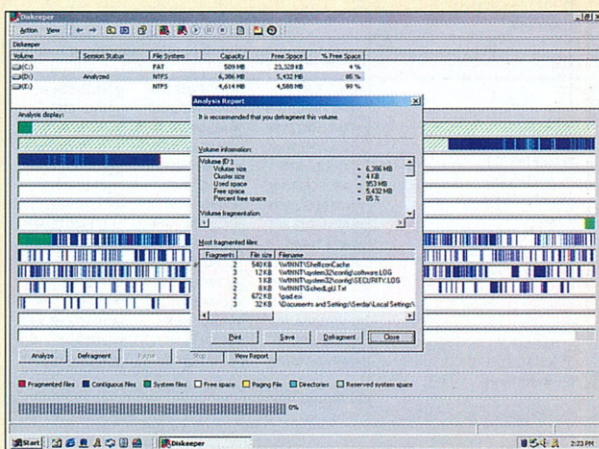
A Smart Scheduling ütemező alrendszert a korábbi verzióhoz képest némiképp átírták, úgyhogy a Dis-

keeper immár maga is képes eldönteni, a meghajtónak szüksége van-e töredékmentesítésre. Minél töredézettebb a meghajtó, annál határozottabb kézzel veszi munkába a segédprogram; ha az állományok nem túl töredézettek, a Diskeeper nem

A végrehajtó egység optimalizálása nyomán a Diskeeper hatékonyabban tömöríti azokat a merevlemezeket, amelyeken viszonylag kevés a szabad hely. A tesztek során a Windows 2000-ben egy 4 GB-os partíciót úgy megtöltünk adatokkal, hogy csak 100 MB maradt szabadon, és azt tapasztaltuk, hogy a Diskeeper még ilyen lehetetlen körülmények között is viszonylag jól tömörítette az adatokat.

A legjobb szolgáltatások egy része nem új. A Frag Guard (csak az NT és a 2000 alatt működik) aktívan megakadályozza, hogy a mester állománytáblák és a lapozó állományok széttörözzenek. Ez ismét csak egy olyan eszköz, amely a rendszerindításkor valamivel megnyújtja a meghajtókészülékek hosszát. A korábbi változatokból hagyományozódtak át a Diskeeper 6.0-ra a hálózati lehetőségek is, amelyekkel a távolból töredékmentesíthetünk munkaállomásokat.

A Diskeeper legnagyobb vetélytársa a Raxco-féle PerfectDisk 2000 és a Symantec fejlesztésű Norton Speed Disk. A Diskeeper mindazt tudja, amit a két rivális, kivéve az állományhelyező funkciót, amellyel megszabhatjuk bizonyos állományok helyét. Ám igencsak kérdéses, hogy ez a lehetőség mennyire növeli a teljesítményt. Mint már említettük, a PerfectDisk agresszívebben bánik a széttörözött területtel, azonban olyan állományhelyező rendszert használ, amelyet csupán módosíthatunk, de nem kapcsolhatunk ki, és az első töredékmentesítés jóval tovább tart. ■

Készülék közben a merevlemez kiváló töredékmentesítője, a Diskeeper

erőszakoskodik. Természetesen megmaradt a kézi vezérlés lehetősége is: beállíthatunk akár óránkénti töredékmentesítést, bár nyilvánvalóan több értelme van a heti rendszerességgel takarításnak. Ha bekapcsoljuk a Smart Schedulingot, a PC elindítása után a rendszer kicsit tovább nyüstöli a merevlemez, de ez a karistolás hamar véget ér.

Az Executive Software szerint a töredékmentesítést végrehajtó szoftverrés az átírások nyomán nyolcszorosára gyorsult. A program valóban sokkal gyorsabban végez az állományokkal, mint a Windows beépített eszközei, de kevésbé rámenősen egyesíti az üres területeket, mint más eszközök, például a Raxco PerfectDiskje.

Oszd meg, és uralkodj!

A LapLink.com új PCsync csomagjában minden megtalálható, amire állományok számítógépek közti vezetékes vagy internetes átviteléhez szükségünk lehet.

A noteszhasználók és az informatikai szakemberek már ismerik és kedvelik a LapLink.com más kommunikációs programjait, például a LapLink Goldot. A PCsync ez utóbbi egyszerűbb és olcsóbb változata: a fejlesztő kihagyta belőle az olyan fejlett szolgáltatásokat, mint a távvezérlés, az időzített szinkronizációk, a szöveges és hangos csevegési lehetőségek, valamint a nyomtató-átírányítás, és a hangsúlyt az otthoni és kis irodai munkában nélkülözhetetlen állományátviteli és adatmegosztási lehetőségekre helyezte.

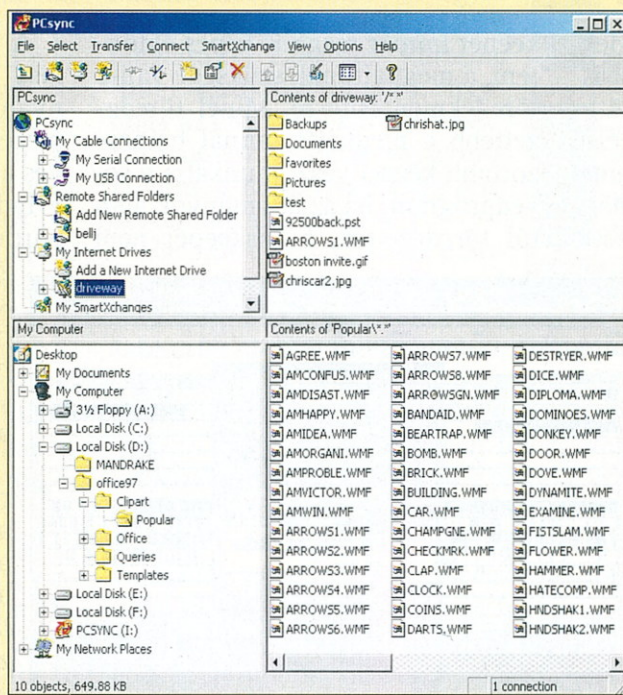
A termék csomagjában lévő soros és USB kábelekkel közvetlenül összeköthetünk két számítógépet, és szabadon mozgathatunk köztük állományokat, vagy egy állandó „minihálózatot” létrehozva mappákat is megoszthatunk. A soros kapcsolatokat régebbi PC-kenél és operációs rendszereknél célszerű használni, a Windows 98-, Windows Me- és Windows 2000-használók jobban járnak a gyorsabb USB-kapcsolattal (amelynek maximális sebessége öt Mbit/s, egy szabványos LAN-kapcsolat sebességének csaknem fele).

A PCsync célközönségét figyelembe véve azt hihetné az ember, hogy a közvetlen kábeles kapcsolat kialakításánál maximális egyszerűsége törekedett a fejlesztő. Sajnos, nem így van. A LapLink.com az USB és a soros kapcsolatot úgy kezeli, mintha hálózati adapter volna, ami a lehetőségeinket bővíti, a telepítési folyamatot viszont rémesen elbonyolítja. Windows 98-as PC-n kézzel kellett beírunk az IP címeket és hálózati maszkokat, a vezérlőprogramok után tűvé kellett tennünk mindenféle könyvtárakat, egyes kiegészítő

állományokat a Windows 98 CD-jéről kellett behoznunk, és többször újra kellett indítanunk a rendszert. Igaz, az eljárást érthetően elmagyarázza az online súgó és a PDF dokumentáció és csak egyszer

nálókkal. Noha a biztonsági szolgáltatások nem olyan kiterjedtek, mint a LapLink Goldban – lehetőségeink lényegében a felhasználói név megadására és az állományok szerkesztésének letiltására korlátozódnak –, az egyik eszköz említést érdemel: az Invite, amellyel elektronikus levélben tájékoztathatunk más felhasználókat a hozzáféréssel kapcsolatos tudnivalókról.

Aki régi PC-ről újra vált, rengeteg időt takaríthat meg a Copy My Files varázslóval, amely a fontos állományok megkeresésében és átmásolásában segít. A LapLink Goldhoz hasonlóan a PCsync is támogatja a SpedSync és SmartXchange lehetőséget: előbbi azzal gyorsítja az állományátvitelt, hogy az állományok frissítésekor csak a megváltozott adatokat továbbítja, utóbbi pedig több gép között egyengeti az állományok szinkronizációját. A PCsyncs kihasználja a legújabb szabványok, a WebDAV és az XML lehetőségeit is; bár

A PCsync négy osztatú felületén vidd és dobd módszerrel tudjuk mozgatni a számítógépek között az állományokat, és az interneten keresztül is lebonolyíthatjuk az adatátvitelt

kell végigmennünk rajta, de hogy Plug and Play lenne, a legnagyobb jóindulattal se lehet ráfogni.

Használata egyszerű

Ha egyszer a fizikai kapcsolatot működésre bírtuk, a továbbiakban már szintiszta öröm használni a PCsyncet. A program intuitív, négy osztásos, Intéző stílusú felületén egyszerű vidd és dobd módszerrel tudjuk mozgatni az állományokat. A fájlokat kijelölhetjük egyenként vagy csoportosan, sőt, az Edit menü egyik lehetősége révén a kijelölésekhez dzsókertű karaktert is használhatunk.

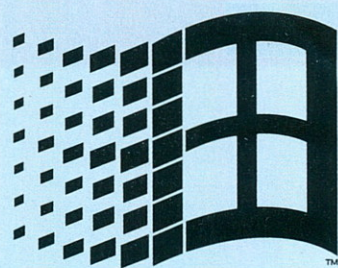
Varázsló segíti a PC-nken lévő mappák megosztását más felhasználókkal.

a felhasználó ebből közvetlenül semmit sem lát, az előnyeit érzi, mert a PCsync így könnyebben együttműködik más alkalmazásokkal és szolgáltatásokkal.

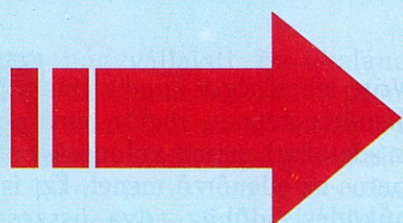
A programmal interneten keresztül is továbbíthatunk állományokat a számítógépek között, és különféle internetes tárolószolgáltatások és PC-k között is mozgathatunk adatokat. Az adatátvitelnél a szoftver támogatja a biztonsági SSL kapcsolatokat.

A PCsync fele annyiba kerül, mint a LapLink Gold, és összességében mindent tud, amire az állományátvitelhez szükségünk lehet: ha nélkülözni tudjuk a távvezérlési és automatizálási lehetőségeket, nagyon jó vásárt csinálunk vele. ■

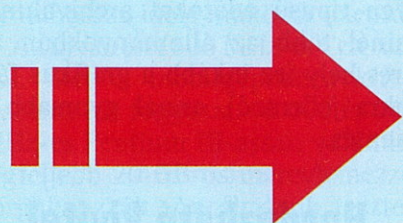
Windows.hu

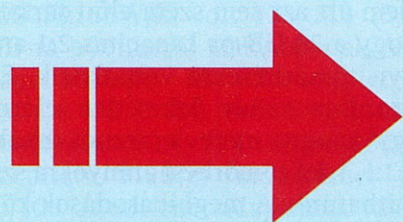
Miért érdemes előfizetni?

12 szám helyett **13**

1595 Ft megtakarítás

4 CD (garantált)

Ajánlatunk a 2001. március 31-éig beérkezett előfizetésekre érvényes!

www.windows.hu

Archiválás szalagra

Az USB-csatolás TapeStor Travannal olcsón készíthetünk tartalék másolatot merevlemezünkről.

A merevlemez meghajtók egyre nagyobbak, s ez nagyon jó, hiszen így roppant mennyiségű adatot raktározhatunk el rajtuk – de ugyanennyit egy csapásra el is veszthetünk, ha beüt a baj. Hihetetlenül megnőtt tehát a rendszeres archiválások fontossága. A baj csak az, hogy igazán kényelmes megoldás eddig nem kínálkozott a mentésre: vagy bele kellett másznunk a rendszerbe, hogy egy második meghajtót telepítsünk, vagy a SCSI-val kellett vacakolnunk, vagy – ami a legrosszabb – a csigalassú párhuzamos kapura kellett hagyatkoznunk. A Seagate TapeStor Travan USB-szalagos meghajtója viszonylag gyors, könnyen telepíthető, két archiváló programot tartalmaz, és ráadásul meglepően olcsó.

Az egység, amelyet fektetve és állítva egyaránt elhelyezhetünk az asztalon, a működés optimalizálására FastSense technológiával rendszerünkhöz igazítja saját sebességét. A 20 GB-os változatot teszteltük, de a Travan termékvoálon többi modelljéhez hasonlóan 8 GB-os verzió is kapható a meghajtóból. Az egység csomagja tartalmaz egy USB kábelt és egy üres kazettát is.

Nem egy SCSI

Az USB adatátviteli képességeit ismerve nem meglepő, hogy az Travan USB jóval lassúbb, mint a másfél évvel ezelőtt megjelent Travan NS 20-as. Utóbbi meghajtó SCSI csatolót használ, és 70 MB/percnél nagyobb teljesítményre képes; a

Travan USB ettől jócskán elmarad, de azért az a 34 MB/perc, amit a Windows 98 beépített archiváló eszközével produkált, még mindig nem megvetendő.

A szalagos archiválások után sosem szabad elmulasztani az ellenőrzést, amellyel megbizonyosodhatunk arról, hogy a szalagra írt adatok megegyeznek a meghajtón lévőkkel. A Travan USB nem támogatja a Read While

Write lehetőséget (amely írás után ellenőrzésképpen rögtön elolvassa az adatokat), emiatt különösképpen fontos az ellenőrző menet. Ezt is a működési időhöz adva összesen 21 MB/perces sebesség adódott. A sebesség mellesleg függ attól is, milyen típusú adatokat archiválunk: minél több az állományokban az üres hely (ez inkább a grafikus fájlokra jellemző), annál gyorsabb a mentés.

Hordozható kivitel

Nem árt azt sem szem előtt tartani, hogy a 20 GB-os kapacitás 2:1 arányú tömörítésekre vonatkozik. Ezt azonban szinte lehetetlen elérni: egy átlagos merevlemeznel inkább 1,3:1, 1,4:1 tömörítési arányokra számíthatunk. A meghibásodások közti becsült idő, 20 százalékos kihasználtságot alapul véve, 250 ezer óra. Az egységre két év garanciát ad a Seagate.

A telepítés az USB jóvoltából pofonegyszerű, és a meghajtó olyan könnyű, hogy hordozható archiválóeszköznek is elmegy (legfeljebb a tápegysége lehetne kicsit kisebb).

Mindent összevéve roppant elégedettek voltunk a modellel: teljesítménye jó, használata pofonegyszerű, azért pedig, hogy nem is egy, hanem két archiválóprogramot kínál hozzá, külön köszönet illeti a Seagate-et. ■

Törpeszuper OmniBook

Kiemelkedő üzemidő, kis méret és remek bővíthetőség jellemzi a Compaq noteszt.

A nagyvállalati és általános üzleti piacra szánt, új OmniBook 500-as az egyik legjobb hordozható gép, amit a HP valaha is készített. Csúcshoz tartozó processzorokra épül, bővíthetőségében kikapcsolás nélkül lehet cseréberélni a perifériákat, és nagyon hosszú ideig működik telepről.

Az új noteszt 500 MHz-es Celeronnal, illetve, mobilgépekhez kifejlesztett, kis fogyasztású 600 és 700 MHz-es Pentium III-assal, valamint legfeljebb 20 GB-os merevlemezzel forgalmazzák. Az általunk tesztelt egység egy 600 MHz-es Pentium III-as processzorral ellátott OmniBook 500 F2165W/K volt 128 MB (512 MB-ra bővíthető) SDRAM-mal, ATI Rage Mobility M videokártyával (rajta 8 MB RAM), erős fényű, 12,1 hüvelykes XGA TFT képernyővel, beépített V.90-es modemmel és 10/100-as ethernet adapterrel, valamint 10 GB-os merevlemezzel. A rendszeren a Windows 2000 futott.

Az OmniBook 500-as két részből áll: a rendszeregység 2,5×28×22 centis és 1,8 kiló, a bővíthetőség, az Expansion Base 3,8×28×25 centis és 0,7 kiló. A két rész mechanikusan kapcsolódik össze, szétválasztásukhoz a Start menüből aktivizálnunk kell az elektromechanikus kioldórendszert vagy a bővítő részen meg kell nyomunk egy gombot. Az egységek gyártásminősége bámulatosan jó, a magnéziumötvözetből készült burkolat a legnagyobb igénybevételt is kibírja.

A szabványos kapuk többsége – a soros, a párhuzamos, a PS/2 és a két USB-csatlakozó – a bővíthetőségen van, és ugyanitt kapott helyet a „melegváltást” garantáló két rekesz a 3,5 hüvelykes hajlékonylemezes meghajtó és a 32-szeres CD-ROM-meghajtó számára. Ugyancsak a

A HP legújabb pehelysúlyú hordozható gépe, az OmniBook 500 könnyebb kiserelésben mindazt nyújtja, amit a nagy noteszek

bővíthetőségre került a mélyhangsugárzót is magában foglaló hangrendszer, melynek hangminősége semmiben sem marad el a Toshiba új Satellite termékvonala és a Compaq Presarióinak hangzásától. A CD-ROM-meghajtót a notesz bekapcsolása nélkül is használhatjuk ugyanúgy, ahogy a Compaq Presarióinak CD-ROM-meghajtóit.

A notesz kis méretéhez képest meglepően kényelmes a billentyűzete. A gombok leütéskor csaknem 3 millimétert süllyednek, és egyáltalán nem zsúfoltak. A vezérlőszere-

vek a rendszer burkolatának tetején és a bővíthetőségen helyezkednek el logikus rendben. A képernyő káprázatos fényű, és az XGA módban megjelenített képek különösen élesek.

Az egyik gomb beprogramozható úgy, hogy betöltse a bemutatókhoz kialakított rendszerbeállításokat; prezentációk előtt nem kell idegesen bajlódni a rendszer összeállításával, gombnyomásra kezdődhet a show.

Kiemelkedő üzemidő

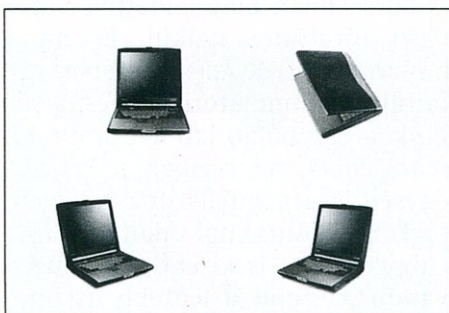
A szigorú időmérő tesztekben telepről két és fél órát működött az egység, ami nagyon jó eredmény, főképp ilyen ultrakönnnyű egységtől. A gyakorlatban tehát három óránál is hosszabban használhatjuk a noteszt újratöltés nélkül. És ha a bővítőrekesz CD-ROM-rekeszében egy tartalékkumulátort is bespájzunk, a használati idő hat órára nő. Igaz, ebben az esetben a bővítőegység is a poggyásunkat növeli, ami repülőutaknál nem igazán előny, de így is kisebb súly húzza vállunkat, mint a legtöbb hasonló tudású notesznál.

Az OmniBook 500 teljesítménye nem kiemelkedő, de így is megfelelő szinte mindenféle célra. Ötletes, kétrészes kialakítása, multimédiás képességei és sziklaszilárd konstrukciója rendkívül csábító portékává teszik.

Aranytorkú Toshiba

Az asztali gépeket megszégyenítő hangzást kínál a kiváló képességekkel felvértezett Satellite 2805.

Megszokhattuk a Toshiba noteszeitől, hogy gyorsak, megbízhatóak és olyan sziklaszilárdak, hogy egy elefántcsorda is végigyalogolhat rajtuk; de hogy a hangjuk is gyönyörű, az újdonság. A kipróbált Satellite termékvonallal legújabb darabját, a 2805-öst azoknak tervezték, akik noteszüktől ugyanolyan multimédiás képességeket és tökéletes hangminőséget várnak el, mint asztali rendszerüktől. A 2805-ös új mércét állít fel a noteszek hangzására. Az egység audio-alrendszerének szíve egy Yamaha YMF754-R 3D hangszintetizátor, torka pedig egy mélyhangsugárzó is magában foglaló hangszórókész-

A Toshiba Satellite 2805-ös notesze csodálatosan szól, gyorsan működik és DVD-meghajtó is van benne

let, melyből olyan tisztán árad a zene, a basszusok oly erőteljesek, amilyenre még nem volt példa a noteszek között.

A Satellite 2805 másik ütőkártyája a szoftvercsomagja. A Windows Me rendszert a Lotus SmartSuite irodai készlettel, az Intuit Quickcennel és a Norton AntiVirus 2000-rel szállítják. A Toshiba különleges ajánlatként az egység vásárlói két további személyi munkaprogramot is választhatnak maguknak.

Főbb jellemzők

Három összeállításban forgalmazzák a noteszt. Az általunk vizsgált modell a 650 MHz-es Celeron processzort, 6 GB-os merevlemezt, 64 MB (320 MB-ig bővíthető) SD-RAM-ot, nyolcszoros DVD-ROM-meghajtót és 13,3 hüvelykes képernyőt tartalmaz, amelyet 8 MB-os SGRAM-mal ellátott S3 Savage/IX videovezérlő hajt meg. A notesz alaptartozéka a V.90-es modem és a 10/100 ethernet csatló, amely nem csak helyi hálózati, de DSL és kábelmodemes széles sávú internet-hozzáférésre is alkalmassá teszi az egységet. Aki ezt kevesli, két további változathoz választhat: ezek 650, illetve 750 MHz-es mobil Pentium III-ast tartalmaznak, és 20 GB-os merevlemezzel, valamint legfeljebb 15 hüvelykes TFT képernyővel vannak ellátva.

Akkumulátorról a rendkívül szigorú tesztek során csupán 1,9 óráig üze-

melt a gép, de átlagos használat esetén ez az idő felmehet két és fél órára.

Ergonómia, csatlakoztatás

A Satellite 2805-S201-es jól megteremtett példány: 3,8×32,8×27,2 centis teste 3,5 kilót nyom. Ha cipelni nem is, használni igazi élmény. A klaviatúra érzékeny, a négybillentyűs kurzorvezelettel lehet a görgetni, és a Toshiba nem farkodott a bővíthetőségekkel. Az egységen a soros és párhuzamos aljzatok mellett két USB kaput, két PCMCIA aljzatot, valamint egy S-video bemenetet találunk, amelyről megfelelő csatlakozóval DVD-filmeket is lejátszhatunk a tévén.

Végszó

A Toshiba Satellite 2805 gyors (WinScore 6.0 teljesítménye 57, WINindex értéke 6,7), és számtalan szolgáltatást nyújt. Erőteljes hang- és video-összetevői, gazdag szoftvercsomagja, sokoldalú csatlakozási lehetőségei és megbízhatósága nyomán mindenkinek ajánlható, aki csúcsmínőségű multimédia szolgáltatásokat vár egy viszonylag olcsó, általános célú notesztől. ■

A papírkönyv az igazi

Az elektronikus könyvek megjelenését nagy felhajtás kísérte, mostanában azonban kevesebbet hallani róluk. És az a kevés is inkább rossz, mint jó.

Dúl a szabványháború (az Adobe Acrobat és a Microsoft Clear Type között), az olvasók panaszkodnak a hardverre (túl nehéz, túl sötét, túl világos, túl drága), és valahogy nem hozza őket lázba az új lehetőség.

Pedig a koncepció – elvben – csakugyan roppant izgalmas. Egész könyvtárakhoz férhetünk hozzá egyetlen eszközön keresztül, újságokra, magazinokra fizethetünk elő, a szövegben kereshetünk, jegyzetelhetünk, és sötétben is olvashatjuk az oldalakat. Kipróbáltunk két népszerű eszközt, a Casio Cassiopeia E-125 Pocket PC-t és a REG 1200 RCA eBook-ot, hogy lássuk, mi szerethető az elektronikus könyvekben és mi nem.

Casio Cassiopeia E-125

A Microsoft kézi számítógépes operációs rendszerére épülő Pocket PC-t nem kifejezetten e-könyvekhez fej-

lesztettek ki, de több, kifejezetten e-könyvek olvasóinak szánt lehetősé-

get tartalmaz. A gépecskére előre betöltik a Microsoft Readert, amely a cég ClearType technológiájára épül, és olvasnivalónak néhány klasszikus regényt is mellékelnek.

A készülék mindössze 25 dekát nyom. Teljes mérete 8,3×13,2 centiméter, de a színes képernyő átmérője csak tíz centi, ami könyvolvasáshoz kicsi. A ClearType technológia szép karaktereket állít elő, de csak 15 sor fér el a képernyőn, úgyhogy sűrűn kell nyomkodnunk a lapozásra szolgáló nagy gombot az eszköz bal alsó sarkában. Átválthatunk nagyobb karakterekre is, de akkor még kevesebb szöveg kerül a képernyőre.

A fényességet és a kontrasztot egyszerűen tudjuk a külső fényviszonyokhoz állítani, de tűző napsütésben az olvasás szinte lehetetlen. Természetesen minél nagyobb a képernyő fényereje, annál hamarabb kimerül az elem, viszont az élettartamot növeli, hogy előre megadott idő után a képernyő automatikusan elsötétül.

Ami a szövegszerkesztő funkciót illeti, a Microsoft Readerrel kijelölhetünk szövegrészeket, könyvjelzőket, rajzokat szűrhatunk be a szövegbe, rákereshetünk szavakra, és megszabhatjuk, hogy a legközelebbi olvasáskor hol nyíljon ki az könyv.

Megfelelő eszköz olvasáshoz a Pocket PC? Kizárólag erre a célra nem érdemes megvenni, de ha már van ilyenünk, nem rossz megoldás. De a papírkönyveket még jó ideig nem helyettesíti, ebben valószínűleg még a legelvakultabb környezetvédők is egyetértenek velünk.

REG1200 RCA eBook

Ezt az e-könyvet se vigyük strandra, mert napfényben csak a saját tü-

körképünket fogjuk benne látni. A könyvek letöltése egyszerű: csatlakoztatjuk a telefonaljzatba az 56 Kbit/s modem (PC-re nincs szükség), felhívunk egy számot, beállítjuk a számlánkat, és megveszünk a könyvet. Egy hatszáz oldalas könyv körülbelül öt perc alatt letöltődik; az árak tíz dollár körüliek.

A közvetlen letöltési kapcsolat csak az eBook Network nevű helyen él, de PC-n keresztül más webhelyekről is megrendelhetünk műveket: ezek a legközelebbi bejelentkezéskor automatikusan letöltődnek az e-könyvre.

Olvasáskor két betűméret között választhatunk. A Cassiopeiával elmentében a REG1200-as színes képernyőre valóban akkora, mint egy könyv (képatlója 20 centiméter). Az egység maga 19×23×3 centis, és 90 dekát nyom – kicsit nehéz.

A szöveget széljegyzetelhetjük, kijelölhetünk szövegrészeket, kereshetünk a szavak között, könyvjelzőről könyvjelzőre ugrálhatunk. Az eszköz kellemes fogású (lágy, bőrszerű anyag borítja), a betűk jól olvashatók, és kézre esik a lapozógomb. A 8 MB-os memóriába ötezer könyvoldal fér, de ha egy 128 MB-os flash memóriakártyát is igénybe veszünk, akár száz könyvet is táskánkba pakolhatunk.

A legtöbb ember azonban nem akar száz könyvet magával vinni, beéri azzal az eggyel, amit épp olvas. Úgyhogy egyelőre ne verjük dobra a házi könyvtárunkat. ■

Névjegykészítés házilag

Összeállításunkban az igényes névjegykártyára vágyó, kreatív felhasználók számára készült tervezőprogramok kínálatából szemezgetünk.

Számtalan vállalkozás készít névjegykártyákat. Legtöbbször vaskos mappából válogathatunk a minták között, vagy az eladókisasszonnyal remekül eldiskurálva, kézzel-lábbal magyarázva kell megértetnünk még nem igazán kikristályosodott terveinket. De némelyek többre vágnak, egyéni elképzeléseiket szeretnék e piciny, mégis igen fontos papírdarabon vizionlátni. Miért ne? Csak egy jó nyomtatóra van szükségünk.

SF Business Card

A kissé túlszűfolt kezelőfelület és a sok hasonló ikon ellenére sem tart sokáig megtanulnunk a program kezelését. Ez főként annak köszönhető, hogy szinte az összes funkciót az eszközpultra helyezték és nem sok szerepet szántak a menüknek. A kísérletezgetést persze nem úszuk meg, de ha már fejünkbe vettük, hogy magunknak készítünk névjegykártyát, biztosan megvan a megfelelő motivációnk. A képernyő

legnagyobb részét elfoglaló tervezőmezőben a meglévő eszközökkel és csipetnyi fantáziával egészen egyedi dolgokat készíthetünk.

Az adatokat a bal oldali adatbeviteli sorokba írhatjuk. Ezek pár másodperces késéssel megjelennek a tervezőmezőben is. A program adatbázisában egyébként egyszerre száz címzést tárolhatunk. Sajnos az SF Business Card más adatbázis-formátumokat nem tud kezelni. Az egyes adatmezőket tetszés szerint helyezhetjük át egerünk segítségével. Az alapvető betűformázási lehetőségeket (szín, méret stb.) egyszerűen állíthatjuk be az elképzeléseinknek megfelelően. Rendelkezhetünk továbbá a betűk közötti hely nagyságáról, a szöveg irányáról, különféle árnyékolásokkal megbolondíthatjuk a szöveget, sőt különleges színátmeneteket is alkothatunk.

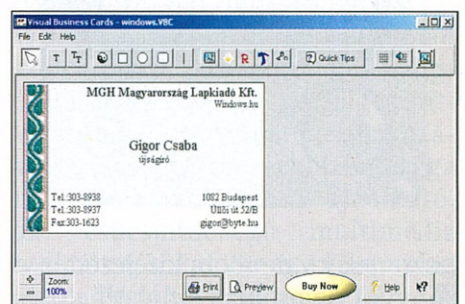
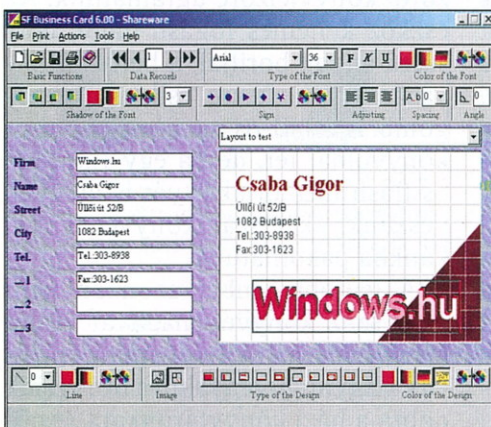
Persze egyáltalán nem biztos, hogy konkrét elképzelésekkel kezdünk tervezni. Ezen a holtponton segítenek átbillenni az előre beállított elrendezésminták, bár a legtöbbjük elég giccsesre sikeredett. Természetesen saját műveinket, sablonjainkat is elmenthetjük, hogy bármikor kéznél legyenek, ha sürgős utángyártásra lenne szükség.

A háttér, azaz a kártya alapszínét, illetve elrendezését az alsó eszközsorban választhatjuk ki. Az alapszíneken kívül speciális mintázatokat és BMP képeket is beilleszthetünk. A nem túl látványos és modern kezelőfelület ellensúlyozza, hogy a program eltávolításához elég csak letörölni az őt tartalmazó könyvtárat. Webcím: home.t-online.de/home/Stolzer/home2.htm.

Visual Business Cards

Jól átgondolt kezelőfelületének és menüinek köszönhetően igazán szimpatikus alkalmazás, egyszerű és gyors tervezést tesz lehetővé. A szövegeket egy gombnyomással vihetjük be, és a szövegjellemzőket is hasonló egyszerűséggel változtathatjuk. Ezen funkciókat egy objektum kiválasztásával, majd a jobb egérgombra kattintással érhetjük el. A megoldás egyszerű és átlátható felületet ad.

A program extrái közé tartozik az aktuális projekt összes szövegobjektumához azonos betűtípust rendelhető funkció. De ne feledjük, a kevesebb gyakran több lehet: egyszerűbb külsővel szebb végeredményt érhetünk el. Ez persze nem jelenti azt, hogy nem dolgoztathatjuk a fantáziánkat. A SuperText Tool segítségével a karaktereket speciális hatásokkal láthatjuk el. Például kitöltő színnek megadhatunk különböző mintázatokat. Ráadásul a változtatásokat folyamatosan nyomon követhetjük a funkcióablakokban, így igencsak egyszerűsödik a választás. A szövegeken kívül grafikai objektumokat is elhelyezhetünk. A

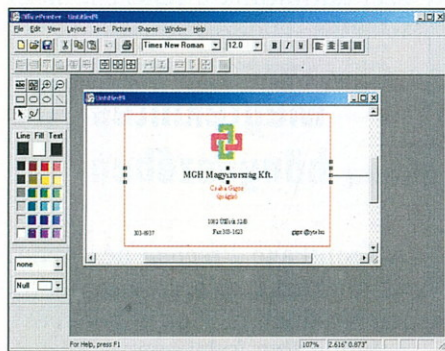
beépített formákon kívül bmp, dib, jpg, jif, pcx, rle, tga, ico és wmf formátumú képeket használhatunk.

Itt is megtalálhatók az előre gyártott kártyasablonok, melyek között igen sok vonzó darabot találunk, amelyek jó kiinduló pontként szolgálhatnak egy-egy saját design elkészítéséhez. Webcím: www.rks-software.com.

Office-Printer

Segítségével nemcsak névjegykártyáinkat, hanem borítékokat, címkéket, saját fejléccel ellátott levélpapírokat, CD-borítékokat és sok egyéb csodát készíthetünk. A rengeteg funkció ellenére a program kezelhetősége egyszerű maradt. Az egyes eszköztárakat ki- és bekapcsolhatjuk, továbbá bárhová elhelyezhetjük őket a kezelőfelületen. A szövegjellemzők beállítása az eddigiékhöz hasonlóan nagyon egyszerű. A betűméret, -vastagság, -magasság, -szín, valamint a helyköz és a függőleges elhelyezkedés minden egyes karakterhez külön megadható.

A szöveget és a grafikai objektumokat bármely irányba elforgathatjuk, illetve dönthetjük.

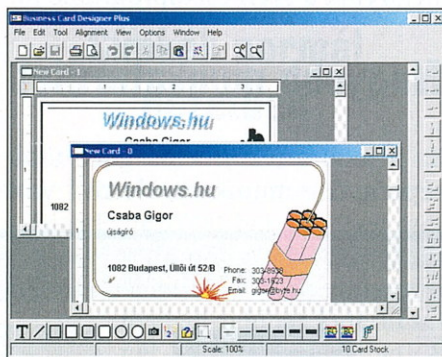
Ha ez nem elég, különleges hatásokat is igénybe vehetünk. Ha kell, saját bmp, vmf, jpg vagy gif formátumú képeket szűrhatunk be vagy a mellékelt ClipArt-könyvtárban keresünk nekünk tetsző grafikát. A képek természetesen újraméretezhetők, torzíthatók, forgathatók, sőt a színek is megváltoztathatók. Ha még mindig nem vagyunk elégedettek és rajzolni szeretnénk például egy új logót, válasszuk a Picture

Tool funkciót, amely elindítja a Paintet. Az itt végrehajtott rajzműveletek eredménye azonnal megjelenik az OfficePrinterben. Webcím: www.mossbaysoftware.com.

Business Card Designer Plus

Ez a program feltűnően csak a legszükségesebb eljárásokat tartalmazza. A csupán szöveg, kép, illetve néhány rögzített alakzat bevitelére korlátozódó, alapszintű tervezési funkciók a képernyő alján húzódó eszközsorban láthatók. A fontosabb jellemzőket (vonaltvastagság, előtér-, háttérszín, karaktertulajdonságok) beállító műveletek ikonjai

ugyancsak itt vannak. Habár minden alapvető beállítási lehetőséget megtalálunk, én egy kicsit hiányolom az extrákat, azokat a lehetőségeket, amelyek meglendítik az ember fantáziáját.

A gyors munkát a Card Expert nevű funkció segíti, amit új dokumentum létrehozásakor érhetjük el. A felkínált sablonokból választva, majd adatainkat megadva igen hamar célba érhetünk. Ha valami mégsem tetszik, később az objektumokat bárhová áthelyezhetjük. Webcím: www.camdevelopment.com.

Design-Express

Hatásos többfunkciós segédeszköz névjegykártyák, címkék, borítékok készítéséhez. Első látásra kissé bonyolultnak tűnhet, jobban szemügyre véve azonban hamar rájövünk, hogy minden szükséges eszköz a kezünk ügyében van. A névjegy-

kártya-tervezési alapfunkciókat a képernyő felső részében elhelyezkedő eszköztárban találjuk meg. A szokásos szöveg- és képbeviteli (bmp, tif, pcx, wmf és jpg formátum) valamint alakzatok (téglalap, gömbölyű sarkú téglalap, ovális, vonal) készítésére szolgáló ikonok mellett találjuk a Text Effect Toolt, amely igazán különleges szöveges hatások létrehozásában nyújt segítséget.

A tervezés elején megadhatjuk, milyen mezőket szeretnénk a kártyánkon látni. Ezeket bárhová elhelyezhetjük, illetve törölhetjük, ha meggondoljuk magunkat. Az elkészült tervet önálló sablonként is elmenthetjük, a mezők helyére kerülő személyes adatokat pedig a program saját adatbázisába gyűjthetjük. Webcím: www.mvd.com.

Paraben's Business Card Builder

Az eddig megismert szoftverekhez hasonlóan egyszerű kezelőfelület és hatékony funkciók jellemzik. A leggyorsabban a Design Wizard funkció segítségével állíthatjuk össze tükáros névjegyünket. Ehhez mindössze három műveletet kell végrehajtanunk: először kiválasztjuk a megfelelő kártyamintát, majd a hátteret, végül megadjuk saját adatainkat.

Az elkészült névjegyterveket jpg és bmp formátumban menthetjük el (ehhez előbb regisztrálnunk kell a programot), ami jól jön, ha, mondjuk, nincs megfelelő nyomtatónk és el kell őket vinnünk vagy küldelnünk valahova. A képformátumokról meg kell még említeni, hogy a program támogatja a jpg, tif, png, bmp, pcx és wmf formátumok használatát. A képek, a háttér kivételével, tetszés szerint méretezhetők.

A kiválasztott objektumok jellemzői a képernyő jobb oldali sávjában jelennek meg. Így van ez a szövegeknél is. Többek között a szövegdoboz tartalmát, a betűtípust, a karakterméretet és -színt, valamint az elfordulás szögét adhatjuk itt meg. Webcím: www.paraben.com.

Gigor Csaba
gigor@byte.hu

FrontPage 2000-fogások

A Microsoft Office-csomag legkiterjedtebb változatához tartozó, egyszerűen kezelhető webtervező programmal szinte bárki elboldogulhat.

Ma már mindenki üzemeltethet webhelyet, amelynek elkészítéséhez és folyamatos frissítéséhez szeretnénk segítséget nyújtani az alábbi tippekkel.

Ahol abba hagytuk

Ha azt szeretnénk, hogy elindulásakor a FrontPage automatikusan betöltse azt a webhelytervet, amin legutóbb dolgoztunk, adjuk ki a *Tools/Options* parancsot. A megjelenő párbeszédablak *General* lapjának *Startup* részében jelöljük be az *Open last Web automatically when FrontPage starts* lehetőséget. A legutóbb szerkesztett oldalak listájának megjelenítéséhez válasszuk a *File/Recent Files* menüpontot.

Új oldal létrehozása

A leggyorsabban úgy készíthetünk új weboldalt, hogy a *Standard* eszköztár bal szélén található *New Page* gombra kattintunk.

Gyors megnyitás

Weboldalak megnyitásához használjuk a *Standard* eszköztár *Open* ikonját. Kattintsunk az ikon jobbján lévő nyilacskára, és válasszuk az *Open* és az *Open Web* lehetőségek közül. Az előbbivel weboldalakat, az utóbbival teljes webterveket nyithatunk meg.

Megnyitás kattintással

Ha a *Folder List*, a *Navigation*, a *Reports* és a *Hyperlinks* ablakban kétszer kattintunk egy állománynon, az megnyílik a szerkesztőprogramban.

Nagyobb munkaterület

Ha a jobb áttekinthetőséghez több képernyős munkaterületre van

a *Zoom* legördülő lista nyílára, és válasszuk a *Size To Fit* lehetőséget.

Jelentések rendezése

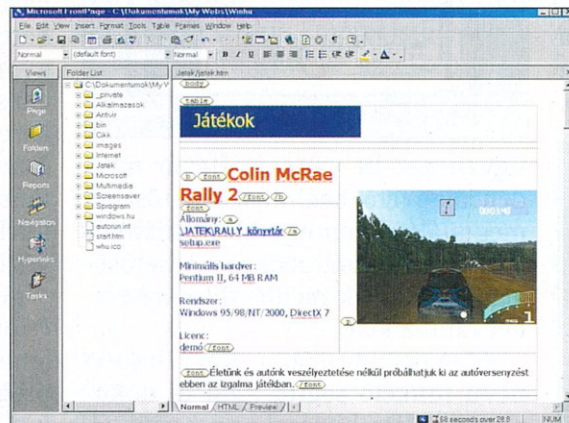
A *Reports* nézetben hasznos információkat kapunk készülő webhelyünkről, amelyek segítségével jól kézben tarthatjuk a bonyolultabb, nagy terjedelmű oldalak tervezését. A jelentéseket bármely oszlopuk szerint lehet rendezni. Kattintsunk a rendezés alapjául használni kívánt oszlop fejlécére, és végbe megy a rendezés, növekvő sorrendben. Amennyiben még egyszer kattintunk a fejlécen, megfordul a rendezés sorrendje.

Megtekintés böngészőben

A *FrontPage Preview* nézetében az *Internet Explorer*en keresztül jeleníthetők meg az oldalak, ennek ellenére érdemes megnézni, hogy nagytáva miképpen fog festeni egy oldal a böngészőben. Kattintsunk a *Preview In Browser* ikonra az eszköztáron, s hatására alapértelmezésbeli böngészőnkben fog feltűnni a weboldal.

Mappa importálása

Webtervünkbe kívülről is hozhatunk mappákat. Válasszuk a *File/Import* menüparancsot, a megjelenő párbeszédablakban kattintsunk az *Add Folder* gombra, keressük meg a me-

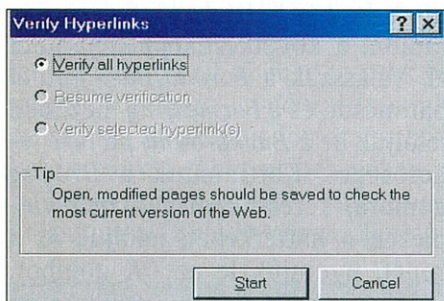

Szerkesztés közben egyszerűen a készülő weboldalra varázsolhatjuk a HTML-címkeket

szükségünk, tüntessük el a gyors nézetváltást lehetővé tevő *Views* eszköztárat a programablak bal széléről. Ehhez válasszuk a *View* menü *Views bar* lehetőségét. A *Views* eszköztárat ugyanezzel a paranccsal jeleníthetjük meg.

Passzítás a képernyőre

Ha a *Navigation* nézetben nem fér el a képernyőn az összes állomány, a *Navigation* eszköztáron kattintsunk

Szerkesztés után mindig ellenőrizzük a hivatkozásokat

revlemezén az importálni kívánt mappát, és nyomjuk le az **OK** gombot. A mappa importálásához kattintsunk megint az **OK-ra**.

Hivatkozások ellenőrzése

Kevésbé bonyolult webhelyeknél is érdemes időnként ellenőrizni, a hivatkozások rendben működnek-e. Kattintsunk a **Reports** gombra a **Views** eszköztáron, majd a **Verify Hyperlinks** gombra a **Reports** eszköztáron. A megjelenő ablakban jelöljük be a **Verify All Hyperlinks** lehetőséget, majd kattintsunk a **Start**

Views	Publish Status			
	Name	Title	Publish	Modified Date
	fate.exe	Jatek/fate/fate.exe	Publish	2001.02.10. 11:25
	cik-kegyeb...	Cikk-ekben említett pr...	Publish	2001.02.10. 0:37
	jatek.htm	Játékok	Publish	2001.02.10. 0:36
	microsoft.htm	Alkalmazások	Publish	2001.02.10. 0:34
	net.htm	Internet	Publish	2001.02.10. 0:20
	opera.jpg	windows.hu/pictures/...	Publish	2001.02.10. 0:19
	sprogram.h...	Segédprogramok	Don't Publish	2001.02.10. 0:07
	alkalmazes...	Alkalmazások	Don't Publish	2001.02.10. 0:05
	psp.jpg	windows.hu/pictures/...	Publish	2001.02.10. 0:02
	PSP701EV...	Alkalmazások/psp/P...	Publish	2001.02.09. 17:47
	DX80ENG...	Sprogram/DX8/DX80...	Publish	2001.02.09. 16:53
	OW32ENE...	Internet/opera/OW32...	Publish	2001.02.09. 15:50
	OW32ENE...	Internet/opera/OW32...	Publish	2001.02.09. 15:41
	tull.log	Internet/comm601/tull...	Publish	2001.02.09. 15:21
	skinclas.xpi	Internet/comm601/sk...	Publish	2001.02.09. 15:21
	hprint.xpi	Internet/comm601/hp...	Publish	2001.02.09. 15:20
	langengb.xpi	Internet/comm601/la...	Publish	2001.02.09. 15:20
	langenus.xpi	Internet/comm601/la...	Publish	2001.02.09. 15:20

A **Reports** nézetben előírhatjuk, mely oldalakat ne publikáljuk frissítéskor

gombra. Miután a program befejezte a vizsgálatot, kilistázza a nem létező oldalra mutató hivatkozásokat.

Rossz hivatkozás szerkesztése

A **Broken Hyperlinks** jelentésen kattintsunk a jobb egérgombbal a rossz hivatkozásra, és a gyorsmenüben válasszuk az **Edit Hyperlink** pa-

rancsot. A megjelenő ablak **Replace Hyperlink With** mezőjébe gépeljük be a helyes hivatkozást vagy a **Browse** gomb lenyomása után keressük meg a weboldalt, amelyre a hivatkozás mutat. Jelöljük be a **Change In All Places** lehetőséget, hogy a **FrontPage** a rossz hivatkozást mindenhol kijavítsa, végül kattintsunk az **OK-ra**.

Egységes parancsok

A **FrontPage** szerkesztésre szolgáló **Page** nézetében alkalmazhatók az ugyancsak az **Office**-csomaghoz tartozó **Word** fontosabb billentyűkombinációi, így a szövegszerkesztőt használók gyorsan megbárátkozhatnak a programmal.

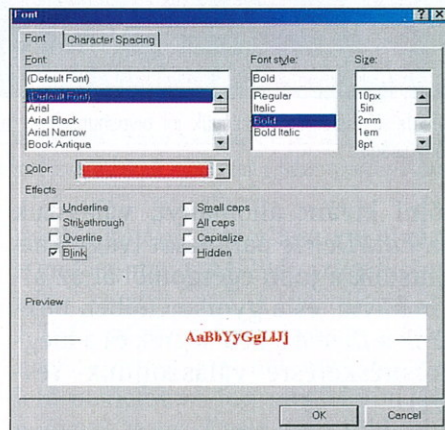
Címkék normál nézetben

Nem kell átváltani a normál nézetre a **FrontPage 2000**-ben, ha meg szeretnénk tekinteni a **HTML**-címkéket. Ha ismerjük a web oldalleíró nyelvét, a hibák kiderítésénél jó hasznát vehetjük ennek a szolgáltatásnak. Adjuk ki a **View /Reveal Tags** parancsot vagy üssük le a **Ctrl-/** billentyűket, és máris neki láthatunk a hibakeresésnek. A **HTML**-címkék eltüntetéséhez válasszuk ismét a menüparancsot vagy alkalmazzuk a kombinációt.

Szelektív publikálás

Amikor egy webkiszolgálóra oldalakat töltünk, a **FrontPage**-dzel megadhatjuk, mely oldalak kerüljenek az internetre. Sok időt takaríthatunk meg így, mert egyrészt kihagyhatjuk a publikálásból a félig kész oldalakat, másrészt nem kell újra felöntenünk azokat, amelyek nem változtak. Mi-

után megnyitottuk a webtervet, amin dolgozunk, válasszuk a **View /Reports/Publish Status** parancsot, és kattintsunk annak a sornak a **Publish** oszlopban lévő rubrikájára, amelynek állapotát meg akarjuk változtatni. Kis idő múlva kattintsunk ismét a rubrikára (véletlenül se

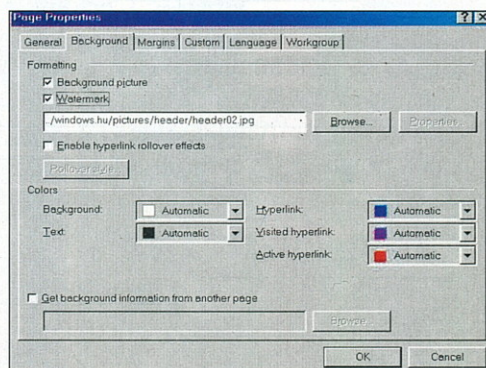
A hivatkozásokhoz hatásokat rendelhetünk, amik akkor érvényesülnek, amikor az egérkurzor egy hivatkozás fölé kerül

kettős kattintással, mert az be fogja tölteni az oldalt), melynek hatására megjelenik egy legördülő lista. Ha az oldalt nem kívánjuk feltölteni, a listán válasszuk a **Don't Publish** lehetőséget.

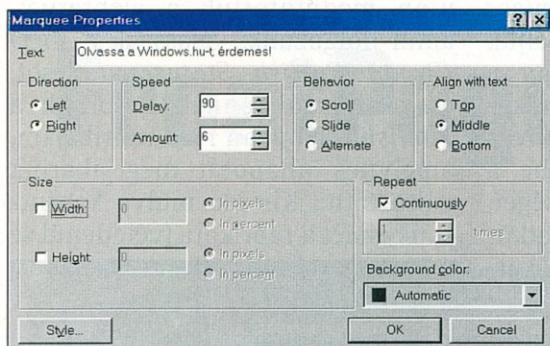
A publikálási állapotot a mappa-listán (**Folder List**) is megváltoztathatjuk. Kattintsunk a kívánt oldal nevére a jobb egérgombbal, a gyorsmenüben válasszuk a **Properties** tételt, és a megjelenő párbeszédablak **Workgroup** lapján jelöljük be az **Exclude this file when publishing the rest of the Web** lehetőséget.

Állományok törlése

Bármelyik nézetben jelöljük ki a tö-

A **Page Properties** ablak **Watermark** lehetőségével görgetéskor helyén marad a háttérkép

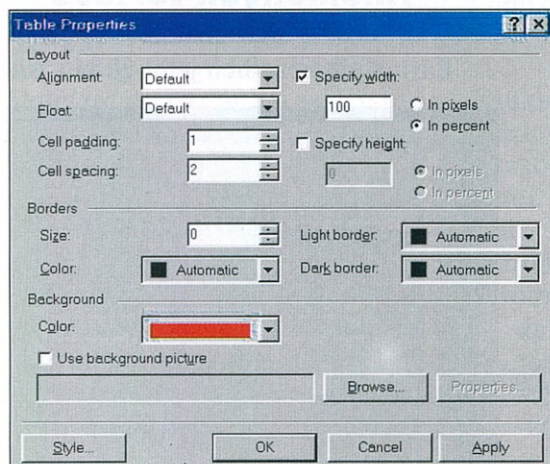

Megfelelő beállítással tegyük jól olvashatóvá az alkalmazott fényűjságot

rólni kívánt állományt, válasszuk az *Edit/Delete* parancsot (vagy kattintsunk a jobb egérgombbal az állományra, és a gyorsmenüben bökjünk a *Delete* lehetőségre), és a megerősítéskérésre válaszoljunk *Yes*-szel.

Formátumklónozás

Akárcsak a Wordben, a FrontPage-ben is megtalálható a *Format Painter* (formátum másolása) eszköz, amellyel szövegrészek már elvégzett formázását vihetjük át más szövegrészekre, szavakra, bekezdésekre. Jelöljük ki a másolni kívánt formázást, kattintsunk az ecsetet ábrázoló *Format Painter* ikonon (ekkor a kurzor ecsetté alakul), és a kurzorral söpörjünk végig a formázni kívánt szövegen. Ha több különálló szövegrészre akarjuk átvinni a formázást, kattintsunk kétszer az ikonon, az ecset alakúra változott egérkurzorral sorra jelöljük ki a formázandó szövegrészeket, majd a

A szöveget, képeket tetszetős elrendezésbe foglaló táblázatok jellemzőit adhatjuk meg ebben az ablakban

művelet lezárásához kattintsunk egyet az ikonon vagy üssük le az Esc billentyűt.

Az idő pénz

Weboldalak készítésekor ügyelnünk kell arra, hogy méretük ne lépjen túl egy határt, mert az internetezők viszolyognak a túl lassan le-töltődő oldalaktól, és messze el fogják kerülni webhelyünket. A FrontPage a programablak alján lévő állapotosor jobb oldalán kijelzi az oldal becsült letöltési idejét, alapértelmezésben 28,8 kps-os kapcsolatra vonatkoztatva. A beállítás megváltoztatásához kattintsunk az időadatra, és a beugró menüben válasszuk a lehetőségek közül (a legjobb talán az 56,6 kps-os modem, ezt használják a legtöbben az otthoni internetezők közül, akiknek komolyan számít a letöltési idő).

Hivalkodó hivatkozások

Rendeljünk a hivatkozásokhoz hatásokat, amik akkor lépnek életbe, ha webhelyünk látogatója az egérkurzort egy hivatkozás fölé viszi. Adjuk ki a *Format/Background* parancsot, jelöljük be az *Enable hyperlink rollover effects* lehetőséget, majd kattintsunk a *Rollover style* gombra. A megjelenő párbeszédablakban válogathatunk a hatások közül, például előírhatjuk, hogy a hivatkozások aláhúzottá, áthúzottá, nagybetűssé váljanak, eltűnjenek vagy villogjanak, ha egérkurzor kerül föléjük. Egyszerre egy hatást alkalmazhatunk. A trükk csak az Internet Explorer 4-es vagy frissebb változatában működik.

Rögzített háttér

Ahogy egy weboldalt jobbra görgetünk, a háttérképek együtt mozognak a többi tartalommal. Ha azt szeret-

nénk, hogy a háttérkép helyben maradjon, a következőképpen járjunk el. Válasszuk a *Format/Background* parancsot, és a *Formatting* mezőben jelöljük be a *Background picture* lehetőséget. Kattintsunk a *Browse* gombra, keressük meg a merevlemezben a háttérképet, jelöljük ki a képet, nyomjuk le az *OK* gombot, végezetül jelöljük be a *Watermark*

A hivatkozásként funkcionáló területek a méretező fogantyúk segítségével méretezhetőek át

lehetőséget. Mindez csak akkor működik, ha az oldalt az Internet Explorerrel tekintjük meg.

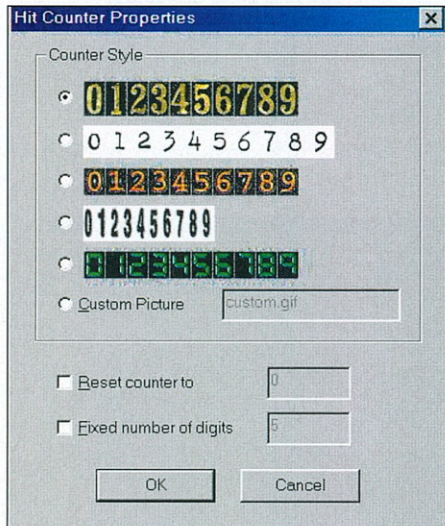
Gyorsbillentyűk szerkesztéshez

A WYSIWYG (What You See Is What You Get, amit látsz, azt kapod) jellegű Normal, valamint a HTML és a Preview nézet között a Ctrl-Page Up billentyűvel navigálhatunk. Ha egyszerre több oldalon dolgozunk, a Ctrl-Tabbal ugorhatunk oldalról oldalra, a Ctrl-Shift-Tabbal pedig ugyanezt tehetjük ellenkező irányban.

Táblázatban szebb

Kellemes elhelyezést adnak szövegnek, grafikának a táblázatok. Táblá-

zat készítéséhez válasszuk a *Table/Insert/Table* parancsot, a megjelenő ablakban adjuk meg a sorok és oszlopok számát, majd kattintsunk az *OK*-ra. A táblázat formázásához kattintsunk a táblázat belsejében a jobb egérgombbal, a gyorsmenüben válasszuk a *Table Properties* lehetőséget.

Ötféle beépített stílus közül választhatunk számláló hozzáadásakor

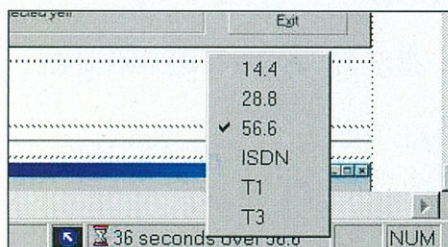
seget. A feltűnő párbeszédablakban többek között háttérszint rendelhetünk a táblázathoz, eltüntethetjük a táblázat vonalait, és megadhatjuk az igazítás módját.

Táblázat importálása

Egyszerűen vihetünk már meglévő táblázatokat a Wordből a FrontPage-be. Ha ugyanis táblázatot tartalmazó Word állományt nyitunk meg a FrontPage-ben, a program automatikusan HTML-táblázattá alakítja azt.

Fényűjság készítése

Fényűjsággal a látogatók szemét job-

Ügyeljünk arra, hogy oldalaink gyorsan letölthetők legyenek

ban vonzhatjuk weboldalunkhoz. Ahhoz azonban, hogy a fényűjság jól olvasható legyen, megfelelően kell elhelyezni az oldalon. Kattintsunk a fényűjságra a jobb egérgombbal, a gyorsmenüben válasszuk a *Marquee Properties* lehetőséget, és a megjelenő párbeszédablak *Align With Text* részében jelöljük be a *Middle* lehetőséget, amivel középre igazítjuk a fényűjságot.

Számláló hozzáadása

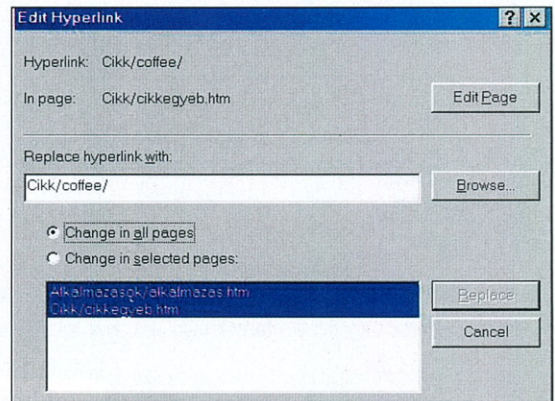
Kíváncsiak vagyunk webhelyünk látogatottságára? Helyezzünk el rajta látogatószámológát. Adjuk ki az *Insert/Component/Hit Counter* parancsot, s hatására megjelenik a számláló tulajdonságainak beállítására szolgáló párbeszédablak. Itt öt beépített stílus közül válogathatunk, de használhatunk saját képet (*Custom Picture* lehetőség). Hogy a számláló ne nulláról induljon (s riassza el ezzel az első látogatókat), jelöljük be a *Reset Counter To* lehetőséget, és a mellette lévő mezőbe gépeljük a számláló kezdeti értékét.

Meglepetésgombok

Sok, igényesen kivitelezett webhelyen találkozni olyan gombokkal, amelyek megváltoztatják külsejüket, ha az egérmouse föléjük viszszük. A FrontPage-ben is készíthetünk ilyen gombokat, nem kell mást tennünk, mint kiadni az *Insert/Component/Hover Button* parancsot, és a beugró ablakban megadni a gomb jellemzőit. Hétféle hatásból választhatunk, a *Custom* gombra kattintva pedig hangot és saját képet rendelhetünk a gombhoz.

Navigálás a HTML-kódban

Szerkeszteni szeretnénk a HTML-kódot, de nem találjuk a módosítandó részt? A *Normal* nézetben vi-

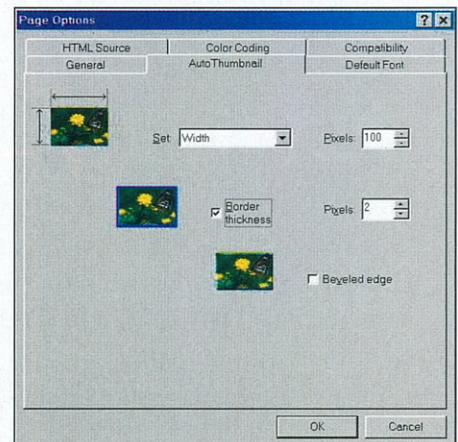

Automatikusan javíthatjuk mindenhol a hibás hivatkozásokat

gyük a kurzort a szerkeszteni kívánt elemhez, majd a *HTML* szegélycímke kattintással kapcsoljunk át *HTML* nézetbe. Itt a kurzor a *Normal* nézetben lévő helyének megfelelő pozícióban fog megjelenni. Ha pedig a *Normal* nézetben több elemet kijelölünk, a *HTML* nézetben is az ezeknek megfelelő kódrészlet lesz kijelölve.

Szövegből hivatkozás

Jelöljük ki a szövegrészt, kattintsunk a kijelölésre a jobb egérgomb-

Nézőképek jellemzőinek megadása

bal, a gyorsmenüben válasszuk a *Hyperlink* lehetőséget, és a megjelenő *Create Hyperlink* párbeszédablakban adjuk meg a hivatkozást.

Kép kicsinyítése

Helyhiány esetén érdemes egyes képekből úgynevezett nézőképet létrehozni, amely hivatkozást tartalmaz az eredeti képre. Jelöljük ki a


```
<td width="100%" colspan="2" height="21">
<hr>
</td>
</tr>
<tr>
<td width="50%" height="38"><b><font color="#FF0000" face="Tahoma" size=
<td width="50%" rowspan="2" height="250">
<p align="center"><font size="2" face="Tahoma" color="#203976"
Alt címké: <br>
<br>
<br>
<br>
<br>
<br>
<br>
<br>
<br>
<br>
<br>
<br>
<br>
</td>
</tr>
<tr>
<td width="100%" colspan="2" height="44"><font face="Tahoma" size="2"><b>
```

A Normal nézetben kijelölt elemeknek megfelelő kód lesz kijelölve a HTML nézetben

kicsinyíteni kívánt képet, és kattintsunk a *Picture* eszköztár *Auto Thumbnail* gombjára. Ez a *Tools/Page Options* paranccsal előhívható párbeszédablak *Auto Thumbnail* lapján megadott beállítások alapján hozza létre a nézőképet.

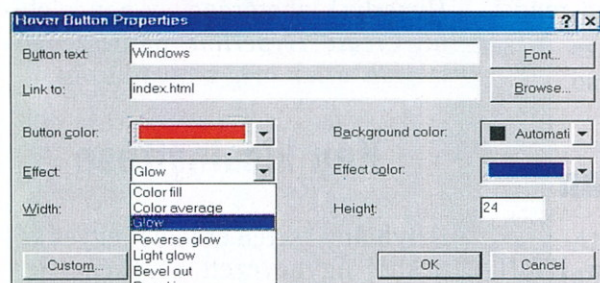
Átlátszó képek

Egy kép valamely színének átlátszóvá tételéhez jelöljük ki a képet, a megjelenő *Picture* eszköztáron kattintsunk a *Set Transparent Color* gombra, és vigyük a kurzort a kép fölé (a kurzor ceruza formájúvá alakul). Kattintsunk arra a színre, amelyet átlátszóvá akarunk tenni, és lón csoda, a kép ilyen színű részei átlátszóak lesznek.

Csak a GIF formátumú képekkel tehetjük meg a fentieket, ha JPEG állományokkal próbálkozunk, a FrontPage előbb átalakítja őket GIF-fé.

Képek átalakítása

Jelöljük ki az átalakítandó képet, az Alt-Enter kombinációval jelenítsük meg a *Picture Properties* párbeszédablakot, a *General* lap *Type* mezőjében adjuk meg a kívánt célformátumot, végül kattintsunk az *OK-ra*.

Egyszerűen létrehozhatunk az egérkurzor érintésére megváltozó, megszólaló gombot

Fokozatosan letöltődő képek

Ha azt szeretnénk, hogy webhelyünk látogatói már akkor is lássák, mit ábrázolnak a képek, amikor még nem töltötték le őket teljesen, a *Picture Properties* párbeszédablakban GIF formátum esetén jelöljük be az *Interlaced* lehetőséget, JPEG formátumnál pedig a *Progressive Passes* mezőben adjuk meg, hogy hány menetben töltődjenek le a képek.

Szöveget a képekhez

Némelyek annyira takarékoskodnak az idővel, hogy csak szöveges módban böngészik a webet, és a képeket nem töltik le. A szöveg hozzárendeléséhez először kattintsunk a képen a jobb egérgombbal. A gyorsmenüben válasszuk a *Picture Properties* lehetőséget, a megjelenő párbeszédablak *General* lapján gépeljük a *Text* mezőbe a képhez rendelni kívánt szöveget, végül kattintsunk az *OK-ra*.

Képtérképek készítése

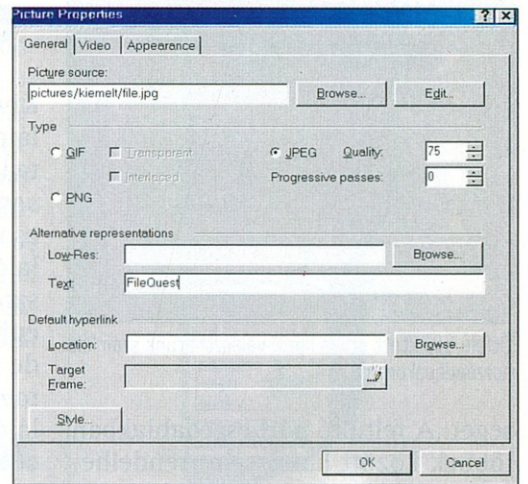
Ha egy kép egészét vagy egyes területeit hivatkozássá akarjuk alakítani, jelöljük ki a képet, s így aktívvá válik a *Picture* eszköztár. Ennek *Rectangular Hotspot*, *Circular Hotspot* vagy *Polygonal Hotspot* eszközével téglalap, kör, illetve sokszög alakú területet rajzolhatunk a képen. Miután elkészültünk a rajzolással, megjelenik a hivatkozás jellemzőinek megadására szolgáló *Create Hyperlink* párbeszédablak.

Amennyiben megváltoztatjuk a kép méretét, a hivatkozásként funkcionáló területek mérete nem változik, ezért a területeket át kell méretezni. A területeket bár-

rová átvontathatjuk a képen, illetve a méretező fogantyúk segítségével módosíthatjuk méretüket. Ha egy képen több hivatkozásterület található, közöttük a Tab és Shift-Tab billentyűparanccsal mozoghatunk, az előbbit előre, az utóbbival hátra.

Hivatkozások az állapotsorban

Ha egy hivatkozásként funkcionáló képterület fölé visszük a kurzort, a hi-

Fűzzünk szöveget a képekhez azok számára, akik nem töltik le a képeket

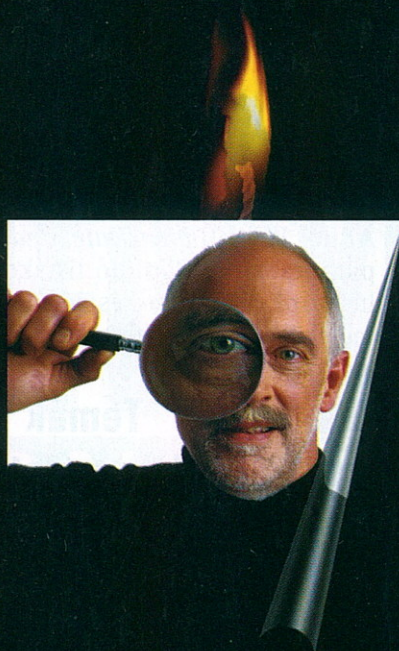
vatkozás megjelenik a programablak alján lévő állapotsor bal szélén.

Ablakméretek tesztelése

Változtassuk a böngészőablak méretét, hogy meggyőződjünk arról, készül-e webhelyünk hogyan fest különböző képernyőfelbontásoknál. Ami remekül néz ki 800×600 képpontos ablakban, 1024×768-as vagy 640×480-as felbontásnál esetleg nem olyan hatásos.

Ne törjük a szöveget!

Más felbontásoknál webhelyünk látogatói másképp fogják látni a szöveget, ha sortöréssel szabályozzuk a szöveg szélességét. Bizzuk ezt a böngészőre, és csak a bekezdések elválasztásához használjunk sortörést.

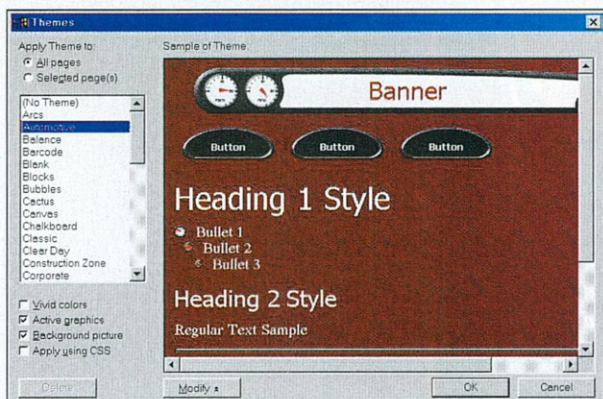
egy lUMEN

Bekezdés kijelölése

Egy bekezdés kijelöléséhez az Alt lenyomott állapotában kattintsunk a bekezdés egyik sorára.

Megjegyzés beszúrása

A későbbi átdolgozást segítő a tervezésre vonatkozó megjegyzéseket szűrhetünk a szövegbe, amelyeket webhelyünk látogatói nem láthatnak. A megjegyzéseket csak a FrontPage-ben vagy a HTML-kódban tekinthet-

A beépített témákkal vagy egyéni igényeink szerinti módosításaikkal gyorsítható a tervezés

jük meg. Kattintsunk az egérrel arra a helyre, ahova a megjegyzést szeretnénk beszúrni, és adjuk ki az *Insert/Comment* parancsot. A megjelenő ablakba gépeljük be a megjegyzést, majd kattintsunk az *OK*-ra.

Egy megjegyzés módosításához kattintsunk kétszer a megjegyzésre, és igény szerint változtassunk a szövegen. Egy megjegyzés törléséhez jelöljük ki a megjegyzést, és üs-sük le az *Entert*.

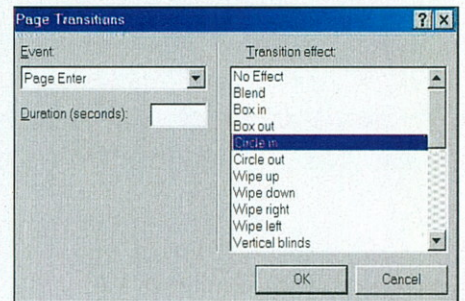
Dátum és idő beszúrása

Adjuk ki az *Insert/Date and Time* parancsot, a legördülő listákon válasszunk a dátum- és időformátumok közül, majd kattintsunk az *OK*-ra.

Témák használata

Számos, előre elkészített grafikai sémát kínál a FrontPage, amivel gyorsíthatjuk a tervezési folyamatot. Nyissuk meg az oldalt, amelyre alkalmazni szeretnénk a témát, és adjuk ki a *Format/Theme* parancsot. A megjelenő párbeszédablakban írjuk elő, hogy az összes oldalra vagy csak a kijelölt oldalakra (*All pages*, illetve *Selected pages* lehetőség) vonatkozzon a téma. A listáról választunk témát, a kijelölt téma képe

megjelenik az ablak jobb oldalán. A lista alatti lehetőségekkel (*Vivid*

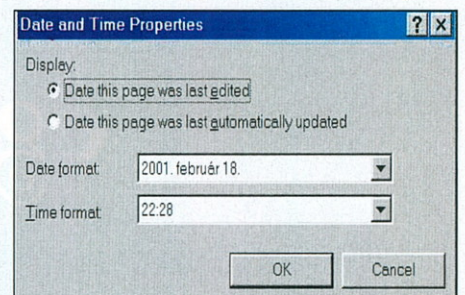

Az oldaleseményekhez rendelt áttűnésekkel felkelthetjük látogatóink figyelmét

colors, *Active graphics*, *Background picture*, *Apply using CSS*) kismértekben változtathatunk a témán. Nagyobb léptékű változtatásokhoz kattintsunk a *Modify* gombon. A színek, a grafikák és a szöveg módosításával teljesen egyéni témákat alakíthatunk ki.

Áttűnés alkalmazása

Újabb, szemet gyönyörködtető megoldás. Válasszuk a *Format/Page Transition* utasítást, a beugró ablakban adjuk meg, milyen eseménykor

Dátum és idő beszúrásával jelezhetjük a legutóbbi frissítés idejét

legyen áttűnés (*Event* mező) és mennyi ideig tartson (*Duration* mező), és a *Transition effect* mezőben választunk az áttűnések közül.

Könyvjelző beszúrása

A webhelyen belüli mozgásra használható hivatkozások a könyvjelzők. Vigyük a kurzort arra helyre, ahova be kívánjuk szűrni a könyvjelzőt, adjuk ki az *Insert/Bookmark* parancsot, adjunk nevet a könyvjelzőnek a *Bookmark name* mezőben, végül kattintsunk az *OK*-ra. ■

Fontosabb billentyűparancsok

Művelet

Hivatkozás létrehozása
HTML-címkék megjelenítése
Kijelölt képről nézőkép készítése
Oldal megtekintése böngészőben
A Microsoft Script Editor elindítása
Új oldal létrehozása
Szöveg kövérítése
Szöveg kurziválása
Szöveg aláhúzása
Másolás
Beillesztés
Érvénytelenítés
Mentés
Nyomtatás
Megnyitás

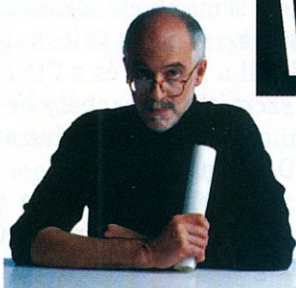
Gyorsbillentyű

Ctrl-K
Ctrl-/
Ctrl-T
Ctrl-Shift-B
Shift-Alt-F11
Ctrl-N
Ctrl-B
Ctrl-I
Ctrl-U
Ctrl-C
Ctrl-V
Ctrl-Z
Ctrl-S
Ctrl-P
Ctrl-O

INFOSYS

VERSION 2.1

*intelligens csoportmunka
a vállalati információs
rendszerekben*

MEGATREND®

www.megatrend.hu/infosys

Tanácsok CD-íráshoz

Mára olyan olcsókká váltak a CD-RW-meghajtók, hogy egyre többen engedhetik meg maguknak rendszerbeállítását.

A CD-R/RW-meghajtók nagyon rugalmas eszközök, sokféle adat-, hang-, video- és programformátum rögzíthető velük, és a felvett anyagot is többfajta eszközön (CD- vagy DVD-lejátszón, CD-R-meghajtón) játszhatjuk le. Ezek a sokoldalú meghajtók ma már úgyszólván alaptartozékaik a korszerű PC-knek, és olyan sokan használják őket, hogy úgy gondoltunk, amik hozzásegíthetik olvasóinkat, hogy a legtöbbet hozzák ki CD-RW-meghajtójukból és olyan felvételeket készítsenek vele, melyekre később is büszkének lehetnek.

Bár a régebbi PC-kben a CD-R-meghajtók is tartják hadállásaikat, cikkünkben inkább a CD-RW-meghajtókkal foglalkozunk. A CD-RW-meghajtók ugyanis CD-R-eket és CD-RW-eket egyaránt fogadni tudnak.

Mielőtt nekilátunk

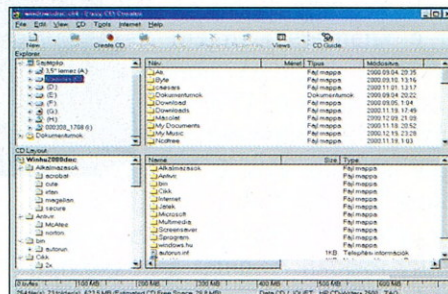
A rögzíteni kívánt adat- vagy hangfájlok kiválasztása előtt ellenőriznünk kell, hogy rendszerünkben megvannak-e a szükséges erőforrások, és ha igen, maximalizálnunk kell őket.

Erőforrások ellenőrzése. Az IDE és a SCSI csatolóval működő CD-íróknál a minimális hardver- és szoftverkövetelmény: Pentium 166-os processzor 64 MB RAM-mal, 13 ms-os átlagos hozzáférési idejű merevlemez és Windows 95 (vagy ennél frissebb Windows-változat a Windows 2000 Próig). Amennyiben USB meghajtónk van, alapfeltétel a Windows 98.

Rendszererőforrások maximalizálása. Noha sok új meghajtó a BURN-Proof technológiával kiszűri a rögzítési problémákat, jobb, ha a

hibának esélyt nem adunk, és minden akadály elhárítunk a rögzítési folyamat útjából. Ennek érdekében a következő lépéseket kell tennünk.

Indítsuk el a Vezérlőpult Rendszer segédprogramját, kattintsunk a jobb egérgombbal a CD-RW-meghajtó ikonjára, a gyorsmenüben válasszuk a *Tulajdonságok* lehetőséget, és a *Beállítások* lapon szüntessük meg az *Automatikus lejátszás* lehetőség bejelölését. Sokfajta alkalmazás és rögzítő használ felismerőprogramot, ami megzavarhatja a meghajtó puffereit, és kiürülésükhöz vezethet.

Az Easy CD Creator többmezős programablakában vontatással készíthetünk CD-összeállításokat

Zárjuk le az összes fölösleges alkalmazást, képernyővédőt, faxprogramot, vírusellenes segédprogramot, szóval mindent, ami nem kell az íráshoz. Ugyanitt jelöljük be a DMA lehetőséget bekapcsolva ezzel a közvetlen memória-hozzáférést. Ekkor a következő hibaüzenet jelenik meg: „A beállítás megváltoztatása nem kívánt következményekkel lehet a hardverre. Lépjen kapcsolatba a hardver eladójával, hogy megtudja, a hardver támogatja-e ezt a beállítást.” A folytatáshoz kattintsunk az *OK* gombra. Ekkor a rendszer felszólít a rendszer újraindítására. Ez az üzenet inkább régebbi hardverekben előforduló hibára utal. A DMA-val rengeteg munkát levehetünk a processzor válláról,

amely így könnyebben megbirkózik az adatok feldolgozásával.

Ha hálózatban dolgozunk, indítsuk újra a számítógépet, és kapcsolódjunk le a hálózatról, hogy írás közben senki ne tudjon hozzáférni az állományainkhoz.

Rögzítés közben ne nyissunk meg semmilyen alkalmazást, mert csak azt érzük el vele, hogy idő előtt kiürül a puffer, és a CD-t dobhatjuk a szemétkosárba. A szabály betartása különösen fontos a párhuzamos kapus CD-íróknál.

Kerüljük el, hogy a puffer kiürüljön. A lemezre kerülő bájtok ideiglenesen a pufferbe kerülnek. Ha a meghajtó gyorsabban ír a lemezre, mint ahogy a rendszer utántölti a puffert, a puffer kiürülhet, amitől a hordozóeszköz tönkremegy (a CD-R-ek esetében), vagy olvashatatlaná válik (a CD-RW-éknél).

Töredékmentesítsük a merevlemez. Ha a merevlemez meghajtó állományai töredeztettek, lassul az adatok átvitele a CD-R/RW-meghajtóra, és a puffer kiürül. Rendszeresen töredékmentesítsük a merevlemez meghajtót.

Használjuk a merevlemez köztes tárolóeszközként lemezek másolásához. Ha a rendszer elég gyors ahhoz, hogy folyamatosan megtöltse a puffert, „röptiben” is másolhatunk lemezeket, egyik CD tartalmát a másikkra átírva. Am minél gyorsabban ír a CD-RW-meghajtónk, annál nehezebb utántölteni a puffert. Ha a puffer folyton kiürül, a rögzítőszoftverben válasszunk kisebb írási sebességet vagy a lemezt anyagát írjuk át a merevlemez meghajtóra, vagyis képezzük le a CD-t.

A lemezkép (CD Image, ahogy az Adaptec Easy CD Creatorában hív-

ják) egyetlen hatalmas állomány, amely olyan formában tartalmazza az adatokat és programokat, ahogy majd a CD-re kerülnek. Ha minden kívánt fájlt és mappát a CD Layouthoz adtunk, kattintsunk a File: Create CD Image parancson, és mentjük merevlemezre az állományt. Amennyi helyet a merevlemez elfoglal, ugyanannyit fog a CD-n is.

A CD Image a következők miatt hasznos:

- azzal, hogy az adatokat előbb a merevlemezre írjuk és onnan a CD-re, elejét vesszük a puffer kiürüléséből adódó gondoknak;
- több példány készítésekor a lemezmásolás gyorsabb, ha a CD anyagát a merevlemezre írjuk, majd erről készítünk másolatokat;
- elég egyetlen CD-RW-meghajtó a rendszeren;
- a merevlemezén lévő CD Image-ről gyorsabb a rögzítés, mint másik CD-meghajtóról.

Ha a CD Layoutban megváltoztatjuk az állományok sorrendjét, ez csak a CD-n elfoglalt helyzetüket fogja módosítani, eredeti helyzetüket a számítógépben nem.

A választás titkai

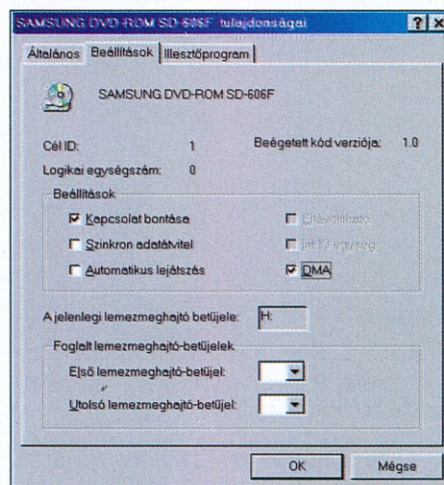
Most, hogy készen állunk a CD rögzítésére, ki kell választanunk a megfelelő hordozóeszközt és beállítanunk a rögzítőszoftvert. Itt a következő szempontokra kell odafigyelnünk.

Válasszunk megfelelő hordozóeszközt. Ha nagy (négyeszeres vagy annál nagyobb) sebességgel akarunk rögzíteni, olyan lemezt használjunk, amely a tanúsítvány szerint megfelel az adott követelménynek. Nyolcszoros sebességnél a kétszeres és négyeszeres lemezek nem jók: az eltérő sebességparaméterek és beállítások miatt a lemezek megsérülhetnek, és az egész eljárást kezdhethetjük elölről. Ha a lemezt kisebb sebességre hitelesítették, mint a rögzítőnk, állítsuk lejjebb a szoftvert, hogy a lemez sebességével rögzítsen.

Néhány szó a kapacitásról. Az üres CD-k kapacitása kismértékben eltér a megadottól. A 74 perces CD-kre például

általában egy-két perccel többet lehet rögzíteni a jelzett értéknél. Az Adaptec Easy CD Creatorával ellenőrizhetjük a kapacitást szektorok, megabájtok vagy percek szerint (ehhez válasszuk a *CD/CD Information* parancsot). A „650” MB-os CD például 656,69 MB-nyi adatot, illetve 74 perc és 42 másodperc hanganyagot tud rögzíteni. A 80 perces CD-knél ugyanilyen különbségekre számíthatunk.

Ha csomagokban írunk a lemezre (a módszerre később visszatérünk), az állománykezelő „vízfej” miatt automatikusan elveszítünk 150 MB-ot, vagyis ebben az esetben a 650 MB-os CD-re csak 500 MB fér fel.

A Windowsban engedélyezzük a DMA lehetőséget, és szüntessük meg az Automatikus lejátszás lehetőséget.

Becsüljük meg pontosan a rögzítési időt. Amit a gyártók mondanak („öt perc alatt kész a CD” és hasonlók), technikai szempontból igaz, mert a meghajtó írási sebességén alapul, a rögzítés azonban nem csak az adatbájtok felírásából áll. Meg kell formázni a CD-t (egyszeri, de elég hosszasan procedúra, amelyet olyan eszközökön kell elvégeznünk, amelyeket csomagírásra akarunk használni), fel kell írni a tartalomtáblát, és végül le is kell zárni a CD-t. Egy 74 perces CD négyeszeres sebességű rögzítése a kiegészítő műveletekkel hozzávetőleg 20 perc; azok nélkül 18 perc. Némiképp rövidíthetjük a rögzítés folyamatát előre formázott lemezekkel.

Állítsuk be helyesen a szoftvert. Az összes CD-készítő program közül az Adaptec Easy CD Creatora és

Direct CD-je a legnépszerűbb, és a CD-rögzítők többségéhez ezt mellékelik. Szinte biztos, hogy akinek ilyen eszköze van, a programja is megvan, úgyhogy mi is ezen mutatjuk be a teendőket. Tippjeink azonban más szoftverekben is használhatók, mert a rivális programok lényegében ugyanezekkel a szakkifejezésekkel operálnak.

Amikor elindítjuk az Easy CD Creatort, a File menüben négyféle CD Layout, vagyis CD-összeállítási tervből választhatunk: Data (adat), Audio (hang), Mixed-Mode és CD Extra.

Más rögzítő programokban szerepel a DirectCD és CD Copier lehetőség is, ezekre később visszatérünk.

Adat CD-k

Adat-CD-k létrehozásához válasszuk ki a *File/New CD Layout/Data CD* parancsot. Innen egészen addig állományokat és mappákat adhatunk a összeállításához, amíg el nem érjük a lemez tárcapacitásának határát. A CD Layout megjegyzi, hol helyezkednek el az adatok, és rögzítéskor felhasználja ezt az információt.

A Data CD Layout állományokat, mappákat és hangállományokat (MP3 és WAV fájlokat) tartalmazhat, zeneszámokat (trackeket) nem. Ha olyan CD-t akarunk készíteni, amelyiken adatok és zeneszámok egyaránt vannak, a Mixed-Mode vagy a CD Extra lehetőséget kell választanunk.

Amikor állományokat vagy más elemeket adunk a Data vagy Audio CD Layouthoz, az állapotsorban megjelenik az adatok és hanganyagok terjedelme és az, hogy mennyi szabad helyünk van. A területbecslés 74 perces CD-n alapul, de természetesen a 80 perces CD-t is kapacitása határáig pakolhatjuk.

Mielőtt CD-rögzítéshez kezdünk, ellenőrizzük a *CD Layout Properties* és a *CD Creation Setup* párbeszédpanel beállításait. Válasszuk a *File/CD Layout Properties* tételt. A következő beállításokra érdemes odafigyelnünk.

File System lista. ISO9660. Ezt a lehetőséget használjuk DOS, Macintosh, OS/2, Windows és Unix platformokon való CD-olvasáshoz. Ez kell továbbá olyan állományok és könyvtárak rögzítéséhez, amelyek az ISO 9660-as szabványon alapulnak, vagyis a régi 8+3 karakteres állományneveket viselik.

Joliet. Ez az állományrendszer lehetővé teszi, hogy maximum 64 karakteres állományneveket készítsünk. Az ilyen CD-k talán olvashatók DOS-rendszereken és régebbi Windows-változatok alatt. A Joliet a 8+3 karakteres állományneveket ugyancsak használja, ezeket a CD-eket biztosan olvasni tudjuk DOS-rendszereken és régebbi Windows-változatokban. A legtöbb CD-t Joliettel rögzítik, ez az alapértelmezett beállítás.

Optimization rész. Ha a *Preserve normal file ordering* lehetőséget választjuk (amely az általunk megadott elrendezés szerint készíti el a CD-t), akkor bejelölhetjük a *Single data track only* tételt (amelyre mindenképpen szükség van, ha a másolásokhoz akarunk mesterlemezt készíteni).

Automatically verify File System lehetőség. Ezt akkor jelöljük be, ha azt akarjuk, hogy az Easy CD Creator rögzítés után összehasonlítsa az eredeti állományokat a CD-re írt változattal. Nagyjából kétharmadával növeli meg a rögzítés idejét.

Mode 1: CDROM lehetőség. Akkor válasszuk, ha csak egy menetet akarunk a CD-re írni.

Mode 2: CDROM XA lehetőség. Akkor válasszuk, ha többmenetes CD-ROM-ot akarunk készíteni.

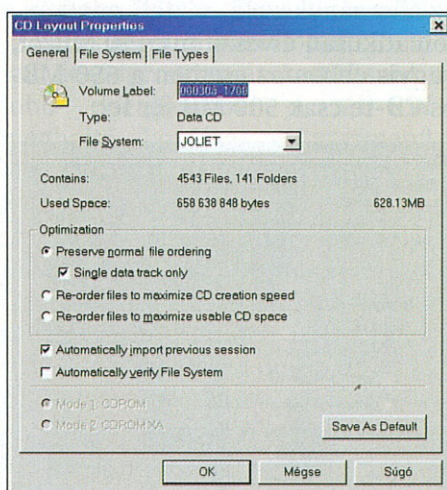
Ha készen állunk a rögzítésre, kattintsunk a *File* menü *Create CD* parancsán. Amikor megjelenik a *CD Creation* párbeszédpanel, kattintsunk az *Advanced* gombon, mire előtűnik a *Create Options* és a *Write Methods* panel. Amikor választottunk, kattintsunk az *OK* gombon, és megkezdődik a rögzítés.

Most lássuk a készítési és írási lehetőségeket.

Create Options adat CD-khez. Ezekkel a lehetőségekkel a tényleges rögzítés előtt tesztelhetjük a CD-t. A *Test and Create CD* lehető-

séget ajánljuk, főként, ha új CD-összeállítást rögzítünk. Ha hiba van a tervben, már itt kiütközik, és nem megy pocskba a CD. Az eljárás nagyjából ugyanannyi ideig tart, mint a tényleges rögzítés.

Write Method adat CD-khez. A *CD Creation Setup* ezen része az adat felírását szabályozó különleges lehetőségeket kínál. A többmenetes (*Track-at-Once* és *Session-at-Once*), valamint premastering (*Disc-at-Once*) technológiák közül választhatunk.

A CD Layout Properties párbeszédablak General lapjának beállítási módjai

A többmenetes CD-n az adatok egymást követő menetekben kerülnek a lemezre. Mindegyik menet egy vagy több adat- és hangrészt raktároz el a lemezen. Ha a többmenetes lehetőséget választjuk, maximum 99 menetet írhatunk a CD-re. Többmenetes CD létrehozásakor a *Mode2: CD-ROM XA* módban érdemes rögzíteni a lemezt, ugyanis a régebbi CD-ROM-meghajtók csak akkor hajlandók többmenetesnek érzékelni a CD-t, ha CD-ROM XA formátumban írták fel őket. Újabb rögzítőknél nincs ilyen gond, az általános kompatibilitás miatt mégis a *Mode 2-t* ajánljuk.

De bármelyik beállítást válasszuk is, a második (és azt követő) menetek formátuma ettől nem térhet el. A többmenetes rögzítésnek menetenként nagyjából 13 MB az ára, a teljes vízfej CD-nként legfeljebb 150 MB.

Az első többmenetes technológiával, a *Track-at-Once*-szal egyszerre egy számot rögzíthetünk. A zenék

között két másodperces szünetek vannak, az adat- és hangrészek között két-három másodpercesek.

Az Easy CD Creator szoftvernek azt is tudnia kell, hogy mit akarunk csinálni, ha kész a rögzítés. Három választási lehetőségünk van.

Leave Session Open. Ez a lehetőség csak hangnál él. Ha nyitva hagyjuk a menetet, később további számokat adhatunk a kollekciónhoz. Miután az összes anyagot felvittük, a menetet a CD-vel együtt le kell zárni ahhoz, hogy a CD-játszóknban meg tudjuk hallgatni a felvételt.

Close Session and Leave CD Open. Ez a beállítás lezárja a menetet, és nyitva hagyja a CD-t. Később folytathatjuk a rögzítést mindaddig, amíg a CD megtelik. Általában ezt a módszer érdemes használni.

Close CD. Ha ezt a lehetőséget választjuk, több adatot már nem rögzíthetünk a CD-re. A CD lezárása egyszer s mindenkorra szól, nem lehet visszacsinálni.

A második többmenetes technológiával, a *Session-at-Once*-szal egy menetet rögzíthetünk a CD-re úgy, hogy utána nyitva maradhat a lemez. Ez főként akkor hasznos, ha CD Extra lemezt rögzítünk. Az első menetben zenéket viszünk a CD-re, a másodikban adatokat, aztán lezárjuk a CD-t.

A *Disc-at-Once* technológiánál az adat vagy a hang megszakítás nélkül, egy menetben íródik a lemezre. A rögzítés befejezése után az eljárás lezárja a lemezt megakadályozva a további felvételeket. A *Disc-at-Once* rögzítést, amelyet premasteringnek is hívnak, főként profi stúdiókban használják a CD-k mesterpéldányának elkészítéséhez. A premastering CD-k másolásához is kiváló. Ha különálló számokból folyamatos zenei keveréket akarunk összehozni, ugyancsak a *Disc-at-Once* lehetőséget érdemes használnunk, így a szoftver nem szűr be két másodperces szüneteket a számok közé.

Hang-CD-k

Ha elsősorban adatokat akarunk lemezre írni, egy gyors CD-R/RW-

Előfizetési díjak a McGraw-Hill kiadványokra

MAGAZIN CÍME	ELŐFIZETÉSI DÍJ		
	1 ÉVRE	2 ÉVRE	3 ÉVRE
Access- VB-SQL Advisor	25280		
Access Advisor + CD	61690		
A/C Flyer	24000	41600	52800
Architectural Record	63680	117760	127360
Aviation Week and Space Technology	51200	84800	105600
Business and Commercial Aviation	25280	44800	60800
Business Week European	31680	53440	63360
Chemical Engineering	67890		
Design▼Build	19200		
Dr. Dobb's Journal	22400	28400	54720
e-Business Advisor	25280		
e-Business Advisor + CD	61690		
Electrical World	48000	83200	
ENR	62400	105280	153280
FileMaker Pro Advisor	22080		
FoxPro Advisor	28480		
FoxPro Advisor + CD	64790		
Harvard Business Review	52800	95040	140480
Healthcare Informatics	31984		
The Hollywood Reporter	83700		
Hospital Practice	41600	103680	
Information Week	130880		
Internet Security	25280		
Internet Week	132800		
Lotus Notes and Domino Advisor	36800		
Lotus Notes and Domino Advisor + CD	72850		
Modern Plastic	59500	106750	159250
MSDN	21700		
New England Journal of Medicine	130820		
Overhaul & Maintenance	23250	40300	51150
Network Computing	56000		
Network Magazine	51200	76800	102400
Physician and Sportsmedicine	41600	104000	
Power	31680	56000	
Postgraduate Medicine	52800	136000	
tele.com	52800	96000	132800

McGraw-Hill képviselő: **Kertész Anita**

Tel.: 303-8937 vagy 303-8938

E-mail: kertesz@byte.hu

Az első szám kézhezvétele a számla kiegyenlítésétől számított 4-8 hét.

Az árak március 31-ig érvényesek, és nem tartalmazzák az áfát.

meghajtóval járunk a legjobban. De ha elsősorban zenei CD-ket akarunk rögzíteni, ehhez célszerűbb lassúbb (leginkább kétszeres sebességű) meghajtót választani. Nagyobb sebességnél kevesebb idő marad a felírt adatok minőségének ellenőrzésére, emiatt megnő a hibák esélye. Ha kisebb a sebesség, ez megtérül a minőségben.

Amennyiben otthoni vagy autós CD-játszóknak akarjuk lejátszani a lemezt, CD-R adathordozót válasszunk. A CD-RW-ket másfajta tükröző bevonattal látják el, emiatt a zenei CD-lejátszók néha nem tudják olvasni őket.

Zenei CD létrehozásához válasszuk a *File/New CD Layout/Audio CD* tételeket. Az audio CD-n szabadon kombinálhatjuk a zeneszámokat, a WAV és az MP3 állományokat. Miután kiválasztottuk az összes, rögzíteni kívánt állományt, kattintsunk a *File* menüben a *Create CD* parancson vagy az eszköztár *Create CD* gombján, adjuk meg a megfelelő beállításokat, és az *OK* gombra kattintva indítsuk el a rögzítést.

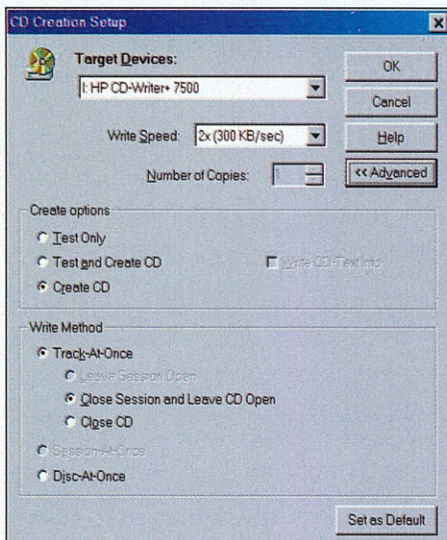
Zenei összeállítások elkészítéséhez válasszuk a *File/New CD layout/Audio CD* parancsokat, majd jelöljük ki az összes számot, amit rögzíteni akarunk, és mentjük el őket egy CD Layoutba. Amikor CD-re akarjuk vinni őket, töltsük be az összeállítást, és kattintsunk a *Create CD* parancson. Jelöljük be a megfelelő lehetőségeket, és kattintsunk az *OK* gombon. A rögzítési folyamat előrehaladtával az Easy CD Creator felszólít bennünket, hogy ismét helyezzük be a zenei CD-t, amelyről a számot fel akarjuk venni. Ha az állományok a merevlemezen vannak, a program ott hivatkozik rájuk.

Mixed-Mode CD

A Mixed-Mode vagy a CD Extra használatával egyazon CD-n kombinálhatjuk a hangot és az adatokat. A két módszer főként az adat-rögzítés módjában különbözik.

A Mixed-Mode CD egy olyan egymenetes CD, amelyik adatot és hanganyagot is tartalmaz. A Mixed-

Mode Layoutok két részből állnak, az elsőben vannak az adatok, a másodikban pedig a zenék, WAV és MP3 állományok. Az egész egy menetben kerül a lemezre, vagyis nem kell többmenetes CD-ROM-meghajtó. A Mixed-Mode CD-k CD-R/RW-meghajtókhoz készülnek.

Az Advanced gombra kattintás után megjelenő CD Creation Setup párbeszédablak beállításai

Ne próbáljunk Mixed-Mode CD-t otthoni vagy autós CD-lejátszóban megszólaltatni, mert az adatrész olyan fülsiketítően szól, hogy károsodhat tőle a hangszóró. Egyes lejátszók átugorják az adatrészeket, mások lehalkítják, de nem mindegyik ilyen elővigyázatos.

CD Extra CD-k

A CD Extra CD-k abban különböznek a Mixed Mode CD-ktől, hogy két menetben készülnek. Az első menet a hangot írja fel, a második az adatokat. A házi és autós CD-játszók az első részt lejátszák, a másodikat, az adatokat nem. A CD Extra CD olvasásához azonban többmenetes meghajtóra van szükség.

DirectCD

A DirectCD program meghajtóbetűt rendel a rögzítőhöz, és Packet Writing technológiával ír adatokat a CD-R/RW-re. Ez azt jelenti, hogy kis csomagokban menti el az adatokat hasonlóan ahhoz, ahogyan hajlé-

konylemezre, merevlemez meghajtóra, Jaz és Zip meghajtókra íródnak az adatok.

Szabványos CD-ROM-meghajtóval csak akkor olvashatjuk az ilyen lemezt, ha ISO 9660-as lezárt menettű CD-ként van megformázva. A korábban tárgyalt többmenetes technológiákhoz hasonlóan ez a formázó információ is elvesz valamiképpen a tárterületből: 22 MB-ot az első menetben és 13 MB-ot a következőkben. Az ISO 9660-as formátumot a CD-RW-k nem támogatják.

A DirectCD-vel létrehozott lemezek Windows 95 és NT 4.0-rendszereken való olvasásához telepítenünk kell az Adaptec UDF Reader vezérlőjét, amelyet az Adaptec webhelyének (www.adaptec.com) Products/CD Recordable oldaláról tölthetünk le.

Lemzmásolás a CD Copierrel

A meghajtónkhoz mellékelt szoftvercsomagban alighanem ez a kisalkalmazás is szerepel. CD-kről készíthetünk vele tökéletes másolatot: például akkor lehet ennek értelme, ha adatainkat akarjuk több példányban archiválni vagy ha eredeti szoftvereinkről akarunk tartalék másolatot készíteni.

Néhány tanács a CD Copier használatához.

- Egymenetes CD-k, audio CD-k és CD Extra CD-k másolásához kattintsunk az *Advanced* fülön, és jelöljük be a *Disk-at-Once* lehetőséget.

- A CD Copierrel létrehozott lemezeket nem minden CD-ROM-meghajtóban lehet lejátszani. De ha az eszköz támogatja a *MultiRead* lehetőséget, nincs okunk az aggodalomra.

- A Mixed-Mode CD-knél nem biztosan működik a technika vagy azért, mert a CD gyenge minőségű, vagy azért, mert másolás elleni védelemmel látták el.

- A Photo és Video CD-ket csak olyan meghajtóban tudjuk olvasni, amelyek támogatják a CD-ROM XA-t.

Minden hónap elején keresse a **BYTE Magyarország** legfrissebb számát!

Régebbi számaink kaphatók a kiadóban:
MGH Magyarország Lap- és Könyvkiadó Kft. 1082 Budapest, Üllői út 52/B
Telefon: 303-8937, 303-8938, fax: 303-1623
E-mail: terjesztes@byte.hu

DVD-szabványháború: csak egy maradhat?

A szabványok nagyszerű dolgok, legalábbis amíg zsákutcának nem bizonyulnak.

A szabványok kövezik ki a technikai fejlődés útját. Szabványok nélkül nem létezne modern civilizáció. Igaz, igaz, De próbáljuk mindezt elmagyarázni annak az embernek, aki a nyolcvanas évek elején bedől a Betamax formátumnak és bevásárolt egy csomó Beta kazettát. Akkoriban a szakértők többsége esküdött rá, hogy a Beta minősége jobb, mint a VHS-é. A VHS azonban két dologban mégiscsak verte vetélytársát: kazettáin nyolcórányi anyag fért el (a Betán csak öt), továbbá a Sony és a Toshiba kivételével minden fontos gyártó őt támogatta.

Valami hasonló történt a nyolcvanas években, amikor a személyi számítógép fejlődésnek indult, és elkezdődött a vita, melyik jobb: az IBM PC vagy a Macintosh. A Macintosh-hívek híába bizonygatták, hogy a Mac technológiája felülmúlja az IBM PC-jét, az IBM-pártiak erőfölényben voltak. A Macintosh túlélte a háborút, de azóta se tudott igazán kivirágzni. (Mint ahogy a Beta sem tűnt el teljesen a színről, a profi videostúdiókban ma is jelen van, de nem uralkodik.)

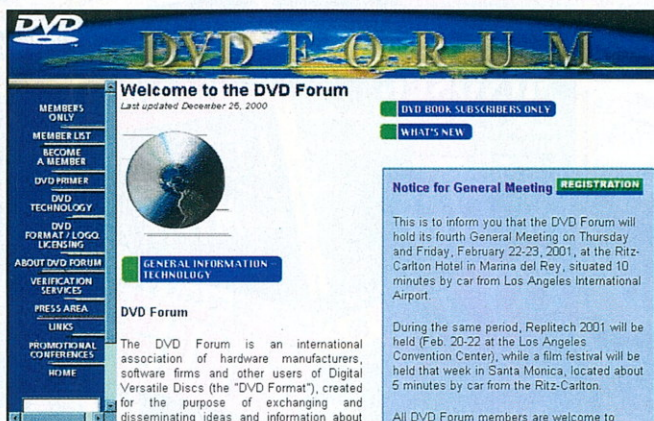
A régi nótát újabb és újabb hangszerelésben azóta is többször előadta a technikatörténet. Hogy csak a jelenről beszéljünk, szemünk előtt zajlik az USB 2.0 és az IEEE 1394 (Fire-

Wire) párvadala. Mindkét szabványnak vannak előnyei és erőteljes támogatói, úgyhogy kíváncsian várjuk a meccs fejleményeit.

Ennél is érdekesebb a DVD-RAM, a DVD+RW és a DVD-RW csatája. Itt nem is két, hanem három formátum verseng tehát azért, hogy az írható DVD-meghajtók uralkodó

tók kivehető, egyoldalas 2,6 GB-os kazettákat vagy nem kivehető, kétoldalas, 5,2 GB-os kazettákat használtak. Később bejelentették a 4,7 GB-os, egyoldalas hordozószabványt, de ez a kazettatípus mindmáig elég ritka.

A DVD-RAM támogatói között nem véletlenül találjuk a Panasonicot, a technológia ugyanis mind méretét, mind fizikai jellemzőit, mind pedig a rögzítés technológiáját tekintve a Panasonic PD optikai kazettatechnológiájának egyenes ági leszármazottja. A Panasonic 1996-ban kezdte el népszerűsíteni a PD-t. Képzeljék csak el: újraírható 650 MB-os formátum újraírható kazettában! A világ azonban annak idején inkább a CD-RW-formátum irányában haladt tovább.

A DVD-RAM formátumot támogató DVD Forum honlapja a www.dvdforum.org címen található

szabványa legyen. Az alábbiakban röviden ismertetjük a szabványok történetét, támogatóit és legfontosabb technikai jellemzőit.

DVD-RAM

Az elsőként közzétett újraírható formátum. Legfőbb támogatója a DVD Forum, valamint a Hitachi, a Toshiba és a Panasonic. A formátumot a korai DVD-meghajtók egy része nem tudja olvasni. Az első meghaj-

DVD-RW

Ez, a DVD Forum által támogatott 4,7 GB-os, egyoldalas újraírható formátum a jelenlegi CD-R- és CD-RW-technológia közvetlen utóda. A konkurens szabványok közül csak ez a meghajtó képes 3,9 GB-os egyszer írható DVD-R-re rögzíteni. A DVD-RW-kezt nagyjából ezerszer lehet felülírni.

A DVD Forum – a DVD+RW-t támogató csoporthoz hasonlóan – nyomatékosan hangsúlyozza, hogy

nem hivatalos szervezet, hanem olyan cégek szövetsége, amelyek közös szabvány létrehozására fogtak össze. Nos, ez szigorúan véve igaz, de a DVD-RAM konzorcium hat cégből áll, a DVD Forum viszont több mint kétszázból, és itt az Intel és a többi óriáscég mellett megtaláljuk a DVD+RW csoport néhány tagját, a Sonyt, a Ricoh-t és a Yamahát is. Úgy látszik, a Sony tanult a Betamax esetéből, és nem akar mindent egy lapra feltenni.

DVD+RW

Ezt a formátumot a Sony, a Philips (vagyis az eredeti CD-t húsz éve kifejlesztő két cég), valamint a HP, a Ricoh, a Yamaha és a Verbatim (Mitsubishi Chemical) támogatja. Ők együtt alkotják a DVD+RW-csoportot. A DVD-RW mögött álló DVD Forum nem támogatja a formátumot, de az

egyoldalal 4,7 GB-os DVD+RW-k ugyanazt a rögzítési technikát használják, mint a szabványos, előre rögzített DVD és DVD-ROM korongok, így elvileg a mai DVD-meghajtókon is lejátszhatók. Abból ítélve azonban, hogy a CD-k, a CD-R-k és a CD-RW-k lejátszása milyen

Az első kérdés, ami az ember eszébe jut: mi szükség van újra és újra erre az egész háborúsdíra? A válasz egyszerű: politika. A DVD+RW-t megalapító cégek egy része – a Sony, a Yamaha és a Ricoh, vagyis a DVD Forum korábbi tagjai – azért alakított új tömörülést, mert a nagyobb szabványcsoportban nem találták a helyüket, és meg akarták védeni szellemi tulajdonukat és technológiájukat. Igaz, ami igaz, egy kétszáz céget tömörítő szervezetten értelmes szabványt keresztülverni valóban emberfeletti feladat lehet.

A három szabvány versengése azonban összezavarja a piacot, és a korai alkalmazókban nyugtalanságot kelt: lehet, hogy rossz lóra tettek? A legbiztosabb megoldás, ha nem ugrálunk, nem kapkodunk a szívünkhöz és a pénztárcánkhoz, hanem megvárjuk a harc végét, és addig is használjuk meglévő CD-RW-meghajtónkat.

A DVD+RW-csoportban (www.dvdrw.com) találjuk az eredeti CD-t húsz éve kifejlesztő két céget, a Sonyt és a Philipset

gondokat okoz a különféle mai CD- és CD-ROM-meghajtókon, erre a fajta kompatibilitásra ne vegyünk mérget. A DVD+RW-eket mintegy százazerszer lehet újraírni.

www.byte.hu

Super Audio Compact Disc

Először 1999 májusában Japánban mutatták be a Super Audio Compact Discet, augusztusban Európában és Észak-Amerikában is sikerrel szállt partra. Köszöntsük a hódítót?

Habár a kompakt lemezek megjelenése jócskán átalakította a műsorszámok hagyományos felvételi és lejátszási technológiáját, a zeneipar nem érte be ennyivel. Újabb és még kiválóbb digitális hangminőség elérésére ösztönözte a fejlesztőket. Még napjainkban is vannak olyanok, akik a CD-formátummal szemben az analóg hangzást részesítik előnyben mondván, az utóbbi sokkal élethűbben képes visszaadni az eredeti műsört. A Sony és a Philips – a CD feltalálói – radikálisan új formátumot fejlesztettek ki, amely a digitális felvételkészítés és lejátszás teljesen új megközelítését jelenti.

A Super Audio Compact Discnek – röviden SACD-nek – nevezett digitális formátum „motorja” a Direct Stream Digital (DSD) hangfelvételi technológia. A Philips és a Sony hangmérnökeinek az volt a célja, hogy olyan digitális hangminőséget fejlesszenek ki, amely nagyban felülmúlja a CD-ét. A megvalósításhoz teljesen új megközelítésre volt

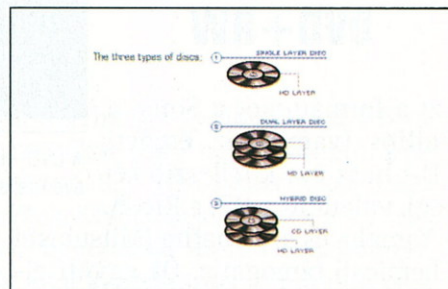

szükség. A CD formátum alapját képező Pulse Code Modulation (PCM) technológiára alapozott készülékek hosszú évekig a minőség csúcsát jelentették a zenei ipar számára, továbbfejlesztésének lehetőségei azonban korlátozottak. Gyökeresen új kó-

dolási eljárást kellett kidolgozni, amivel hosszú távon is sokkal jobban lehet haladni. A DSD nevű műszaki megoldás minőségi ugrás mind a stúdiófelvételeknél, mind az otthoni zenehallgatásban.

Mi a különbség?

A DSD és a PCM technológia két teljesen különböző rendszer. Az 1 bites DSD technológia a hagyományos CD-formátumhoz képest sokkal nagyobb mintavételezési frekvenciát alkalmaz, amely szélesebb dinamikatarományt és példa nélküli sáv szélességet eredményez. Mindemellett nincsen szükség decimál- és interpolációs szűrőkre, amelyek nélkül a PCM digitális hangfelvételi technológia elképzelhetetlen lenne. Az SACD és a CD igen hasonlóknak tűnik, de az elv, ahogy az audioinformációt kódolják, igen különböző. A CD-nél és a DVD-nél használt PCM technológiánál az audiojelből 44,1 KHz és 192 KHz között bárhol mintát vehetnek, amelyet aztán 16–24 bites felbontású digitális jelekké alakítanak. Az SACD egyetlen, igen magas frekvencián, 2,8224 MHz-en (2822,4 kHz-es) vesz mintát, majd az adatokat 1 bites jelekkel tárolja el. Ezt hívják Direct Stream Digitalnek (DSD, közvetlen digitális jeláram). Miközben a CD frekvenciagörbéje 20 KHz után szinte azonnal megáll, az SACD görbéje jóval 100 KHz-en túlra nyúlik. Ez a sáv szélesség már a denevérek hallási képességeinek végső határait ostro-

Az SACD három változatban készülhet

molja, viszont képes rögzíteni a zene minden fontosabb részletét, még az ultraszonikus hangokat is. Ezenkívül az SACD-nek jóval szélesebb a dinamikatarományja.

Előnyök

A DSD kivételesen jó hangminőséget garantáló felvételi rendszer, amelyet rendkívül finom, részletgazdag hangzás jellemez. A legapróbb zenei nüanszok és a szinte hallhatatlan akusztikai részleteket is vissza tudja adni. Mivel digitális formátumról van szó, a DSD a numerikus kódolást is támogatja, így minőségvesztés nélküli hangfelvételt tesz lehetővé mind magnószalagra, mind digitális lemezre. Sőt, a DSD rendszerrel készített felvételek jóval valóságűbben hangzanak, mint az eredeti analóg hang. Ezzel együtt az analóg formátumra való visszaalakításra is a hihetetlen pontosság jellemző.

Az SACD-k három formátumban készülhetnek. A legegyszerűbb az egyoldalú, amelyre 4,7 GB adat fér és 110 perc sztereó hanganyag rögzítésére alkalmas. Az egyoldalú,

kétrétegű változatra már 220 perc fér. A harmadik, hibrid változat szintén egy oldalú, két rétegű. Az egyik réteg a hagyományos CD-formátumban tartalmazza a zenét, a másik DSD formátumú. A „mutáns” változatot mind hagyományos, mind SACD-lejátszóban meghallgathatjuk, így a formátum visszafelé is kompatibilis. Az azonban valószínűnek látszik, hogy a hibrid változatok majd fokozatosan eltűnnek, ahogy egyre több SACD-lejátszó talál gazdára. A DVD-lejátszókhöz hasonlóan minden SACD-lejátszó is alkalmas CD-k hallgatására.

Mennyibe kerül?

A Sony első SACD lejátszója, az SCD-1 ára még a csillagos eget súrolta, azóta megjelentek az első modellek, amelyek már a nagyközönséget vették célba. Ilyen például az SCD-XB940, melynek ára mintegy 200 ezer forint. Igen nagy pozitívum, hogy a modell olcsóbban kerül a boltok polcaira, mint amennyiért előállítják. A Sony középtávú tervei szerint hamarosan a cég minden középkategóriás és e fölötti CD-lejátszója SACD-lejátszó is lesz. Ha egyszer megindulnak a sorok, még olcsóbb modellekre is számíthatunk. Az SACD formátum egyik jellemzője a rugalmasság. A felhasználótól függ, mikor tér át az SACD formátumra, de a hangminőség

nyújtotta előnyöket ettől függetlenül már most is élvezheti. A DSD-jelek CD-formátumra konvertálása érezhetően jobb eredményt ad, mint a normál 16 bites PCM rendszerű felvételkedészítés.

A fejlesztők szerint a SACD-ket nem lehet illegálisan másolni. A fizikai vízjel-technológia révén az SACD-kről az arra alkalmas írók (kereskedelmi forgalomban még nem kaphatók) nem tudnak másolatot készíteni. Mivel nem szoftveres védelemről van szó, az nem feltörhető. A vízjel nemcsak a másolást akadályozza meg, hanem látszik is, így a tulajdonos biztos lehet abban, hogy eredeti példány van a tulajdonában.

Továbbfejlesztés

A lehetőségek gyakorlatilag korlátlanok. A DSD rendszer már önmagában is vissza tudja adni az egyedülállóan természetes hangot és rendkívül precíz, részletgazdag térhangzást. Az SACD formátumra alapozott többcsatornás hangrendszerek a térhatást tovább fokozhatják, legfeljebb hat csatornát lehet elhelyezni a lemezekben. A DSD sokkal természetesebb sztereó hangteret állít elő, akusztikai szempontból kedvezőtlen körülmények között is képes az eredeti műsor természetességében és részletgazdagságában precízen reprodukálni. A sztereó

hangtér mintegy függetlenül magát a hangsugárzóktól – gyakorlatilag az egész teret betöltve – új dimenziókat és mélységeket nyit meg

Az első SACD-lejátszó

a hallgató számára – állítják a fejlesztők. A többcsatornás DSD-lejátszás ezt is felülmúló részletességgel szolgáltatja meg az eredeti műsort. Pontosan úgy, ahogyan az analóg hanglemezeiről a CD-lemezre váltáskor, ezzel a formátummal eddig ismeretlen részletek válnak hallhatóvá. Művészek mondták, hogy minden egyes hangot külön hallanak a zenében, és a hangszerek is tisztábban hallhatók, mivel az elfedések jócskán csökkentek. A 2000 novemberében Budapesten megrendezett High End Show-n szerzett tapasztalatok alapján csak megerősíteni tudom az előbbieket. Aki egyszer megtapasztalja a DSD hangminőségét, azonnal tudni fogja, mi az, ami eddig a zenehallgatásból hiányzott.

S a java még csak ezután jön! A Sony Music Entertainment egy komplett DSD hangfelvételi és hangvágó rendszert telepített londoni stúdiójába. Az új rendszerrel a Sony Music DSD rendszerben tud hangfelvételeket készíteni, vágni és véglegesíteni, melynek eredménye a folyamatosan bővülő európai SACD listában nyilvánul meg. Az első korongok már nálunk is megvásárolhatók.

Végül álljon itt egy idézet *David Walstráttól*, az európai Sony Super Audio CD Business Center vezetőjétől: „Az lenne az igazi, ha az ilyen minőségű zenehallgatás jog lenne, nem pedig kiváltság. A DSD technológia visszahozta a zenei világ elveszett dimenzióját...”

Petrovics Péter
petrovics@byte.hu

A CD- és a SACD-formátum összehasonlítása

	CD	SACD
Lemez méret (cm)	12	12
Vastagság (mm)	1,2	1,2
Oldalszám	1	1 vagy 2
Kódolórendszer	16 bites lineáris PCM	1 bites DSD
Mintavételezési frekvencia (Hz)	44100	2822400
Kapacitás	680 MB	4,7 GB
Pitméret (microméter)	0,83	0,40
Barázdátávolság (microméter)	1,60	0,74
Frekvenciatartomány	Maximum 20 000 Hz	Maximum 100 000 Hz
Dinamikatartomány (dB)	96	120
Idő (perc)	74	110–220
Extra tartalmak	Szöveg	Szöveg, grafika, video

Majomparádé

A legtöbb program folytatását egy-két új ötlet és az extra nyereség motiválja. Szerencsére van még néhány - a hőskorban indult - veterán sorozat, ahol előbb megszületik a tökéletes játék, utána kiadják. Ilyen a Secret of the Monkey Island sorozat legújabb, negyedik tagja, az Escape from Monkey Island.

Guybrush, Guybrush Threepwood a hatalmas kalóz. Ki az, ki nem bújik rettegve a sarokba e név hallatán?! Hát tulajdonképpen senki. Eddig legalábbis senki nem menekül fogva-cogva, inkább könnyesre röhögi magát rajtunk, mióta csak először megérkeztünk Melée Island™ főenyére. Pedig azóta rengeteg, kalózhoz méltó tettet követtünk el, például elsüllyesztettünk számtalan hajót (hogy legtöbbje a mienk volt, aprócska, nem is ideillő tény). Megöltünk egy nagy kalózvezért (eddig úgy három alkalommal, de folyton visszatér egyre rusnyább formában...). Raboskodtunk benszülötték fogságában (újra, újra és újra - előre az aranyláncért!). Söpörtünk el kisebb civilizációkat (a vulkánkitörésről nem is igazán mi tehattunk,

Lassie! Mi történt? Kicsi Timmy megint beleesett a kútba???

csak a laktóz intolerancia, és hogy gyümölcs helyett sajtot áldoztunk a szertartáson). És ami kivételesen valóban fontos: megtaláltuk szívünk egyetlen igaz szerelmét, Elaine kalózkormányzót. Akiért és akivel hi-

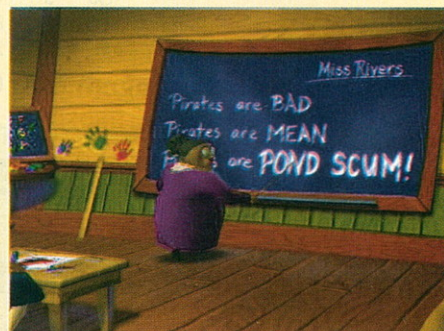
hetetlen kalandokat éltünk át a szövegbeírásos kalandjátékok idejétől a „point and click” (mutass és kattints) érán át napjaink 3D-örületéig.

Te jó ég, akcióhős lettem!

Monkey Island™ - a szakértőknek ez a név garantálja a minőséget. Amúgy a kiadó Lucasartsra is ez volt a jellemző, míg ki nem adták a Star Wars univerzum félresikerült stratégiai játékeit (Rebellion, Force Commander). Azóta is igyekeznek visszaszerezni a hírnevüket, sikerrel, legalábbis a Majomsziget™ sorozattal. Nem valami értelmes név, az már bizonyos. A Majomsziget még csak hagyján, de hogy™? Nos, ez egy ilyen zord világ, mivel a játék kalózkorról szól, és mind tudjuk, hogy azok gonosz rossz emberek (és innen is üdvözljük a BSA szentéletű hazai képviselőit). Mivel nem lehet senkiben bízni, így a legtöbb hely, fontosabb tárgy és néha egy-egy szereplő is komoly szerzői jogvédelem alatt áll. Annyira komoly, szerzői és jogvédelem ez, hogy a nap végére már ezen is csak nevetni lehet, mikor újabb és újabb jogvédett helyekre látogatunk el.

Voltak idők, amikor a kalandjátékok szinte csak és kizárólag a profiknak készültek. Némelyik rejtvény olyan nyakatekert volt, hogy még megoldása ismeretében sem lehetett érteni. Általában ilyenkor segített a - néha manapság is hasznos - trükk: próbáljunk mindenkinek mindent odaadni, hátha egyszer csak sikerül. Szerencsére ezek az idők már majdnem teljesen elmúltak, a Monkey Island™ például mindig is logikus volt. Már amennyire egy teljesen elborultan humoros kalandjáték logikus lehet. Azért itt is szükség van néha a régi trükkös módszerre, sőt egy még régebbi

Jobb, ha a tanár néni nem hajókázik mostság

trükkös módszerre is: beszéljünk mindenkivel! A haszon kettős, sőt hármas. Először is remekül fogunk szórakozni a becsületes emberi képzeletet jóval felülmúló (kissé Douglas Adamsre hasonlító) párbeszédiken. Másrészt a párbeszédikből, ha kissé homályosak is néha, kiderül, hogyan tovább, vagyis a rejtélyek kitalálhatók feltéve, hogy nem gátol bennünket, ha folyton le-

esünk a székről a röhögéstől. És a bónusz a harmadik előny, mire a játéknak vége, hihetetlenül gazdag lesz angol szókincsünk „utcai” változata, még akkor is, ha ez az utca 2-300 éve épült.

Hogy tetszett-e a játék, nem dehogyan, csak azért írok róla oldalakat, mert fegyvert tart a halántékomhoz egy csapat kalózsipkás majom...

Kezdő kalózok kézikönyve

Megint tengeren, megint bajban, ez valahogy mindig együtt jár – legálábbis Guybrushal. Pánikra semmi ok, csak a szokott tengeri csata, amiben az igen aktív hadifogoly státusban veszünk részt. Eleinte álmodozunk kissé az átélt viszontagságokról, és szívszerelmünkről Elaine-ről, amikor az a tőle megszokott bájos hangnemben megkér,

LeCuck, ifjú zombikalóz barátunk mint Fekete Szakáll szelleme

hogy picikét segítsünk a csatában. Mi pedig elkezdhetünk megismerkedni a 3D előnyeivel és hátrányai-val. A jó öreg „point and click” meghalt, eltemették, ezzel elvileg kiküszöbölték azt a négy-öt órát, amit a legutóbbi részben 1 darab szög keresésével töltöttem. Az új rendszerben amerre fordulunk, ott látjuk a közelünkben lévő tárgyakat, személyeket, vagyis gyakorlatilag újfent simán elmehetünk egy-egy apróbb tárgy mellett. Ezt elkerülendő kellő gyakorlatot szerezhettünk a nézelődésben helyben forogva, közben megállapíthatjuk, hogy

1. itten csata van,

2. az ő hajójuk nagyobb, ami nem ér!

3. minket meg lebilincsel a főárboc – a szó legszorosabb értelmében, ezért nem tudunk mit csinálni, pedig az egyik közeli ágyú meg is van töltve.

Mivel a közelben csatázó kalóz nem figyel ránk eléggé, unalmunkban rúgjuk fel a lábunk ügyébe aka-

Egy kard. Egy kard és Guybrush – valaki hívja a mentőket!

dó „hamutartót” (ebben a pillanatban meg voltam győződve róla, hogy ezt a hajót is elsüllyesztjük véletlenül...), és rövid – Bundesligát megszégyenítő – dekázás után passzoljuk a belőle felvett parazsat az ágyúhoz. Ennyi szerencsés véletlen után hőseink kikötnek és elindulnának a kormányzó házába némi ünneplésre a gyanúsan kihalt utcákon, de ekkor berobban a képbe régi jó majmunk, és némi pantomim bemutatót rögtönözve előadja, nagy baj van a kormányzói villával. Ugyanis azt éppen egy hajítógépes fickó próbálja eltalálni – természetesen szerződése értelmében. Hosszú távollétünk alatt ugyanis kedvesünket halottnak nyilvánították és házáat a tanács le kívánja romboltatni. Elaine két fontos megbízást ad: állítsuk le

A földkerekség legnagyobb kalóza és hírhedt hajója – Barbie

a gépet, és utazzunk el Lucre Island™-re, ahol a család ügyvédei minden bizonnyal megtalálják a megfelelő joghézagokat.

Hajítógépes barátunk nem éppen mesterlövész. Sőt, igazából fogalma nincs, hogyan kéne a katapultot használnia, egyedül a ház melletti kaktuszt képes eltalálni, és onnan igyekszik visszaszámolni a távolságot a házig. De amilyen ügyetlen, olyan eltökélt és a szerződése hajtja, így legfeljebb ebédszünetet hajlandó tartani, és persze nem hagyja, hogy elállítgassuk a gépet. Hát, nincs mit tenni. Igaz, megpróbálhatunk leugrani a szikláról bánatunkban, de egyszerűbb, ha elbandukolunk a városig, ahol szinte minden épületet eladtak. Az egyedüli nyitva tartó hely a főutcán a Voodoo-rejtélyek boltja, ahol rengeteg haszontalan dolgot találhatunk, és ha a közepén látható kéz megfelelő ujját húzzuk meg (na

A rettenetes háromfejű ügyvédek.

ennek van némi áthallása Beavis and Butt-head irányba), találkozhatunk a misztikus bolt misztikus tulajdonosával is. A seregnyi idiótábnál idiótább párbeszéd közepén szinte elvesz az érdeki a mondani-való, hogyan állítsunk meg egy katapultot? Nos, Ms. Voodoo szerint a gravitáció a barátunk, ami már előbb is eszünkbe jutott, mivel a sokat emlegetett kaktusz Y alakja erősen emlékeztet egy naaaagy-nagy csúzlira, szóval ideje némi gumiszalagot találnunk a mókához.

A főutcától jobbra gumi helyett két alakba botlunk, akiket valahonnan ismerünk, csak az a baj, nem tudjuk, honnan. Némi kvíz után hirtelen bevillan a megoldás: ők voltak legénységünk tagjai az első részben! Csak éppen nem szeretnének emlékezni ránk, mert annak idején stratégiai okokból hátrahagytuk őket Monkey Island™-en. Na jó, szóval kicsit ottfelgettük őket, de akkoriban fiatalok voltunk és bohók, és nem káptalan az ember feje, hogy

minden apróságra emlékezzen. Mindenesetre nem rajonganak egy újabb utazás ötletéért, különösen Otis, aki azóta némileg ideggyenge (ami tolvaj esetében nem éppen kifizetődő), de Carla esetleg meggyőzhető egy zsíros kormányzati szerződéssel. Még van valami, amit meg kellene szerezniük, de nem tudjuk, honnan, így jobbra el. Annál is inkább, mert arra a kocsma van, ahol nyilván vár ránk néhány pofa grog. Persze ez sem jött be, mert nincs személyink, de legalább nem leszünk olyan részegek, mint némely vendég.

Utóbbinak nyilván hatalmas szülinapi partija volt, aminek ma-

Sehol senki? Úgy tűnik, hallottak rólunk

radványait (némi egzotikus ételszerűség) mi is hasznosíthatnánk katalpultászsalinak, de ittás barátunk folyton magához tér, és visszaveszi. Eddig 3-0. Egyetlen pozitívum Mr. Cheese, a szomszéd asztal magányos lakója, aki a bár tulajdonosa és civilben navigátor. Ez nagyszerű, navigátor úgyis kell, ha majd valamikor lesz hajónk, csak hogy Mr. Cheese ki nem teszi a lábát a vendéglőből a mindent felvásároló titokzatos ausztrál miatt. De ha esetleg legyőzzük kedvenc sportjában, a sértegetős szkanderben, hajlandó beállni.

A sértegetés a Monkey Island™ szigetvilágában minden sport alap-eleme. A harcban beálló szüneteket egymás megalázásával kell tölteni, és az nyer aki háromszor megsérti az ellenfelet úgy, hogy az nem tud visszavágni, vagy három alkalommal is remek ripozztal él. Nem nehéz, némi angoltudással kitalálható a helyes és vérforraló válasz. Trükkösebb emberek pedig felírhatják, melyik sértésükre mi a helyes vá-

lasz, és így néhány vereség után szerezhettek egy navigátort.

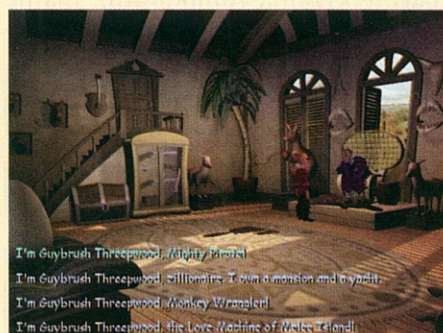
3-1, miközben diadalmasan masiroznánk kifelé, érdemes leállni

És a bírókra pillantok: 1.2, 2.5, 1.5, igen, új negatív csúcs!

egy kicsit megzavarni a célba dobókat. Ugyan az ő szabályzatuk tiltja a sértegetést (vacak egy sport), de legalább jók abban, amit tesznek, ezt készséggel be is bizonyítják, akármit választunk, ők eltalálják. Némi bosszúvágytól fűtve érdemes a szülinapi lufit választani, aminek durranásától az ünnepezt kómába esik, így vihetjük a csemegét! 3-2, jövünk fel!

Lent a kikötőben egy barátságatlan bürokrata vár bennünket, aki nem hajlandó hajót adni, hacsak nincs hivatalos papírunk arról, hogy ez minimum államérek. Nincs, a csáberőnk nem hat, és a megvesztegetés sem sikerül (főképpen pénz híján) de a házikó mellett találunk egy remek állapotban lévő használt gumibelső, irány a kormányzói ház! Miután a gumit rögzítettük a

Na tessék, már megint kezdem...

kaktuszon (fő a biztonság, a reklám is ezt mondja), kínáljuk meg szégyény, löelemképzésben megfáradt katalpultost némi étellel, és babráljuk meg a gépét. Az eredmény nyilvánvaló, katalpult el (3-3), mi pedig

végre bejuthatunk az épületbe, miután megismerkedtünk az ausztrállal, aki nekem nagggyon gyanús.

A házban körbetekintve megragadja tekintetünket az asztalon egy szerződés, amit rögvest aláírástunk Elainnel, és vihetjük Carlának. Otis, a hálátlan dög, gyakorlott jogász szemével rögtön kiszúrja, a szerződésben szó nincs fogászati ellátásról, így masirozhatunk vissza a házba. Kicsit jobban körbetekintve az ablak melletti komódon találunk egy frissebb, lágyabb, jobb szerződést, amit szintén aláíratunk szív-szerelmünkkel, sőt, kikönyörgünk egy azonosítót is, amivel hajót szerezhethetünk. A második szerződés már szerencsére megatja Otist is, így teljes a legénység (pedig arra hogy ott hagyjuk őket egy lakatlan szigeten három ember is elég). A hajót megkapjuk, csak hogy az, hát, szóval komorságában kihívásokkal küszködik. Sebaj, úszik a vizen, így hajóra szállunk, és irány Lucre™!

Vajon mi volt előbb, a tojás vagy a sztegoszaurusz?

És itt a bemelegítő I. rész, valamint az oldal alja. Eddigre remélhetőleg mindenki megismerte a játék kissé perverz gondolatmenetét, és felvértezte magát a következő nehézségekre. A majmok legyenek veletek!

Jean-Cloud

jean-cloud@freemail.hu

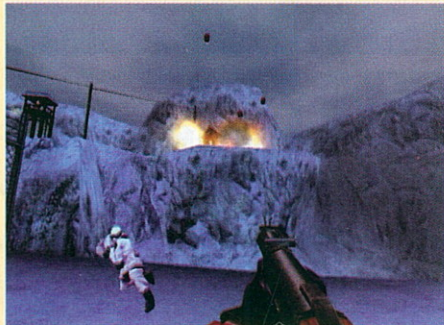
Értékelés

Látvány	97%
Hangzás	98%
Móka	100%
Tartósság	91%
Összesen	96%

Sose halunk meg!

Változó világban élünk, egyedül az akciófilmséma fix. Van egy nagyon rossz fiú, sok rosszfiú és egyetlen egy jó, aki persze mindenki mást hazavág. Ófelsége legújabb titkoltügynöke szerint sem él senki örökké, pontosabban: No One Lives Forever.

Ha már szóba került Szőr Austin Powers, valóban komoly hatást gyakorolt a program készítőire, ugyanis, bár a program napjainkban játszódik, a menüképernyők színvilága és elrendezése meglehetősen emlékeztet Mike Myers (nem a sorozatgyilkos a Halloweenből) legutóbbi filmjeire. Ez nagy hiba. Ez az egyetlen hibája, ugyanis teljesen megtéveszti az egyszeri játékost. Szegény ember fáradtan beül a gépe elé, valami bohókás kis játékot vár, sok humorral, élénk színekkel, no és persze a címlapokon, dobozon, neten mindenütt látható dögös csajjal. Isten hozott

Na, ennyit a kémekről a sásfészekben!

mindenkit a kész átverés show-ban! Sok mindennel találkozhatunk majd a programban, de képregényes lazasággal és humorral (lásd Monkey Island™), na azzal nem. Azért helyette kapunk ezt-azt, példának okáért egy csini főhősnőt. Kissé meg is lepett, hogy a játék ezek után nem külső nézőpontból játszódik, de úgy tűnik, Róka komáék (Fox Interactive) is értesültek a Tomb Raider sikerének egyik fő okáról: a „cherchez la femme” irányvonalt követve egyes felhasználók a játék-idő nagy részét azzal töltötték, hogy sarkokban forgolódnak, hátha

úgy még jobb rálátás nyílik hősnőjük domborzatára...

De csitt, mi fény tör át az ablakon?! Végtére is, ez a történet mindenképpen szomorú...

Hősnő van, csinos is – bár kissé régimódi stílust képvisel –, és ami fő, igazi belevaló, felvágott nyelvű vagány csaj, aki utóbbi tulajdonsága miatt nem is aratott osztatlan sikert a nagyon titkos ügyosztályon. Persze szegényt mellőzik a csúnya gonosz himsoviniszta társadalomban (ezt a sztorit csak én unom?), de atyai jóbarátunk a szárnyai alá vesz, és kijár nekünk egy komolyabb bevetést. A bevetés természetesen hirtelen fordulatokat vesz, végül mentorunkat is elveszítjük, és innentől már csak rosszabbra fordul a helyzet. Éppen ezért nem árt elvé-

Lara Croft? Ammeg kicsoda?

geznünk a gyakorló pályákat, amelyek néhol unalmasak, néhol idege-

sítők, de mindenképpen meg kell szerezniük az alapjártasságot lopakodásban, lövészetben és különleges felszereléseink használatában. És ez az idő arra is elég lesz majd, hogy tisztelettel adózzunk a program küllemének és hanghatásainak. A Monolith által dachból létrehozott LithTech motor (a legtöbb játék készítője csak megvásárolja a Quake vagy az Unreal motorját) már bizonyította teljesítményét a Kingpin sötét hangulatú gengszterfilmjében, most pedig élénk színvilággal kombinálva szinte kivirult.

Szép, szép, de mitől különleges ez a program? Az egyik – és legjobb –

Német helyszín, német fegyver és természetesen az idióta germainsche soldaten sztereotípiája

válasz a mesterséges intelligencia, ami jelen esetben nem csak egy rossz vicc, valóban a processzorhoz képest igen értelmesen viselkednek ellenfeleink. A szokott Quake-rutin (guruljunk már össze vissza tűzharc közben, nehogy eltaláljanak) mellett egészen extrém trükköket csinál a gép. Például igyekszik kihasználni a tereptárgyakat, ami nem azt jelenti, hogy mögé van berakva programból és ott áll (Delta Force – Land Warrior), hanem lebukik mögé, hogy ne tudjuk lelőni, sőt néha a terepen álló ellenfél fedezék után néz.

És persze figyelmeztetik is egymást a jelenlétünkre, sőt szeretnek egy-

Azt hiszem, itten valaki csalt, de emiatt főjön a szemközi rosszfiú feje – meg a rakétától!

szere támadni, lehetőleg több oldalról, de utóbbit azért már nem hiszem el, inkább csak az alapfelállás része lehet, mert mesterséges intelligenciának túl jó. Sőt, az eddigiekből következően, ha kellő távolságból, hangtompítós puskával tesszünk el valakit láb alól, a társa nem tudja, mi történt, esetleg rögvest szalad felsegíteni szegény kétballábás bajtársát – egyenesen a célkeresztünk elé. Ide kapcsolódó kellemes meglepetés a tökéletesen kivitelezett sérülési zónák. Nem történhet meg többé, hogy valaki a harmadik fejlődés után is virgonc, ugyanakkor egy láblövessel sem tehetünk pontot a vitás ügyek végére.

A másik extra már nem ennyire egyedi és korszakalkotó, de mindenképpen említésre érdemes: Q kicsiny játékszerai. Vannak viszonylag értelmes találmányok, mint a kombinált zárfeltörő/méregfecs-kendő, a hegesztőként is működő öngyújtó, a mérgező parfüm, a robbanó rúzs vagy kamerakikapcsoló és a halotteltüntető – utóbbi szerin-

Hű, de csini vagyok ma! Csak aztán fel ne fázzak így télvíz idején

tem különösen erős savpor, vagyis az ötletgazda valójában honfitársam,

Luc Besson, a Nikitával. De más rendezőktől is átvettek néhány elborultabb ötletet, például a Desperadóból megismert, táskába rejtett rakétaveetőt, a harci kutyák kijátszására kifejlesztett, feromonnal bolondított műeb pedig egyenesen a Rózsaszín párdúc-filmeket juttathatja a játékos eszébe. Ebből sejthető, némelyik feladatunk kicsit összetettebb lesz, mint a való életben egy teljes hónapunk vagy évünk.

Kalasznyikov, az igazi dögös fegyver – Samuel L. Jackson és Quentin Tarantino is ezt ajánlja

Száz szónak is egy a vége, a No One Lives Forever igazi fekete ló, senki nem hallott róla semmit, senki nem várt tőle sokat, mégis maga mögé utasította az összes konkurens játékot egyedi ötleteivel és re-

És végre valahára egy majom™!

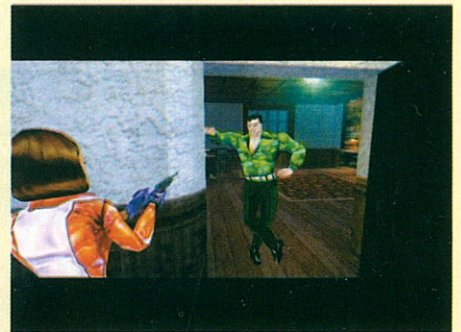
mek kidolgozottságával. Remélem, hamarosan jön a folytatás, hasonló minőségben.

James bácsi bölcsességei

Soha nem feledjük, ez a játék a mesterséges intelligenciájáról híres. Attól még csinálhatnak a karakterek hülyeségeket (fognak is néha), de jobb, ha fedezzük a hátunkat.

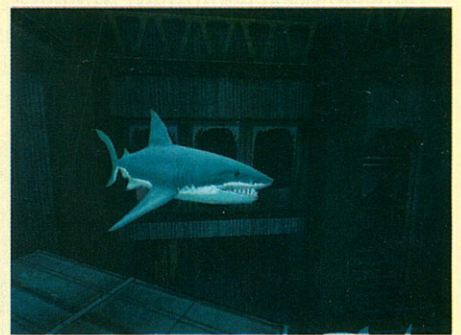
A távcsőben nem látni a baráti katonákra figyelmeztető keresztet,

így háromszor is gondoljuk meg, ki-re lövünk, mert a szövetséges veszteségek általában a pálya újrakezdéséhez vezetnek.

Ifjú antipatikus barátunk egyfolytában dürrög, nem lesz hosszú életű a kapcsolatunk, no meg ő sem

Különleges eszközeinket nem csak azért kaptuk, hogy James Bond irigykedjen, használjuk őket, és sok kellemetlen helyzetből kimászhatunk.

Szavamra, már csak Bicska Maxi hiányzik!

A hősikló sérthetetlennek tűnik, de nem az, utasai (például mi) pláne nem.

A pályák nagy része megoldható angolosan – fölösleges vérontás nélkül, némi idegölő lopakodásért cserébe. Persze ha valakinek rossz napja van, terminátorozhat is kedvére.

Ahányszor segítséget ajánl fel a program, fogadjuk el, először is ez csapatmunka, másodsor, így is látjuk eleget még a Loading feliratot.

Jean-Cloud

jean-cloud@freemail.hu

Értékelés

Látvány	95%
Hangzás	96%
Móka	91%
Tartósság	95%
Összesen	93%

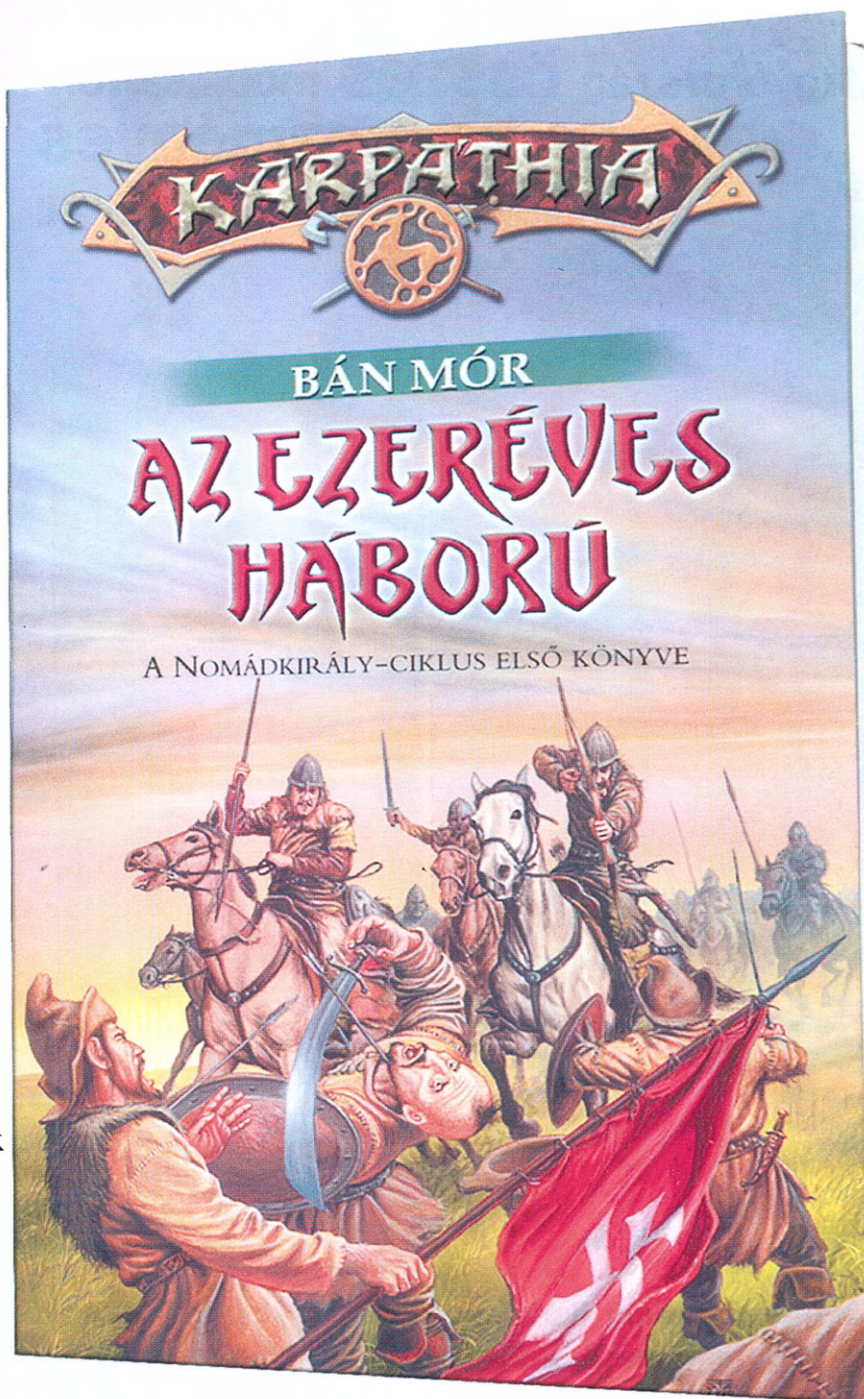
A Kárpát-medence elmúlt ezer évének történetét jól ismerjük...
És a következő ezer évet?

MEGJELENT!!!

AZ EZERÉVES HÁBORÚ

BÁN MÓR REGÉNYE

Évszázadokkal a végítélet után...
A Kárpátok között középkori szintre
süllyedt királyságok és fejedelemségek
küzdenek a területekért...

Bán Mór izgalmas regénye új fejezetet nyit
a magyar fantasy történetében.

Megvásárolható a könyvesboltokban,
elárúsítóhelyeken.

Megrendelhető a Cherubion könyvkiadónál:
4003 Debrecen Pf. 39. Tel.: (52) 435-922

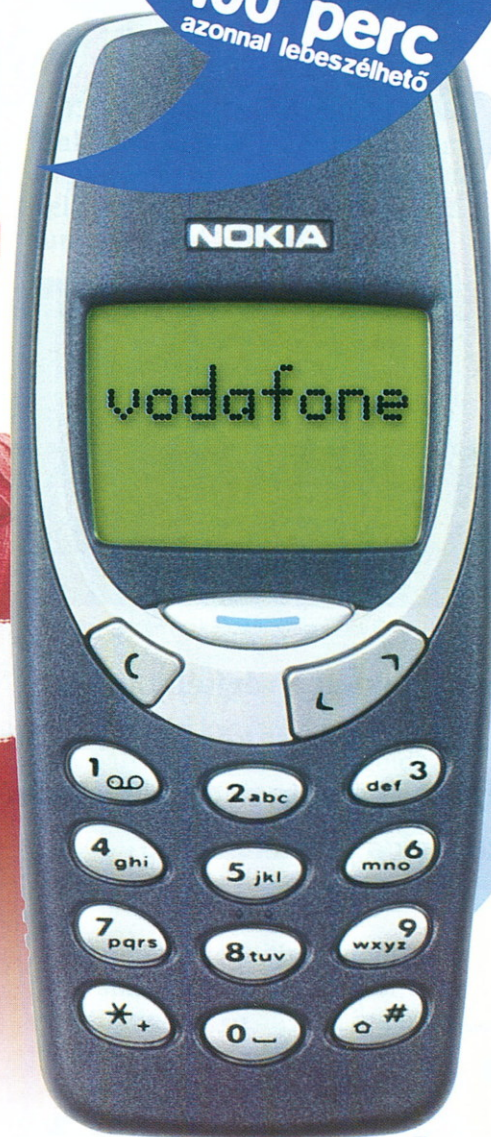

Hívd az
összes mobilszámot
bruttó **24** forintért!

VitaMAX
City
Feltöltőkártyás csomag

Magyarország **összes** mobiltelefon-
előfizetőjét **kedvezményes**
tarifával érheted el!

Nokia 3310
bruttó
35 900 Ft
akár több mint
100 perc
azonnal lebeszélhető

A növekvő számú Vodafone ügyfelek mellett előfordulhat, hogy egy másik hálózatban működő mobiltelefont kell hívnod.

Ha ezt VitaMAX City csomaggal teszed, percenként csak bruttó 24, illetve bruttó 48 forintba kerül a hívásod.

A VitaMAX City csomag kizárólag Magyarország területén, a Vodafone hálózatában használható.

a Te hangod **vodafone**

Keresd a Vodafone márküzletekben a Duna Plaza, Westend Citycenter, Mammut és Campona bevásárlóközpontokban és a hivatalos partnereknél.

További információért hívd ügyfélszolgálatunkat bármely hálózatról egyaránt a 1270-es telefonszámon. Az akció 2001. január 29-től a készlet erejéig érvényes. A készülékek csak Vodafone SIM kártyával használhatók. Egy személy maximum 2 kedvezményes készülékkel értékesített VitaMAX csomagot vásárolhat évente. A VitaMAX szolgáltatás feltöltés nélkül a vásárlás utáni első kezdeményezett hívástól számítva 90 napig használható. A feltöltéseknél az egyenleg-felhasználási idő a feltöltéshez használt legutolsó VitaMAX kártya értékétől függően módosul. A csomag csak a Vodafone saját hálózatában működik. További információk és lefedettségi térkép az értékesítési pontokon található. 2001. december 31-ig garantáljuk a VitaMAX City csomag percdíjait!